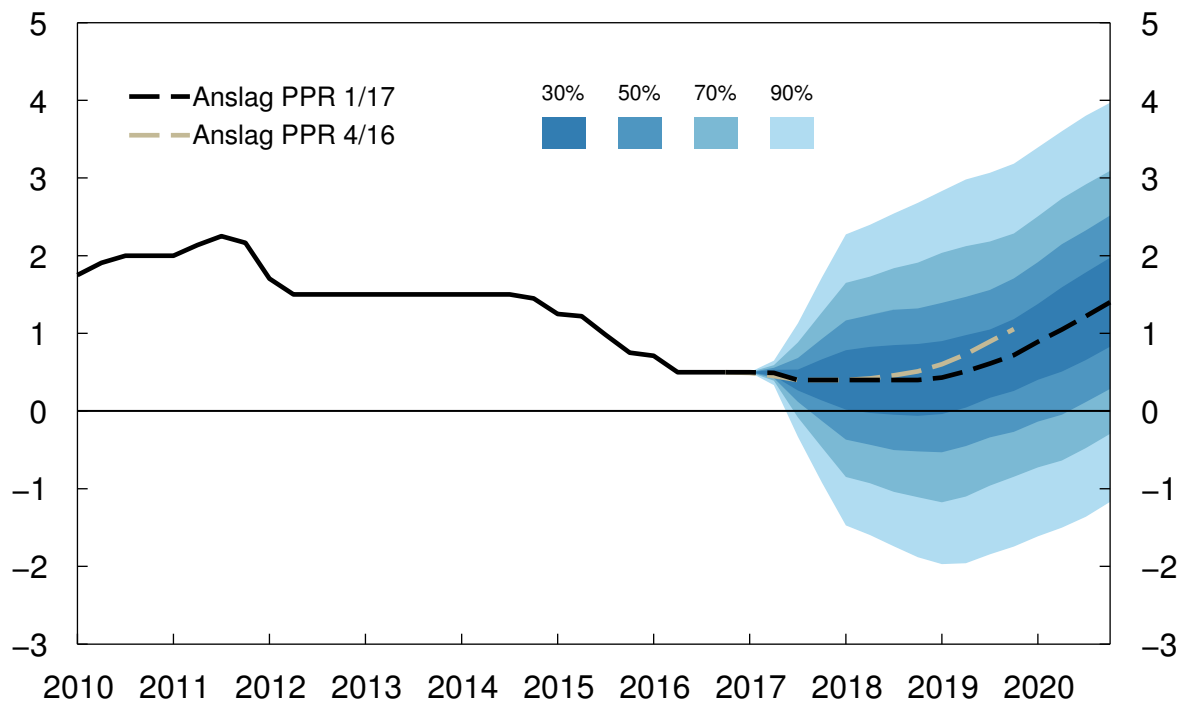

Figur 1.1a Anslag på styringsrenten med usikkerhetsvifte og anslag på styringsrenten fra PPR 4/16. ¹⁾ Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020 ²⁾

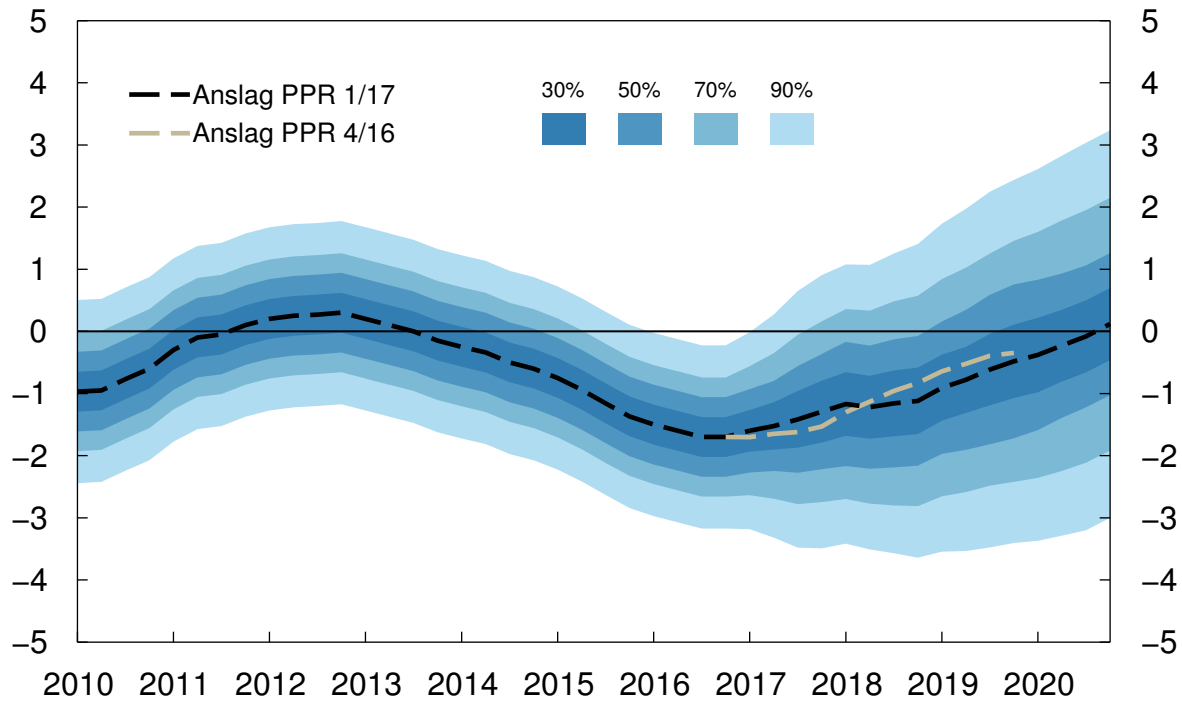

1) Usikkerhetsviftene er basert på historiske erfaringer og stokastiske simuleringer fra vår makroøkonomiske hovedmodell, NEMO. Usikkerhetsviften for styringsrenten tar ikke hensyn til at det eksisterer en nedre grense for renten.

2) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).

Kilde: Norges Bank

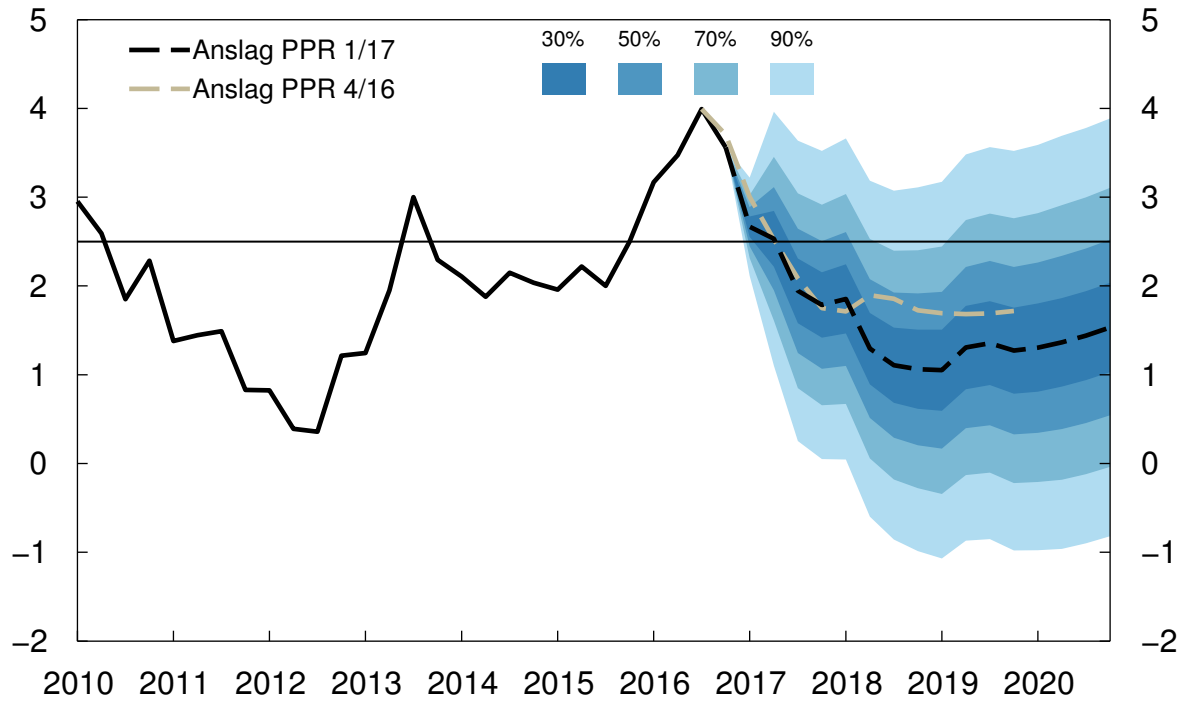
Figur 1.1b Anslag på produksjonsgapet¹⁾ med usikkerhetsvifte og anslag på produksjonsgapet fra PPR 4/16. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020

1) Produksjonsgapet måler den prosentvise forskjellen mellom BNP for Fastlands-Norge og anslått potensielt BNP for Fastlands-Norge.

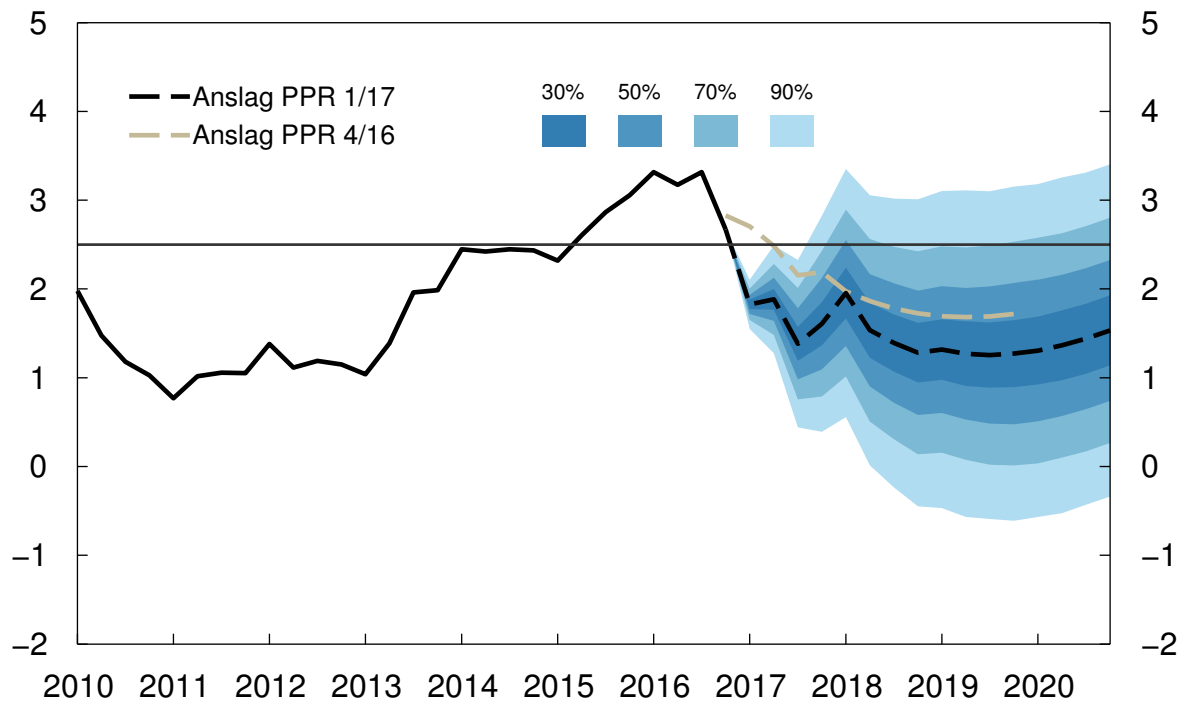
Kilde: Norges Bank

Figur 1.1c Anslag på KPI med usikkerhetsvifte og anslag på KPI fra PPR 4/16.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020¹⁾

1) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.1d Anslag på KPI-JAE¹⁾ med usikkerhetsvifte og anslag på KPI-JAE fra PPR 4/16. Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020²⁾

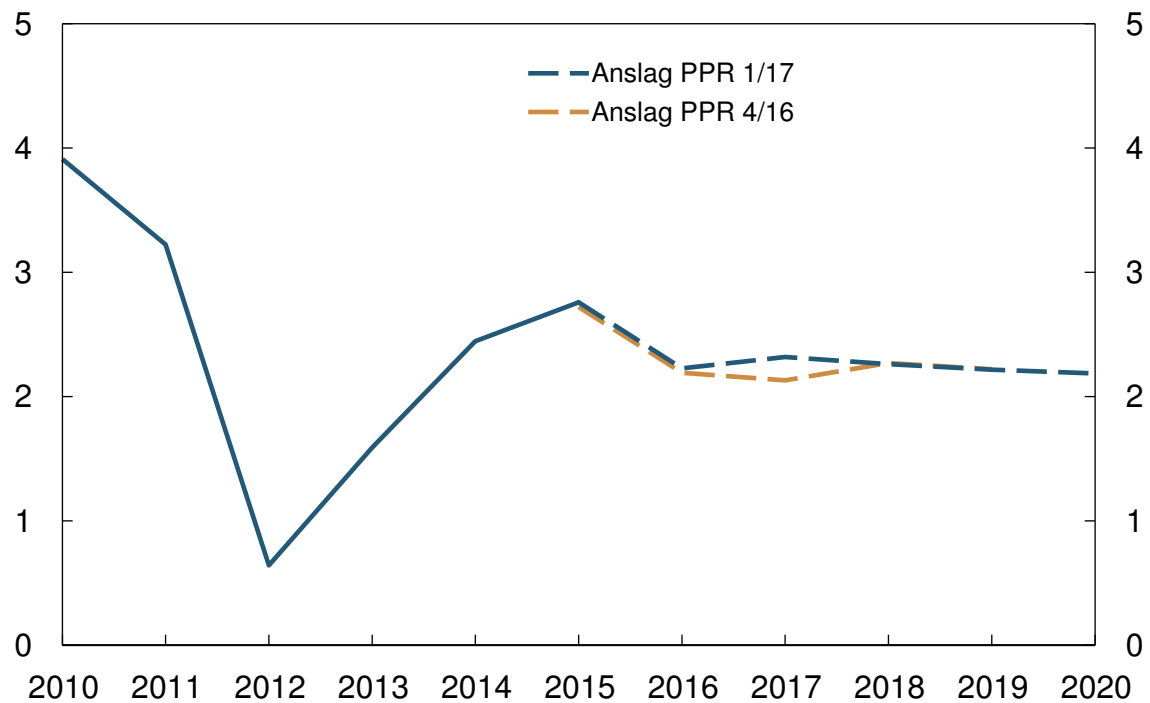

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer.

2) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.2 BNP hos handelspartnerne.¹⁾ Årsvekst. Prosent. 2010 – 2020²⁾

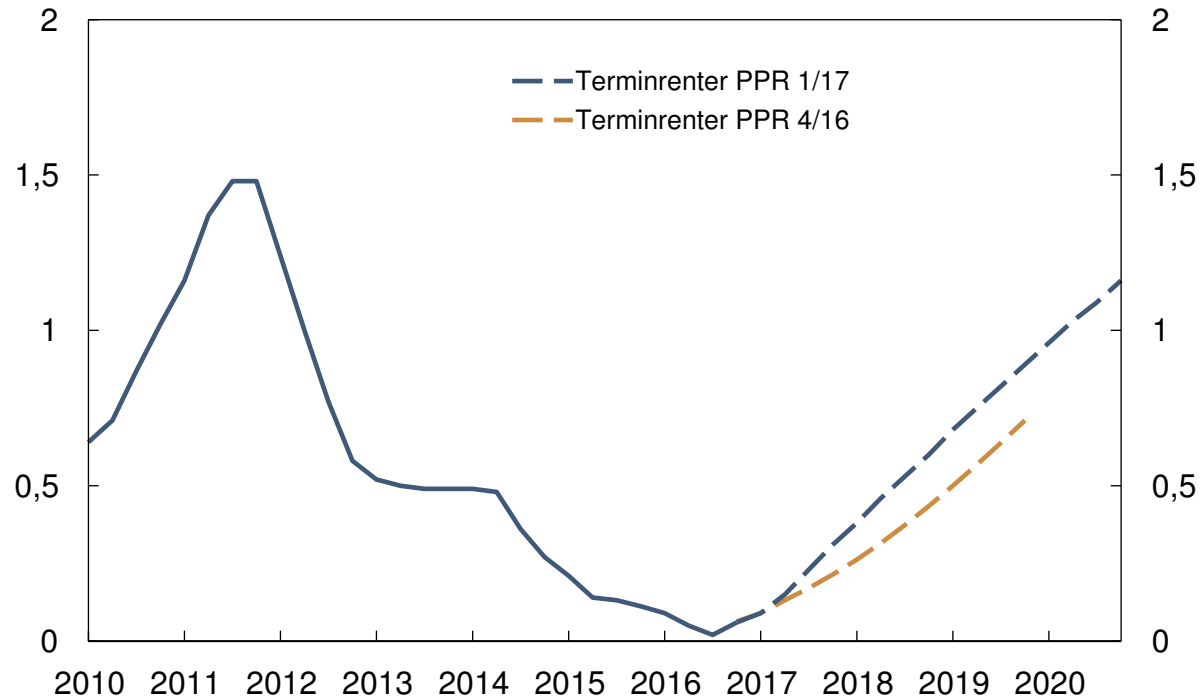

1) Eksportvekter.

2) Anslag for 2016 – 2020 (stiplet).

Kilder: IMF, Statistisk sentralbyrå, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.3 Tremåneders pengemarkedsrenter hos handelspartnerne.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020²⁾

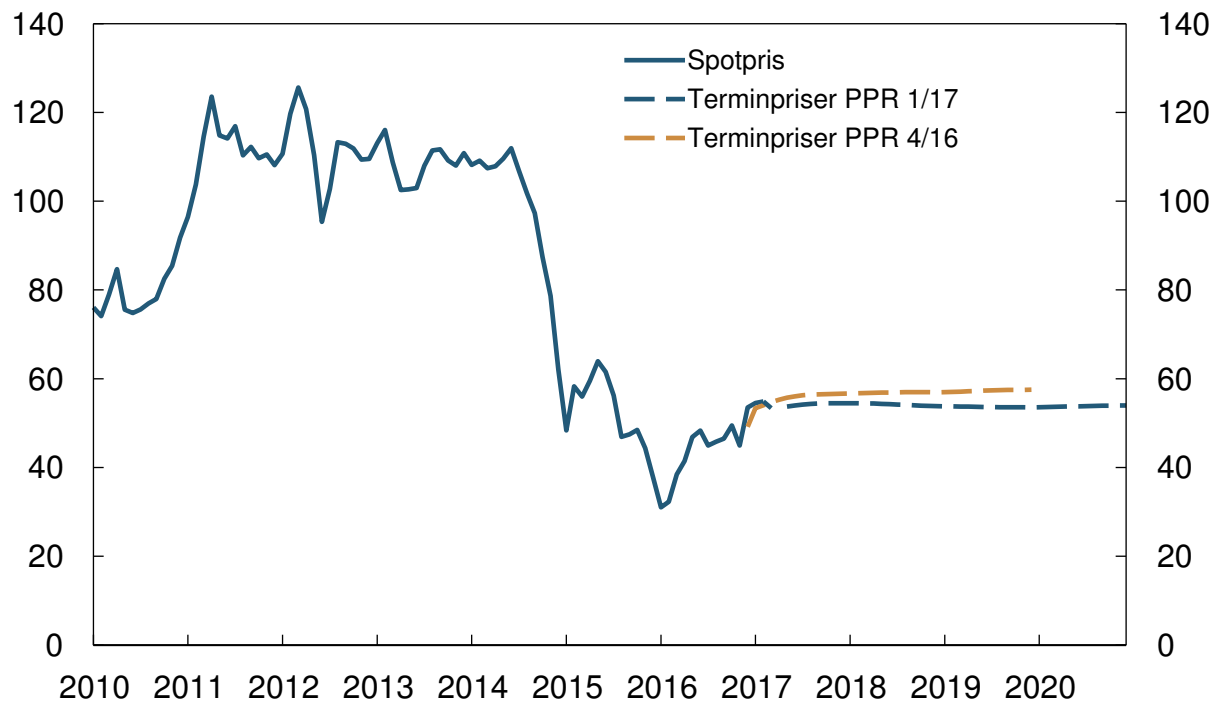

1) Basert på pengemarkedsrenter og renteswapper. Aggregatet for handelspartnernes renter er beskrevet i *Norges Bank Memo 2/2015*.

2) Stiplede blå og oransje linjer viser terminrenter henholdsvis per 10. mars 2017 og 9. desember 2016.

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

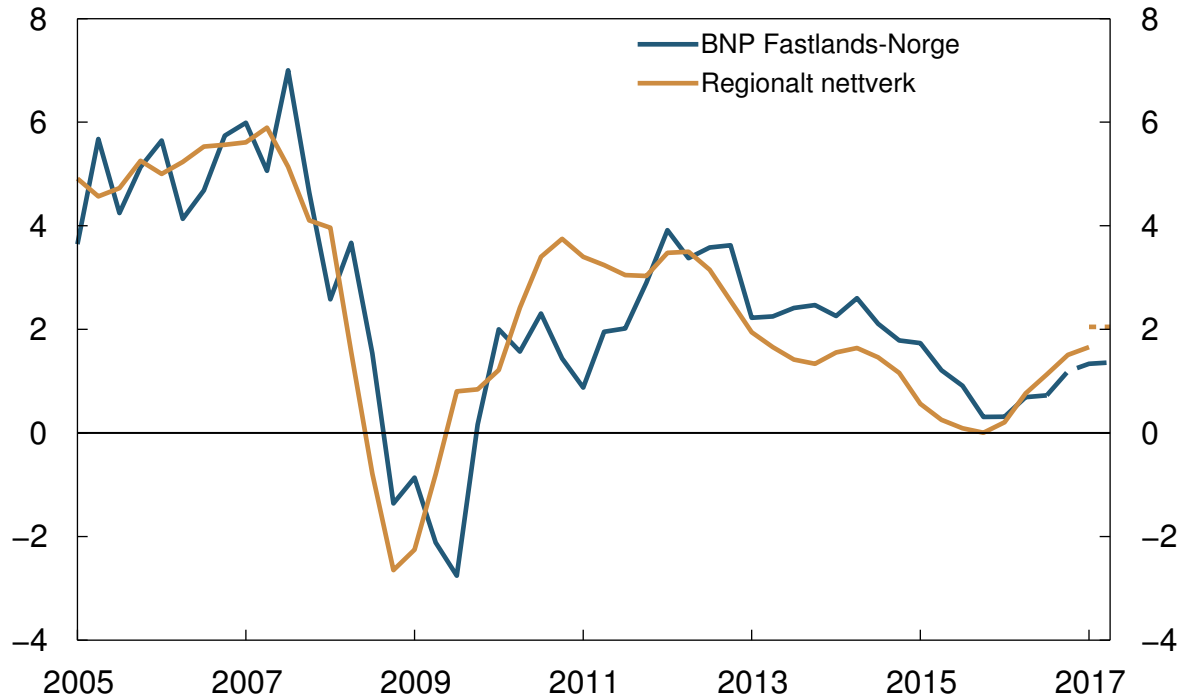
Figur 1.4 Oljepris. USD per fat. Januar 2010 – desember 2020¹⁾

1) For terminpriser (stiplet) vises gjennomsnittet av terminprisene i perioden 6. – 10. mars 2017 for PPR 1/17 og 5. – 9. desember 2016 for PPR 4/16.

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.5 BNP for Fastlands-Norge og Regionalt nettverks indikator for produksjonsvekst¹⁾. Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2005 – 2. kv. 2017²⁾

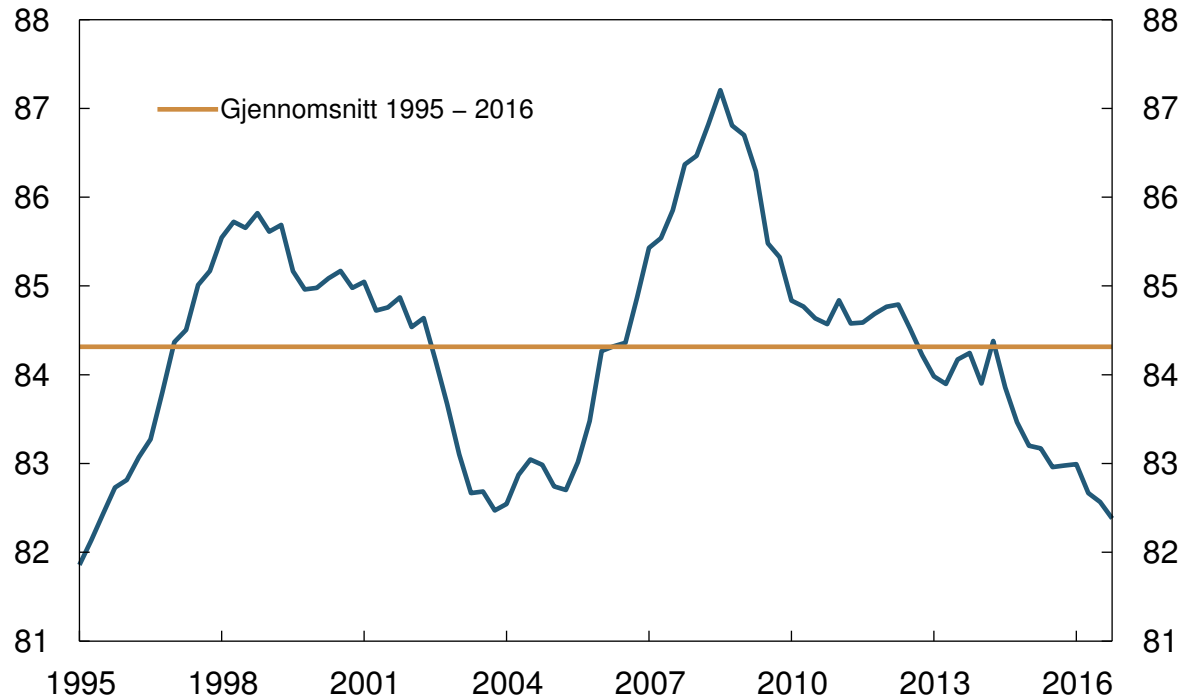

1) Rapportert produksjonsvekst siste tre måneder (heltrukken) og forventet vekst i produksjon neste seks måneder (stiplet).

2) Anslag for 1. kv. 2017 – 2. kv. 2017 (stiplet blå line).

Kilde: Norges Bank

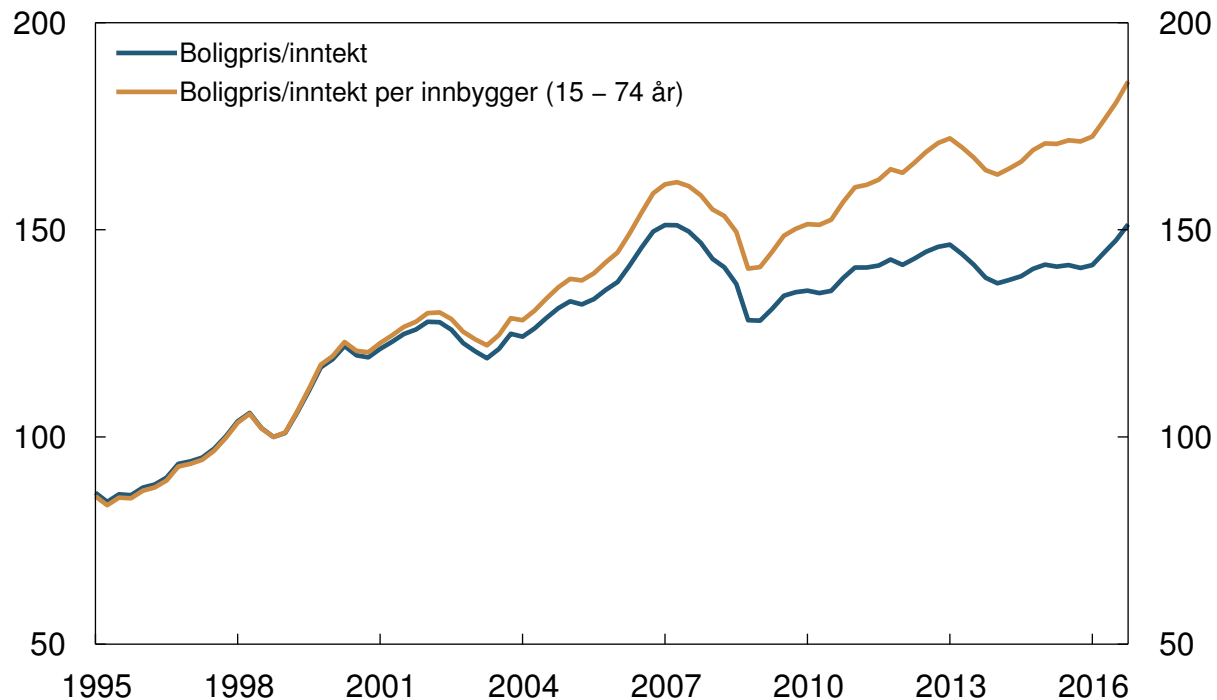
Figur 1.6 Sysselsettingsfrekvens. Sysselsatte ifølge AKU¹⁾ som andel av befolkningen (25 – 54 år). Sesongjustert. Prosent. 1. kv. 1995 – 4. kv. 2016

1) Arbeidskraftundersøkelsen.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

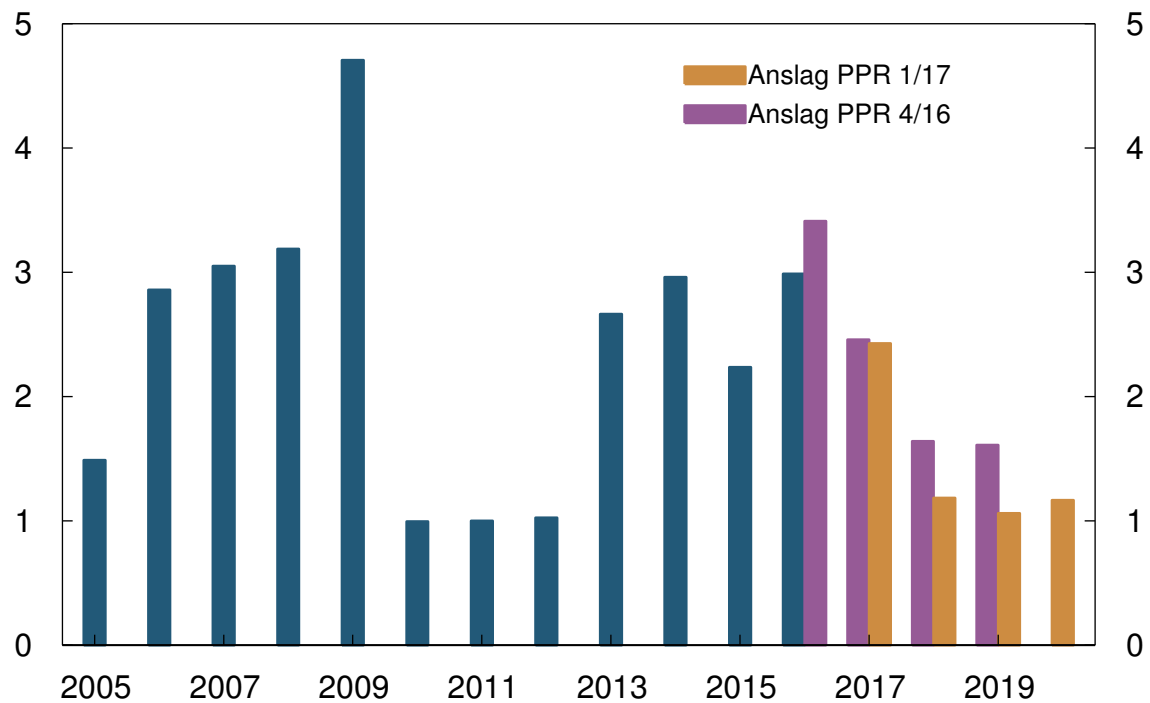
Figur 1.7 Boligpris i forhold til disponibel inntekt¹⁾.
Indeks. 4. kv. 1998 = 100. 1. kv. 1995 – 4. kv. 2016

1) Disponibel inntekt er korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte i 2003 – 2005 og nedsettelse av egenkapital i 1. kv. 2006 – 3. kv. 2012. For 1. kv. 2016 – 4. kv. 2016 benyttes veksten i disponibel inntekt ekskludert utbytte.

Kilder: Eiendom Norge, Eiendomsverdi, Finn.no, Norges Eiendomsmeglerforbund (NEF), Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

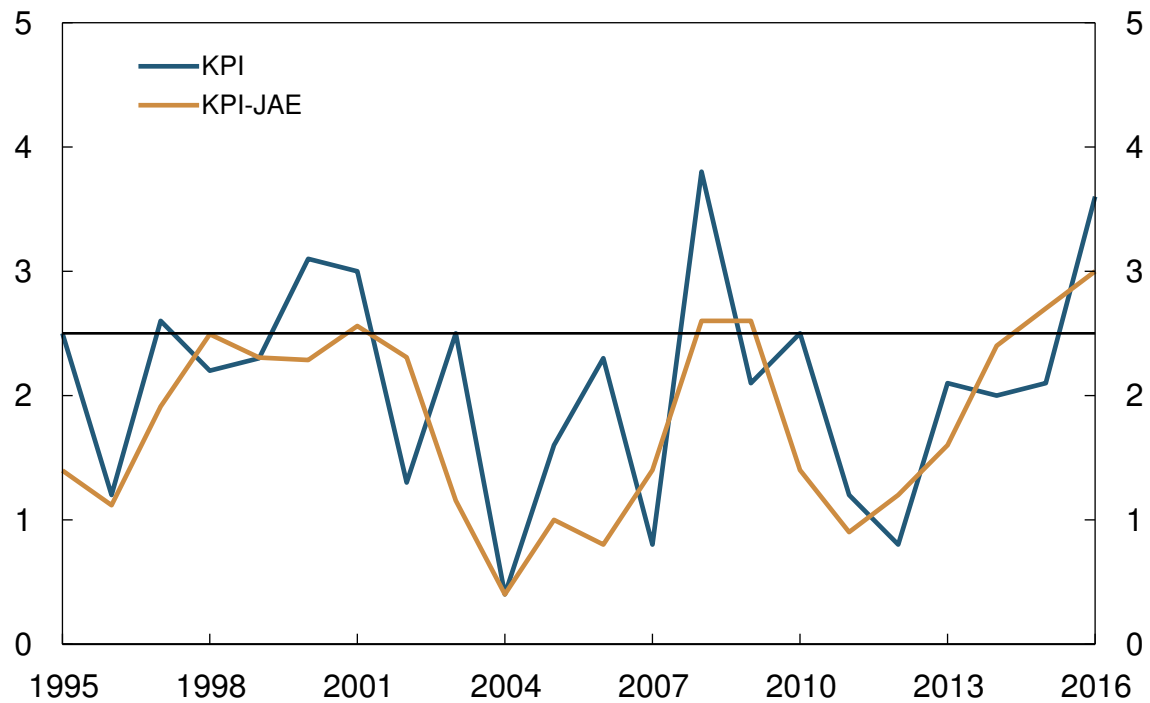
Figur 1.8 Etterspørsel fra offentlig forvaltning. Årsvekst. Prosent. 2005 – 2020¹⁾

1) Anslag for 2017 – 2020.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.9 KPI og KPI-JAE^{1). 2)} Årsvekst. Prosent. 1995 – 2016

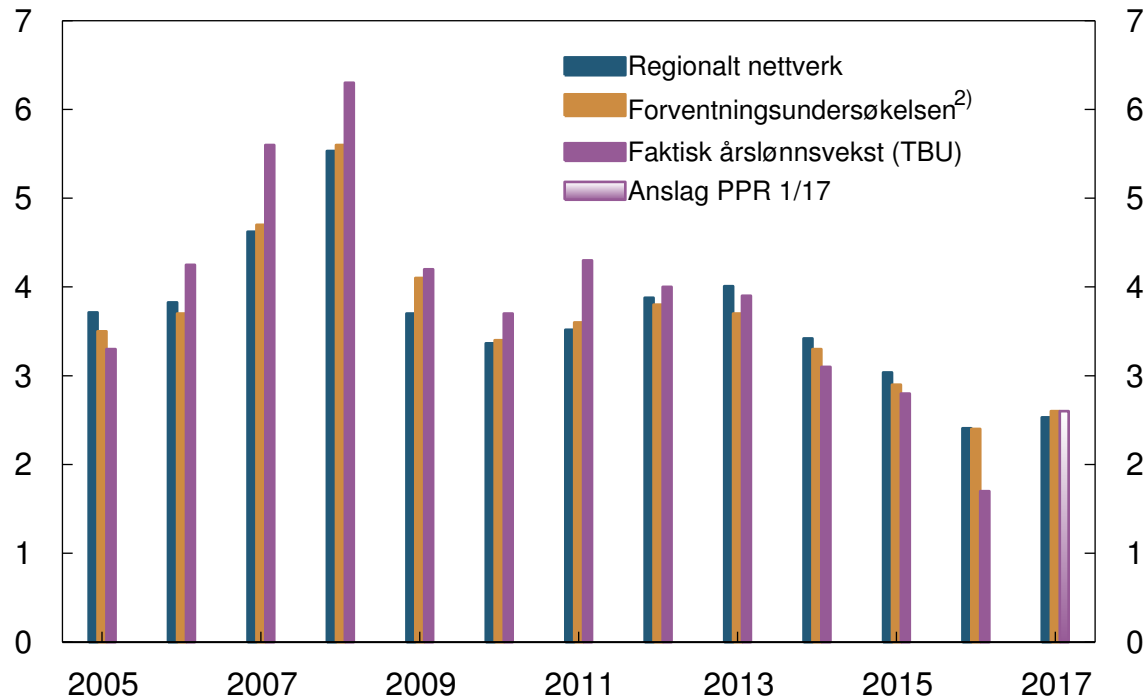

1) KPI justert for avgiftsendringer og energipriser. For perioden 1995 – 2003 benyttes Norges Banks beregninger for KPI-JAE.

2) Basert på årstall for konsumprisindeksen med 1998 som referanseår.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.10 Lønn og lønnsforventninger. Årsvekst.¹⁾ Prosent. 2005 – 2017

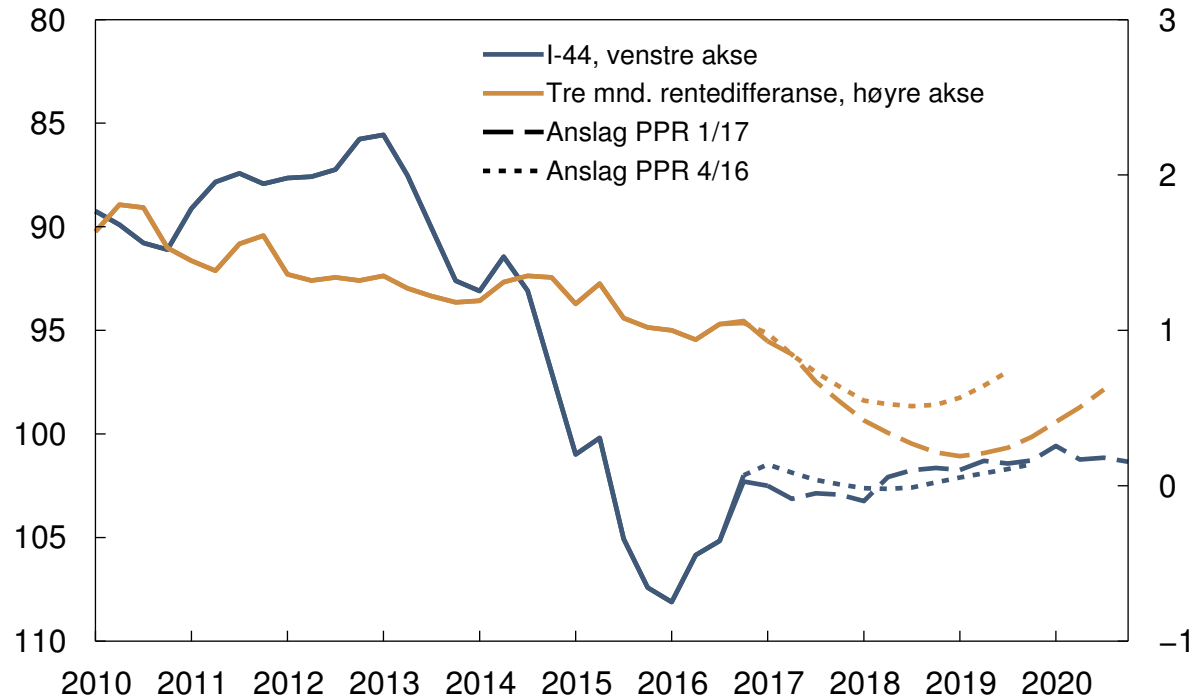

1) Årslønnsveksten er basert på TBUs definisjoner og beregninger. Tall for 2016 er fra kvartalsvis nasjonalregnskap. Lønnsforventningene fra Regionalt nettverk og Norges Banks forventningsundersøkelse er forventet lønnsvekst for inneværende år målt i 1. kvartal.

2) Lønnsanslag fra partene i arbeidslivet.

Kilder: Epinion, Statistisk sentralbyrå, TBU og Norges Bank

Figur 1.11 Differansen mellom tremåneders pengemarkedsrente i Norge¹⁾ og hos handelspartnerne²⁾ og importveid valutakursindeks (I-44)³⁾.
1. kv. 2010 – 4. kv. 2020⁴⁾

1) Styringsrente med påslag i det norske pengemarkedet. Beregningene er basert på at prognosen for styringsrenten prises inn i pengemarkedet.

2) Terminrenter for handelspartnerne per 10. mars 2017 og 9. desember 2016.

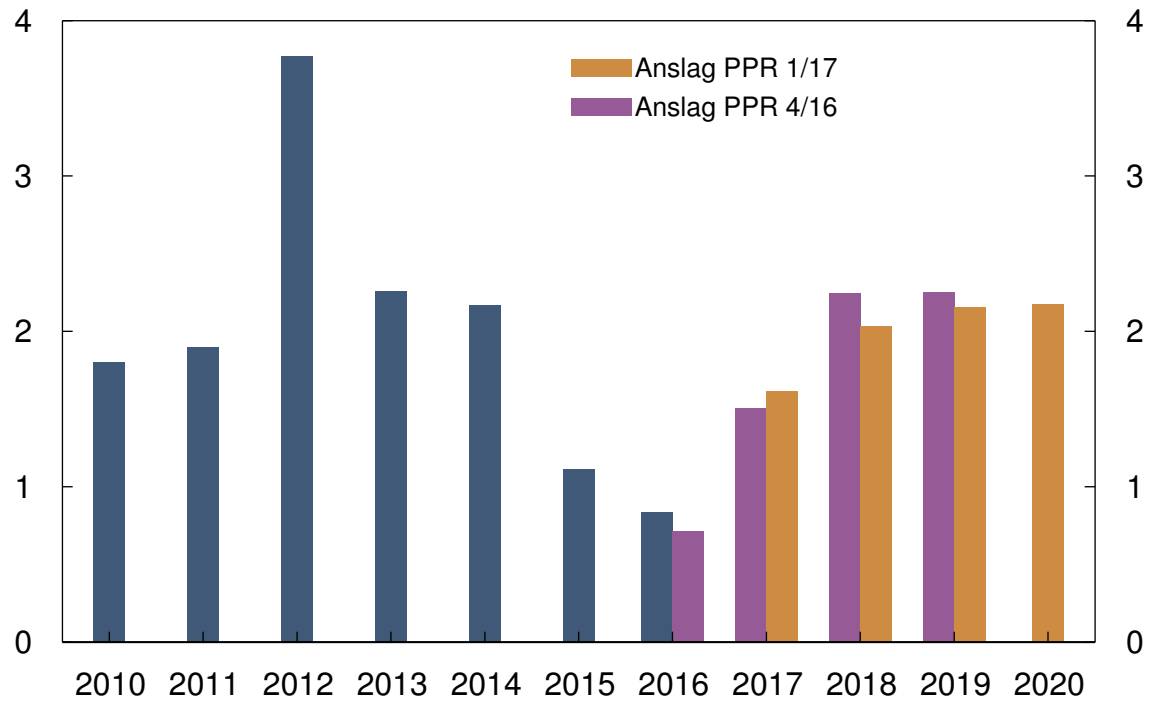
Aggregatet for handelspartnerens renter er beskrevet i *Norges Bank Memo 2/2015*.

3) Stigende kurve betyr sterkere kronekurs.

4) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

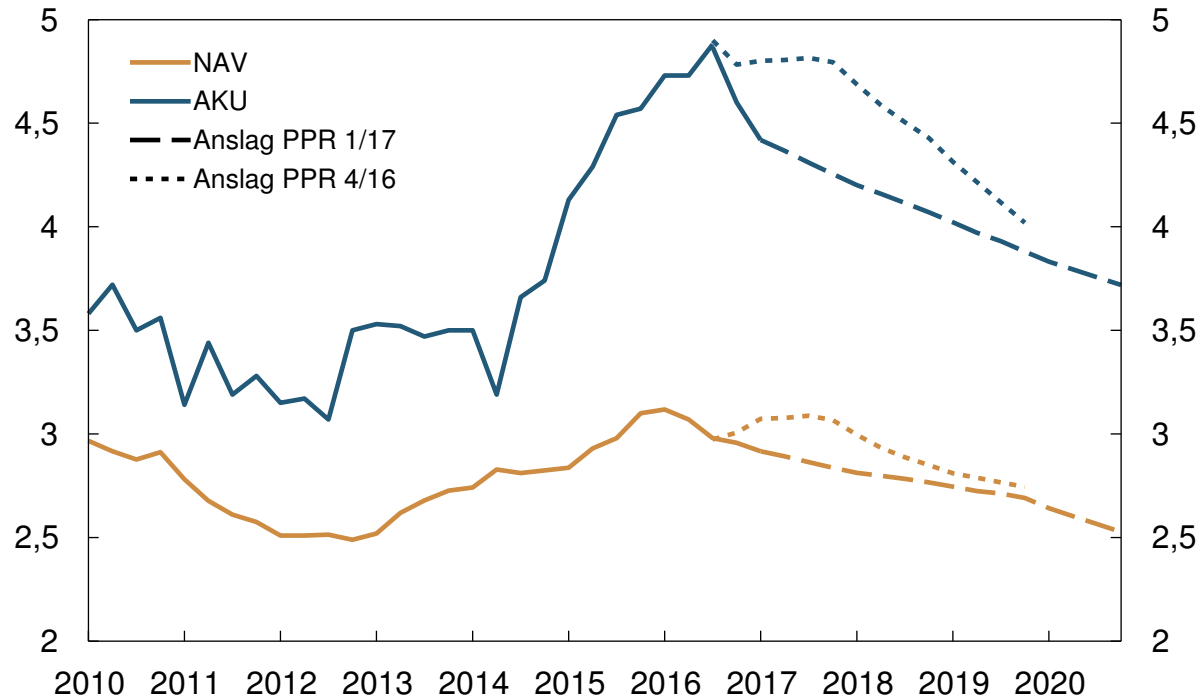
Figur 1.12 BNP for Fastlands-Norge. Årsvekst. Prosent. 2010 – 2020¹⁾

1) Anslag for 2017 – 2020.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.13 Arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken. AKU¹⁾ og NAV²⁾.
Sesongjustert. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020³⁾

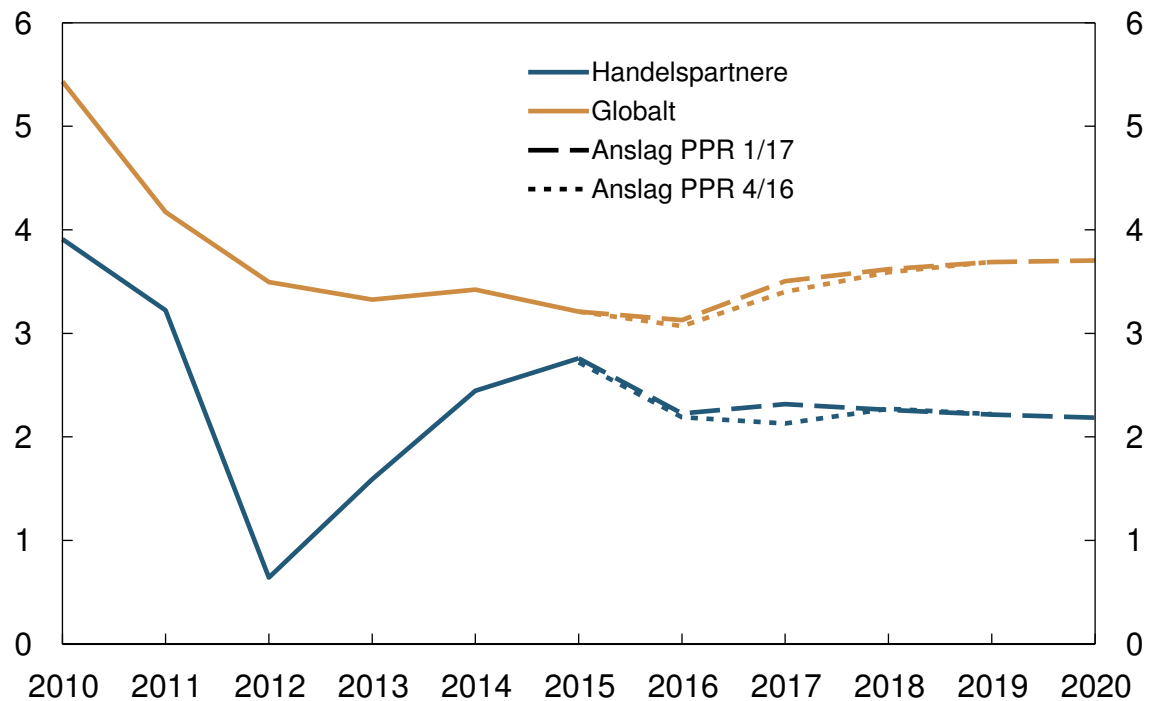
1) Arbeidskraftundersøkelsen.

2) Registrert arbeidsledighet.

3) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).

Kilder: NAV, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.1 BNP globalt¹⁾ og hos Norges handelspartnere²⁾.
Volum. Årsvekst. Prosent. 2010 – 2020³⁾

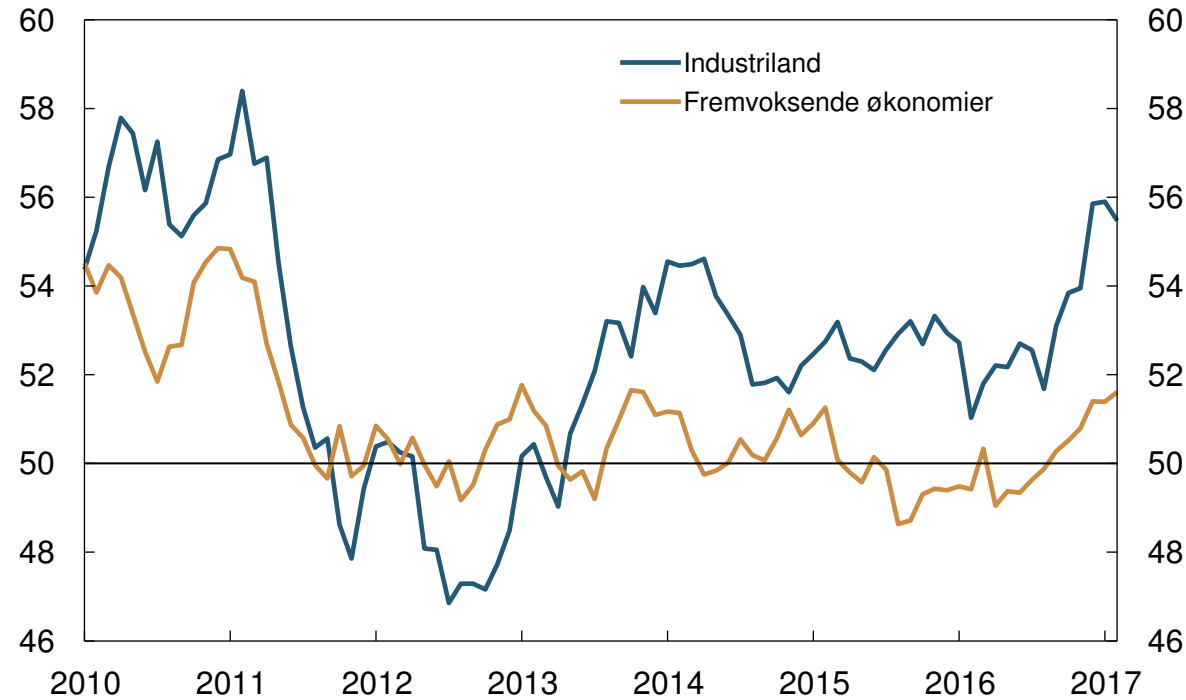
1) Kjøpekraftsjusterte BNP-vekter.

2) Eksportvekter.

3) Anslag for 2016 – 2020 (stiplet).

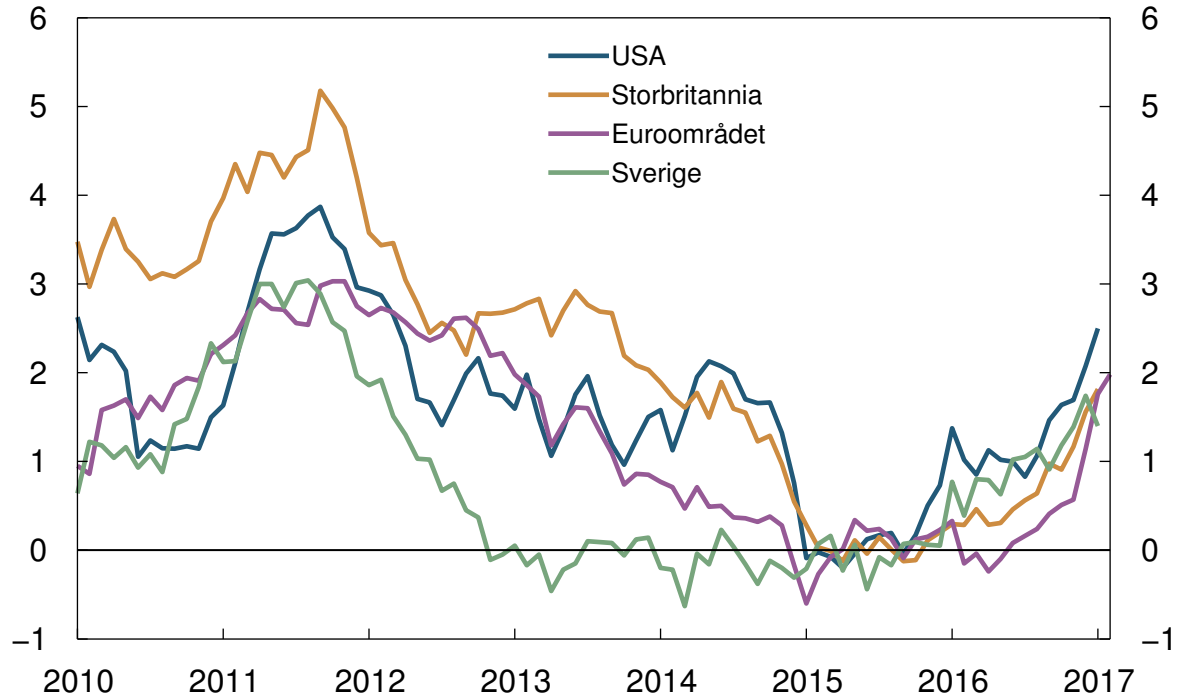
Kilder: IMF, Statistisk sentralbyrå, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 2.2 PMI¹⁾ for industrien hos Norges handelspartnere. Industriland og fremvoksende økonomier. Januar 2010 – februar 2017

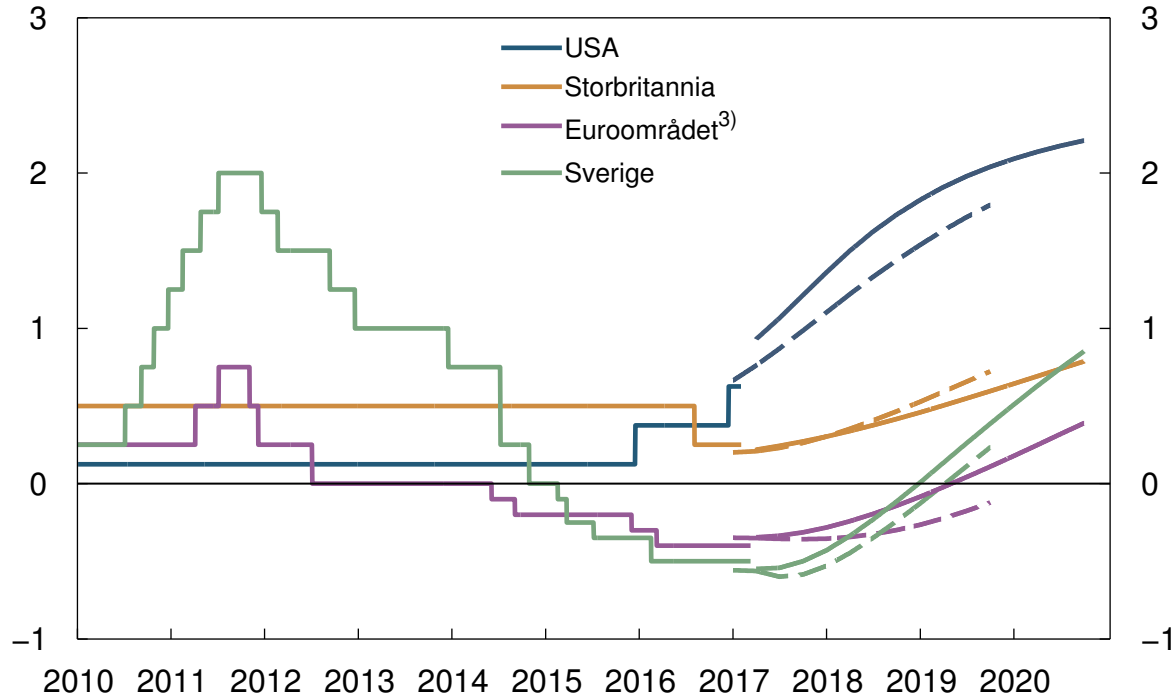
1) Spørreundesøkelse blant innkjøpssjefer. Diffusjonsindeks rundt 50.
Kilder: Statistisk sentralbyrå, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 2.3 KPI i utvalgte industriland.
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2010 – februar 2017

Kilde: Thomson Reuters

Figur 2.4 Styringsrenter og beregnede terminrenter ¹⁾.
Prosent. 1. januar 2010 – 31. desember 2020 ²⁾

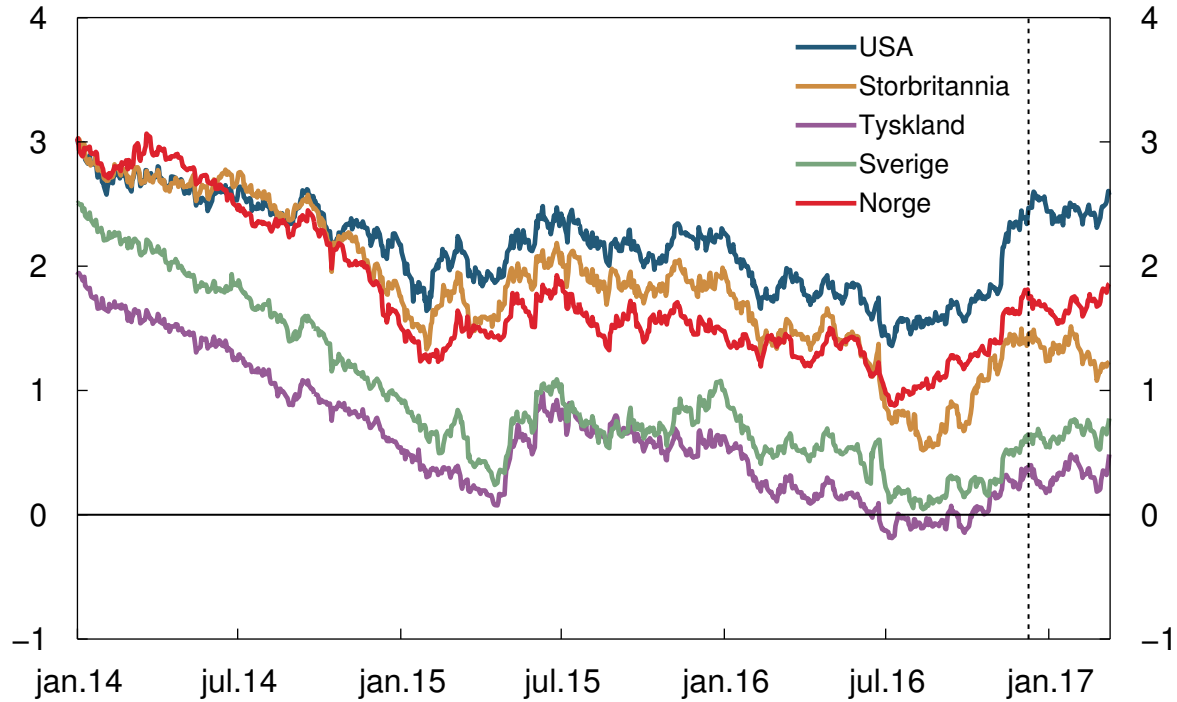
1) Beregnede terminrenter per 9. desember 2016 (stiplet). Terminrenter per 10. mars 2017 (heltrukken). Terminrentene er basert på Overnight Index Swap (OIS)-renter.

2) Dagstall fra 1. januar 2010 og kvartalstall fra 2. kv. 2017.

3) ESBs innskuddsrente. Eonia fra 2. kv. 2017.

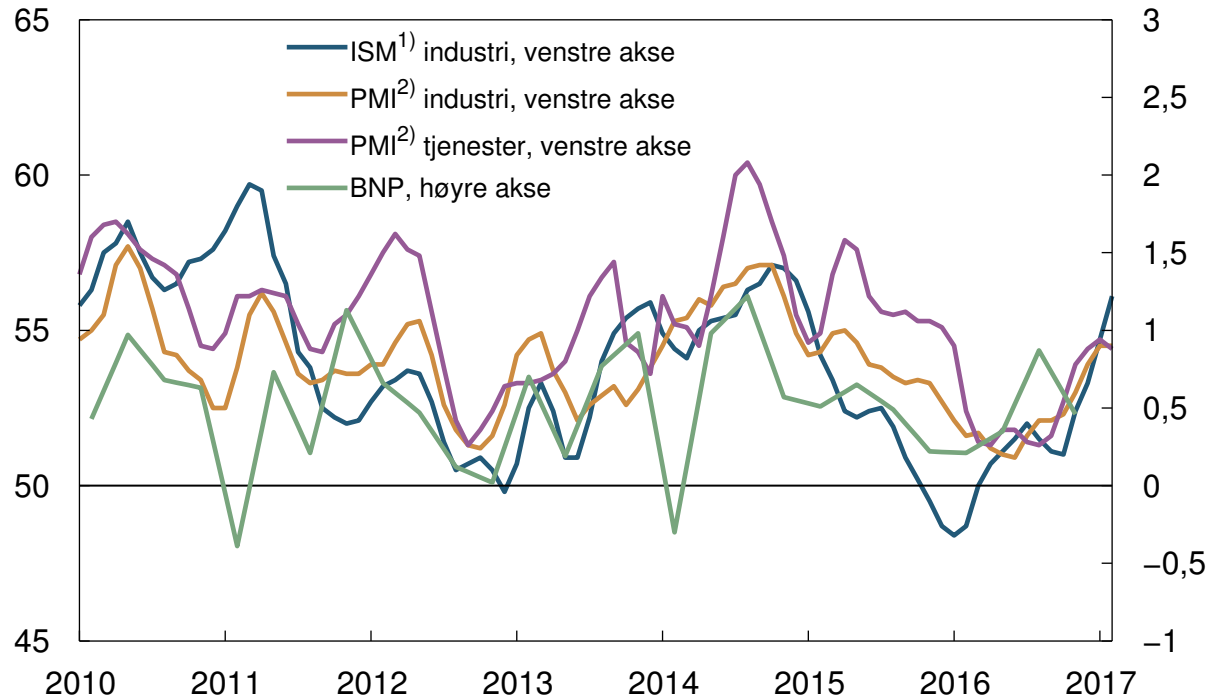
Kilder: Bloomberg, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 2.5 Renter på tiårs statsobligasjoner.
Prosent. 1. januar 2014 – 10. mars 2017¹⁾

1) PPR 4/16 var basert på informasjon til og med 9. desember 2016, markert ved vertikal linje.
Kilde: Bloomberg

Figur 2.6 BNP og ulike konjunkturindikatorer i USA.
BNP. Kvartalsvekst. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2016. Konjunkturindikatorer.
Tremåneders glidende gjennomsnitt. Januar 2010 – februar 2017

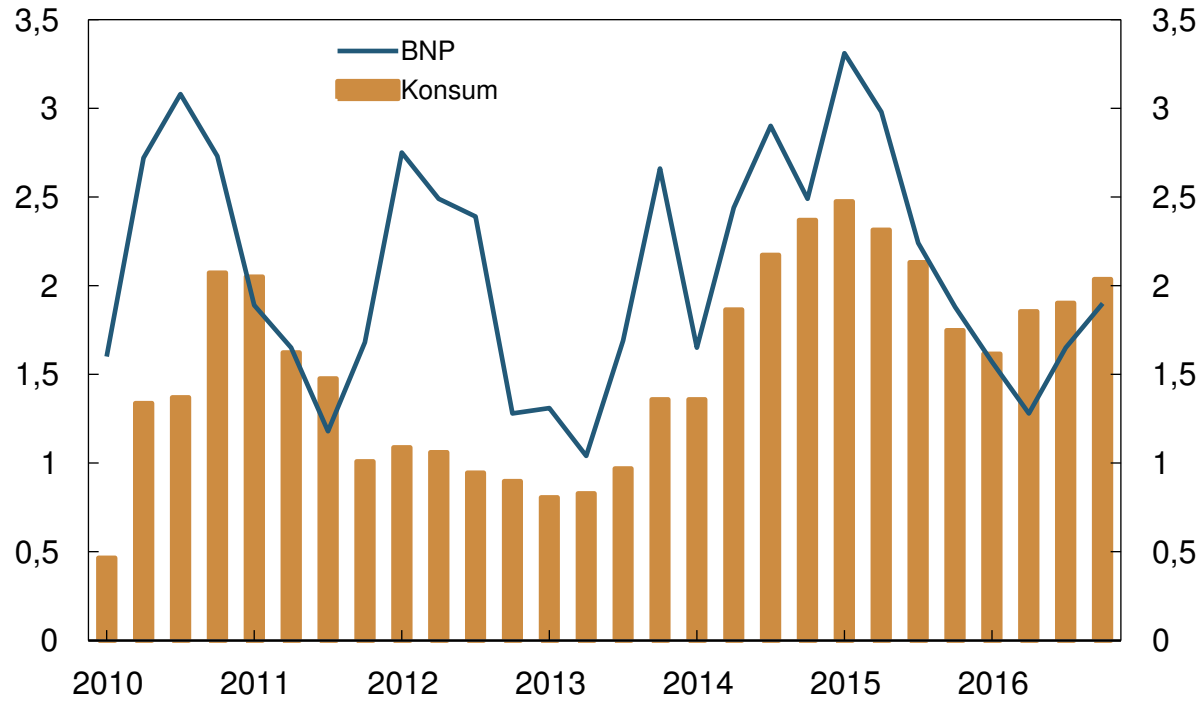

1) Institute for Supply Management.

2) Spørreundersøkelse blant innkjøpssjefer. Diffusjonsindeks rundt 50.

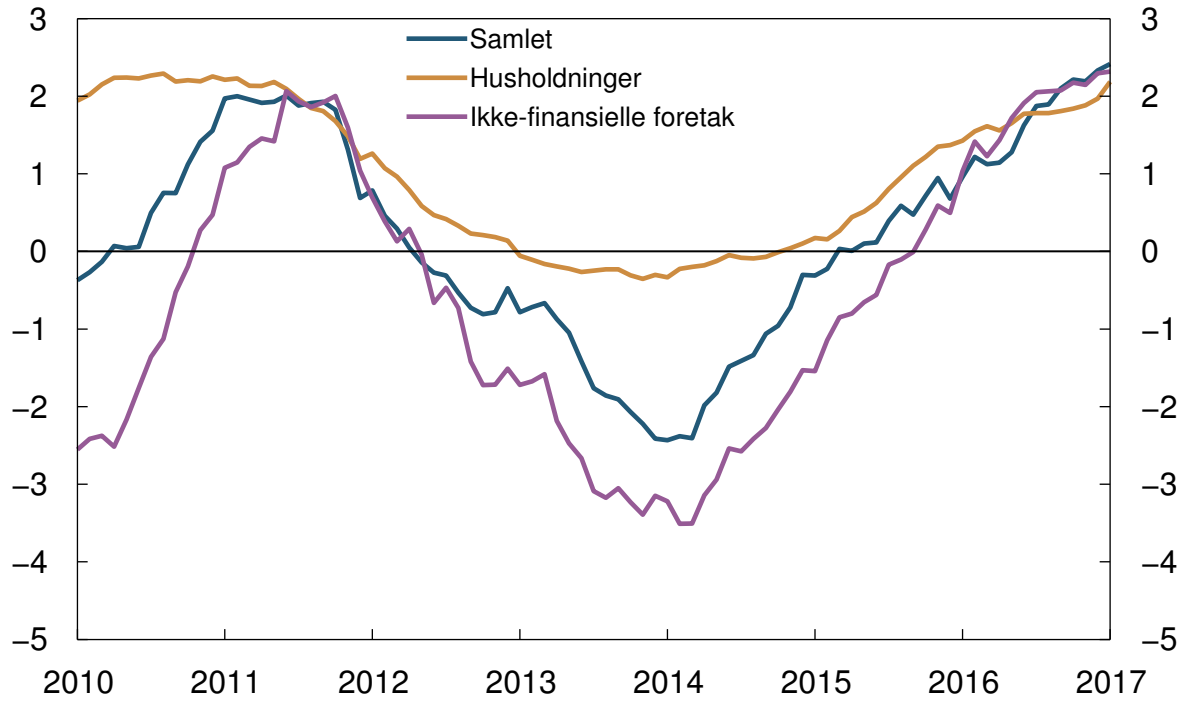
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2.7 BNP i USA. Firekvarterersvekst. Prosent.
Bidraget fra konsum. Prosentenheter. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2016

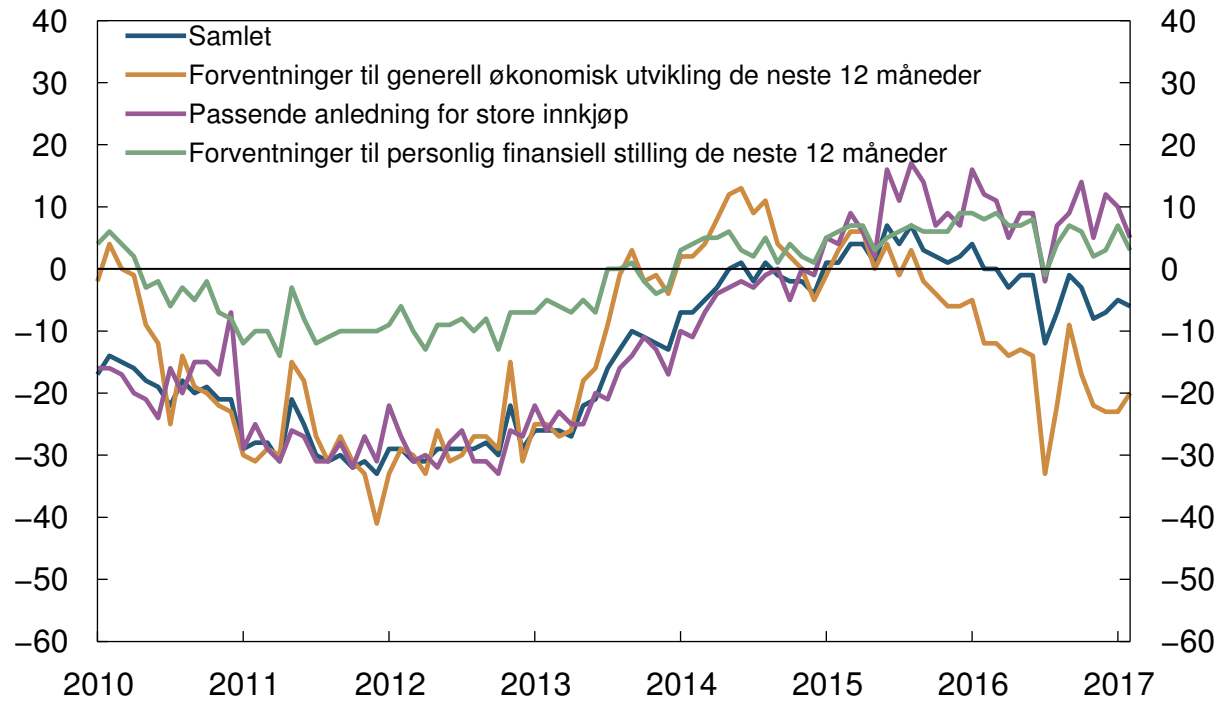
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2.8 Utlån til husholdninger og ikke-finansielle foretak i euroområdet.
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2010 – januar 2017

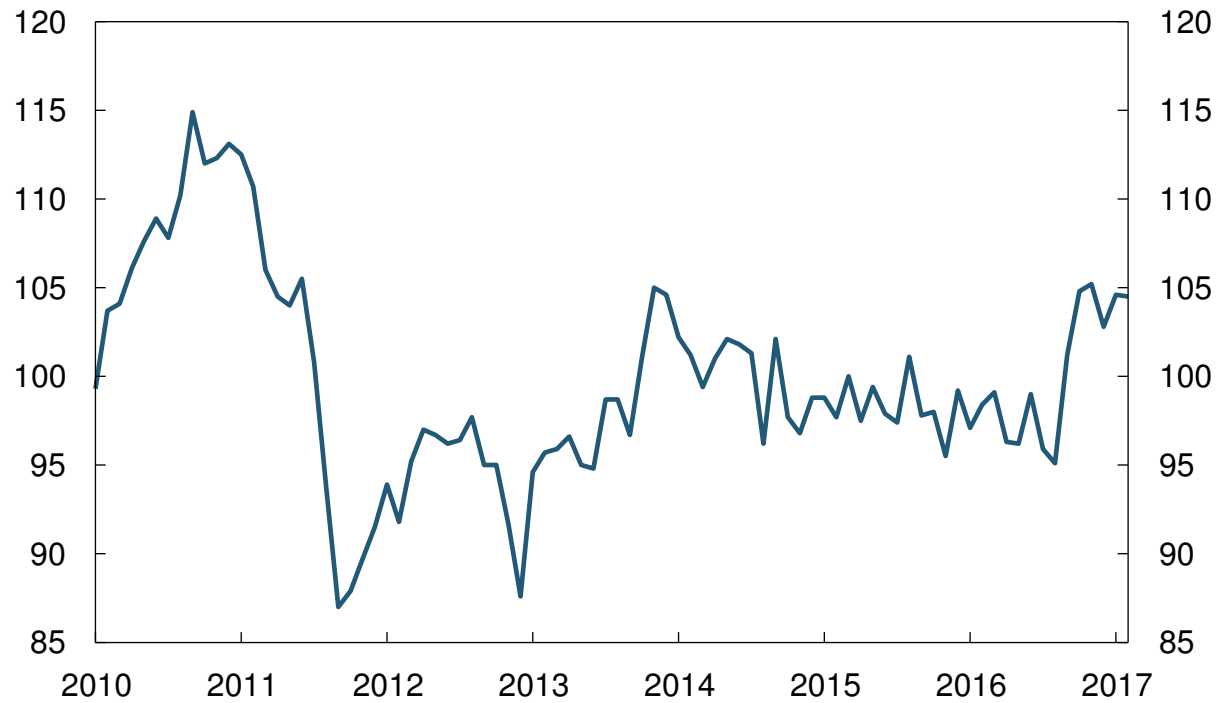
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2.9 Forbrukertillit i Storbritannia. Indeks.¹⁾
Avvik fra historisk gjennomsnitt. Januar 2010 – februar 2017

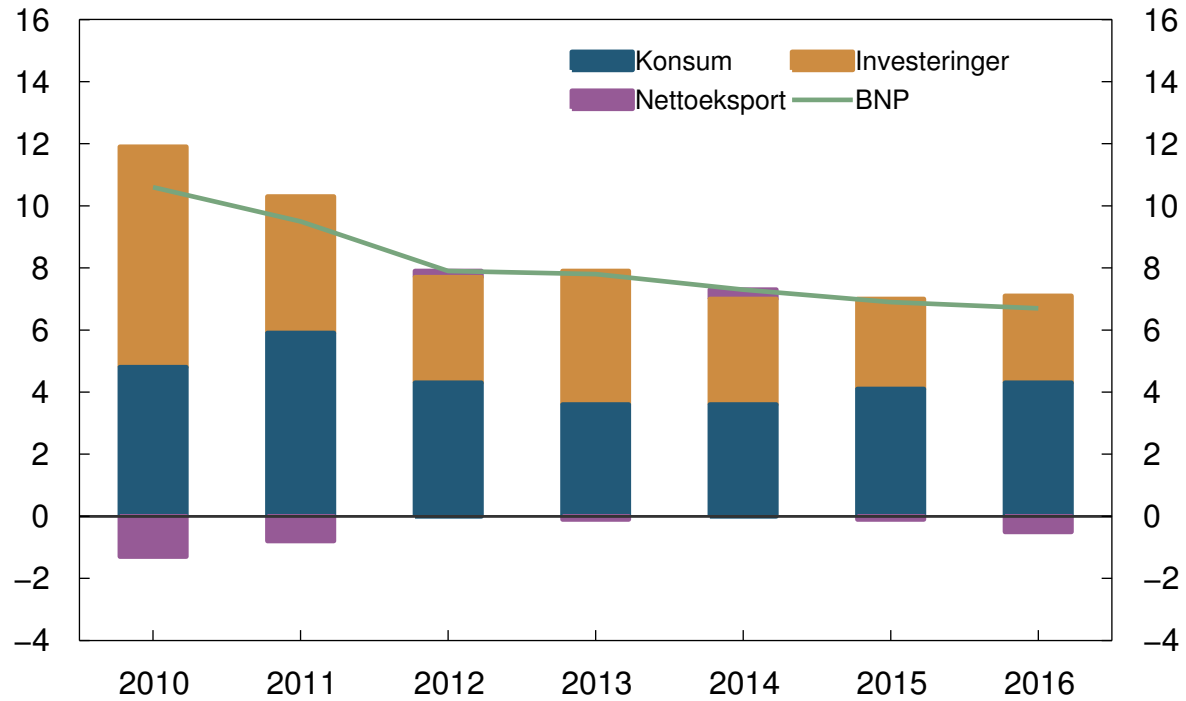
1) GfK Consumer Confidence Index.
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2.10 Forbrukertillit i Sverige. Indeks.¹⁾ Januar 2010 – februar 2017

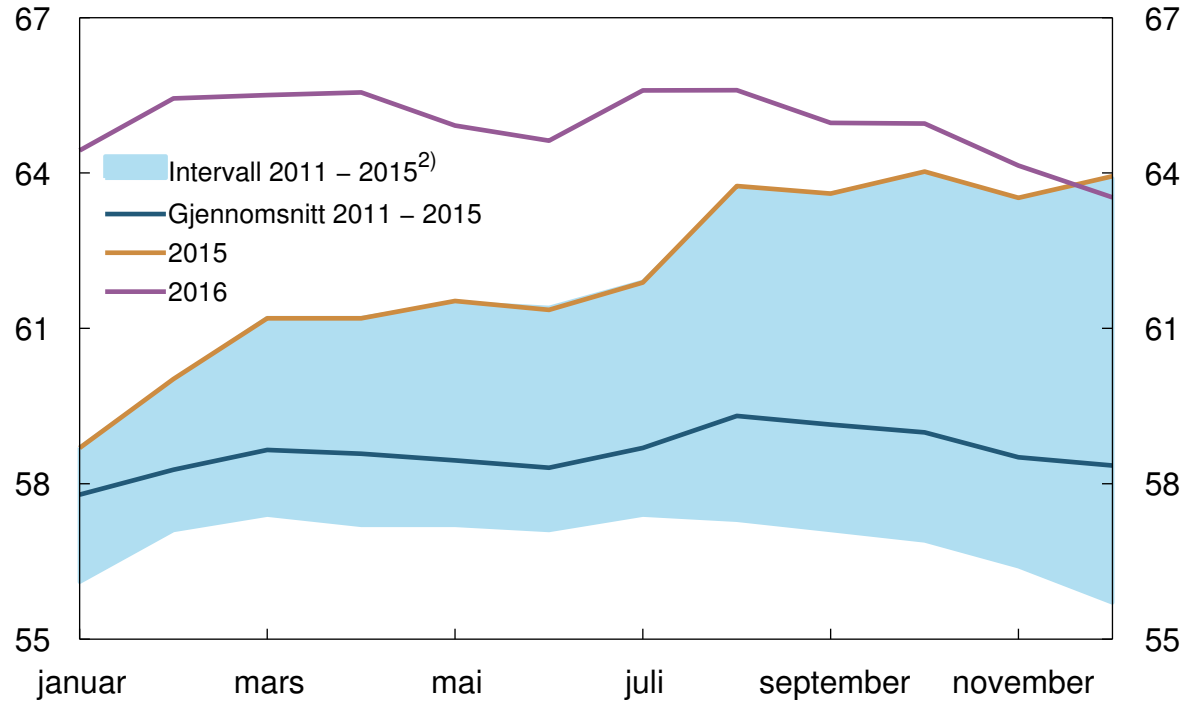
1) Konjunkturinstitutets tillitsindikator for husholdninger.
Kilde: Thomson Reuters

Figur 2.11 BNP i Kina. Samlet årsvekst. Prosent.
Bidrag fra etterspørselskomponenter. Prosentenheter. 2010 – 2016

Kilde: CEIC

Figur 2.12 Oljelagre i OECD-landene. Samlede oljelagre i industrien målt i antall dagers forbruk.¹⁾ Januar 2011 – desember 2016

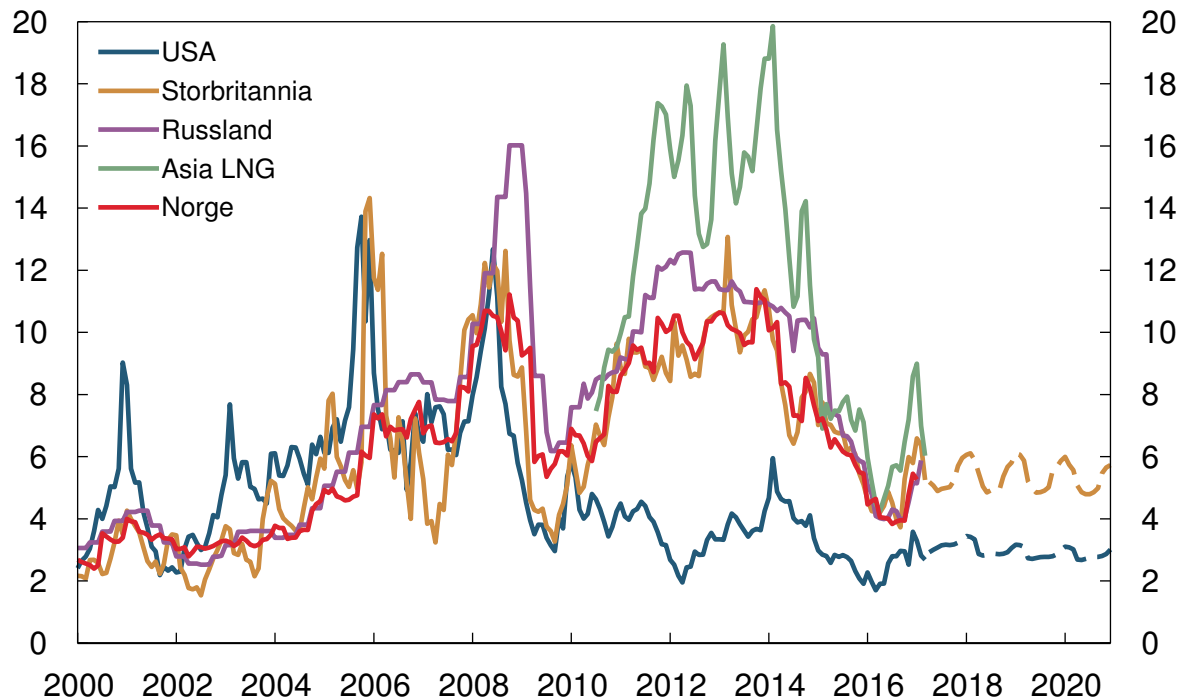

1) Antall dagers forbruk er beregnet ved gjennomsnittlig forventet etterspørsel over de neste tre månedene.

2) Blått bånd er intervallet mellom høyeste og laveste nivå i perioden 2011 – 2015.

Kilder: IEA og Norges Bank

Figur 2.13 Spot- og terminpriser¹⁾ på naturgass.
USD per MMBtu²⁾. Januar 2000 – desember 2020³⁾

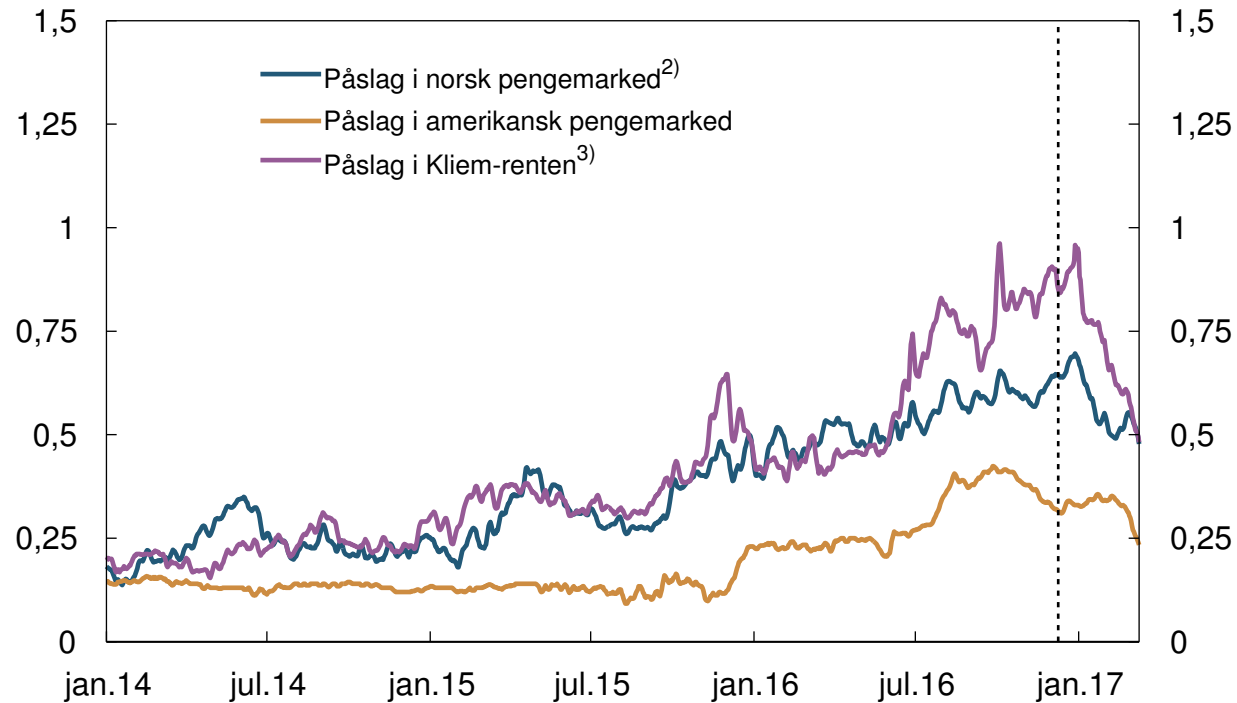
1) Terminpriser (stiplet) viser gjennomsnittet av terminpriser i perioden 6. – 10. mars 2017.

2) Millioner British thermal units.

3) Spotpriser for USA, Storbritannia og Asia LNG i mars 2017 er gjennomsnitt i perioden 6. – 10. mars.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 3.1 Påslag i tre måneders pengemarkedsrenter. Prosentenheter.
Fem dagers glidende gjennomsnitt. 1. januar 2014 – 10. mars 2017¹⁾

1) PPR 4/16 var basert på informasjon til og med 9. desember 2016, markert ved vertikal linje.

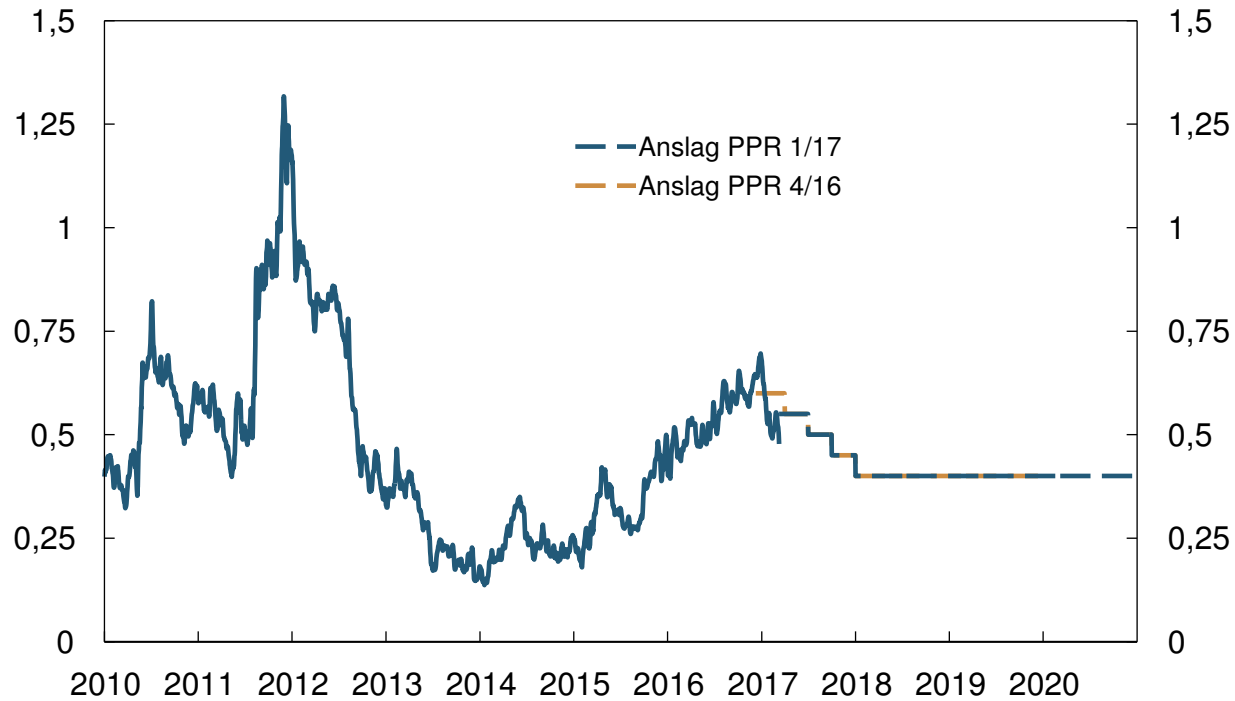
2) Norges Banks anslag på differansen mellom tre måneders pengemarkedsrente og forventet styringsrente.

3) Kliem skal gjenspeile europeiske bankers kostnad for usikrede interbanklån i dollar.

I praksis er Kliem-renten den europeiske pengemarkedsrenten, Euribor, valutaswappet til dollar.

Kilder: Bloomberg og Norges Bank

Figur 3.2 Påslag i tremåneders pengemarkedsrente.¹⁾ Prosentenheter.
Fem dagers glidende gjennomsnitt. 1. januar 2010 – 31. desember 2020²⁾

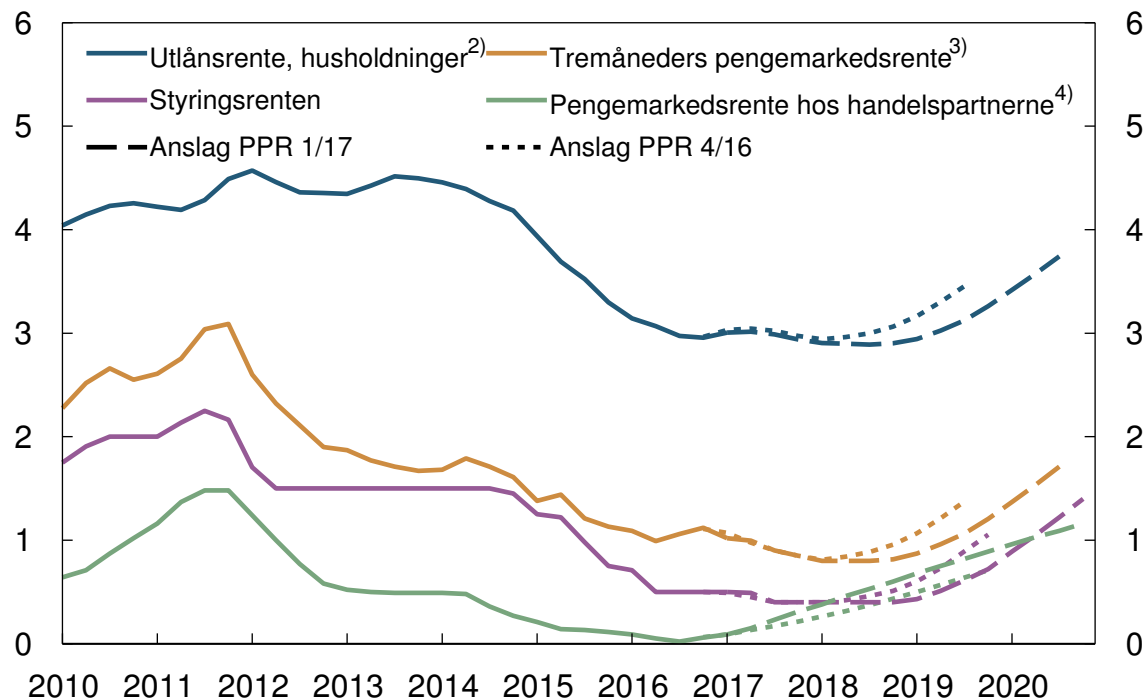

1) Norges Banks anslag på differansen mellom tremåneders pengemarkedsrente og forventet styringsrente.

2) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 3.3 Renter. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020¹⁾

1) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).

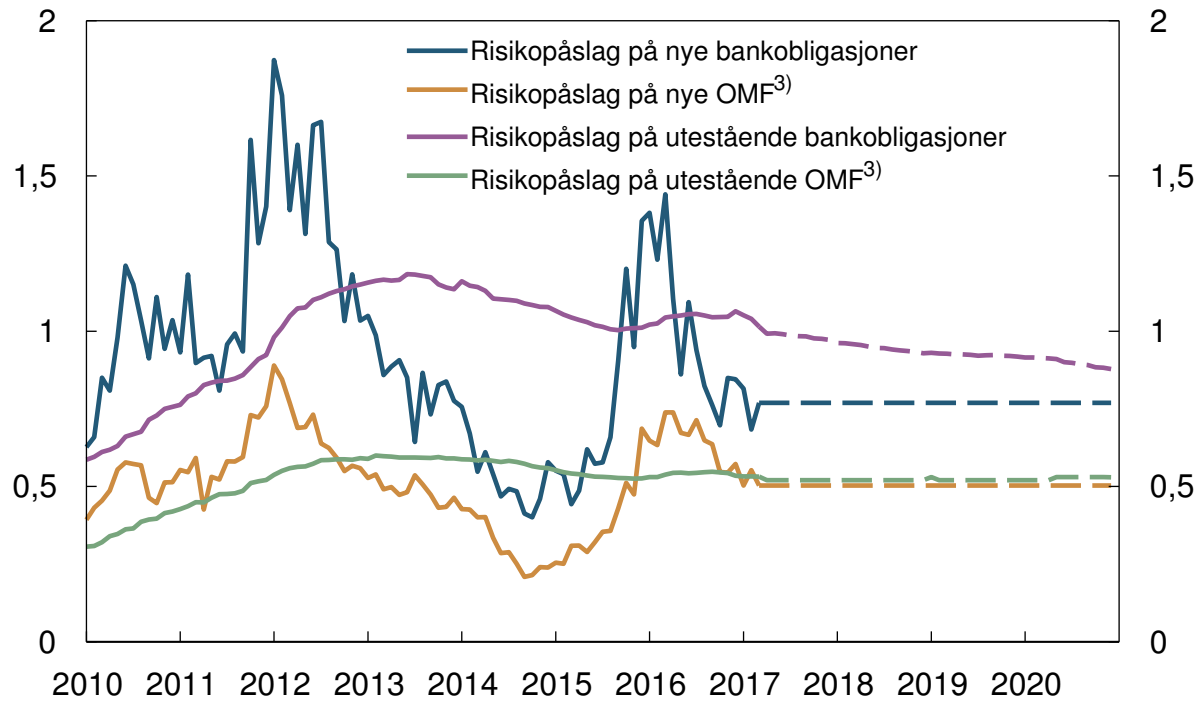
2) Gjennomsnittlig utlånsrente fra banker og kredittforetak for alle utlån til husholdninger.

3) Styringsrente med påslag i det norske pengemarkedet. Beregningene er basert på at prognosen for styringsrenten prises inn i pengemarkedet.

4) Tremåneders pengemarkedsrente og renteswapper. Aggregat for handelspartnernes renter er beskrevet i *Norges Bank Memo 2/2015*.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 3.4 Gjennomsnittlig risikopåslag på ny og utestående obligasjonsgjeld for norske banker¹⁾. Prosentenheter. Januar 2010 – desember 2020²⁾

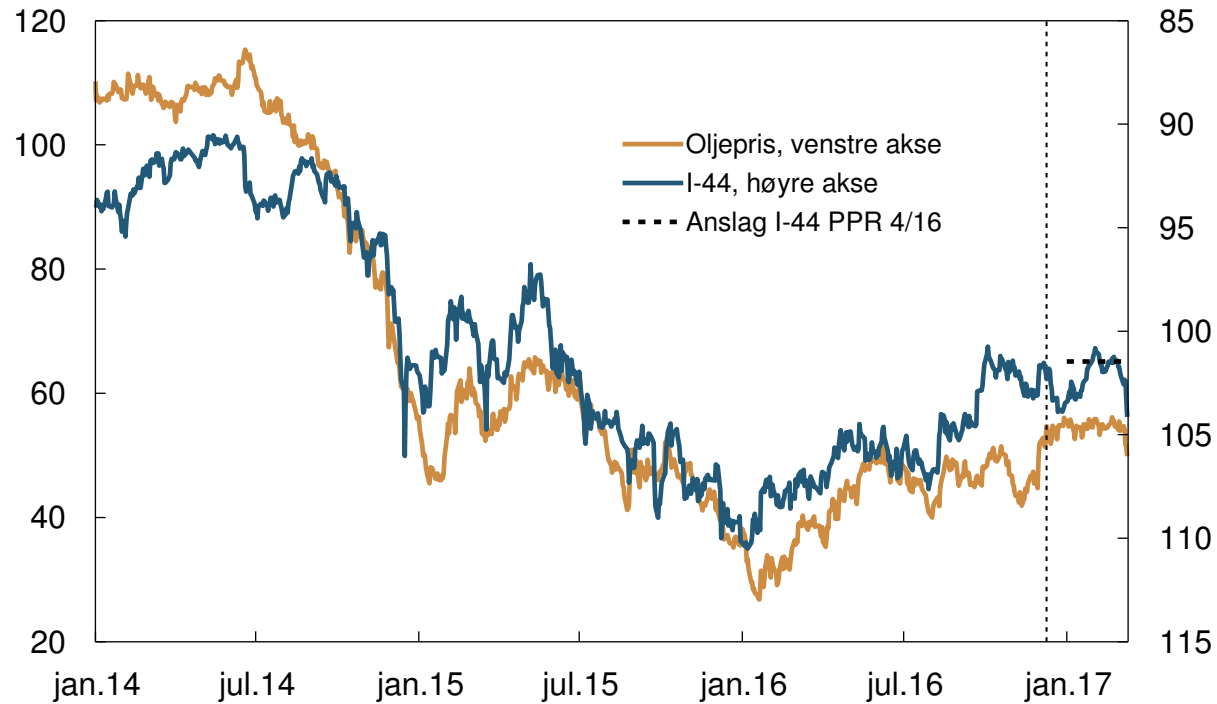
1) Påslag over tremåneders pengemarkedsrente.

2) Anslag for mars 2017 – desember 2020 (stiplet).

3) Obligasjoner med fortrinnsrett.

Kilder: Bloomberg, DNB Markets, Stamdata og Norges Bank

Figur 3.5 Oljepris¹⁾ og importveid valutakursindeks (I-44)²⁾.
1. januar 2014 – 10. mars 2017³⁾

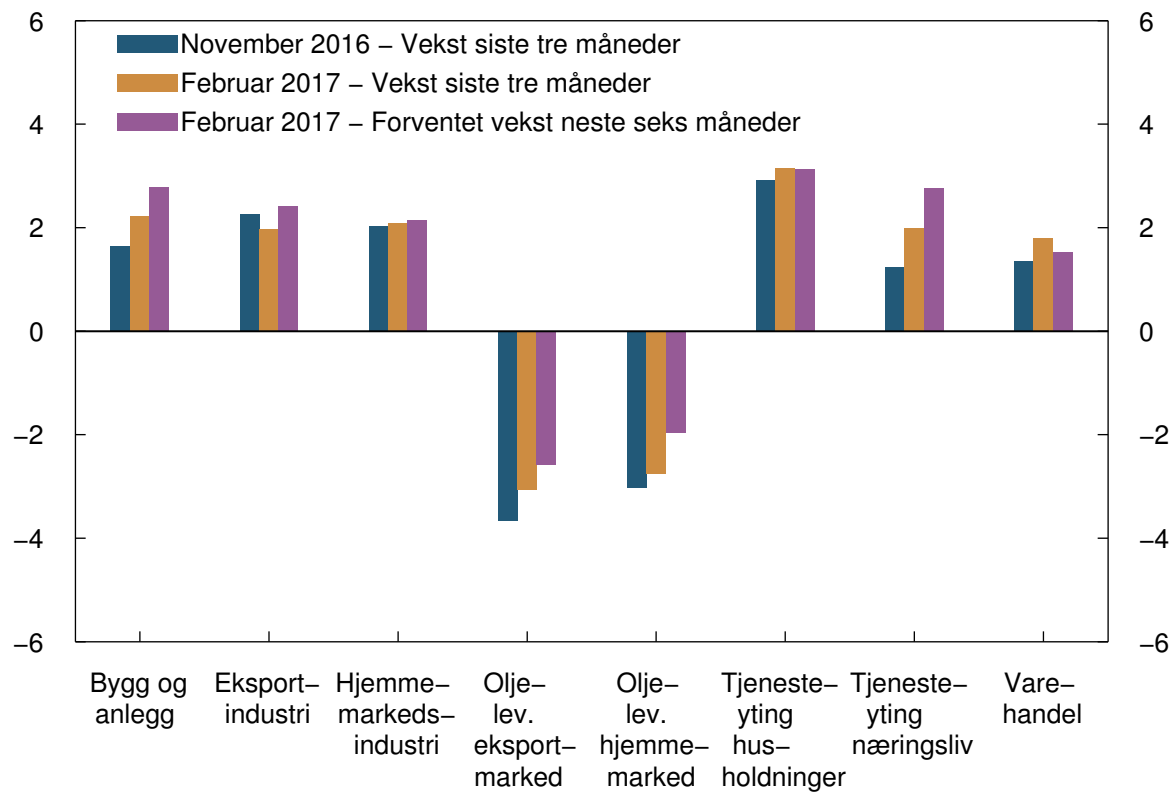
1) Brent blend. USD per fat.

2) Stigende kurve betyr sterkere kurs.

3) PPR 4/16 var basert på informasjon til og med 9. desember 2016, markert ved vertikal linje.

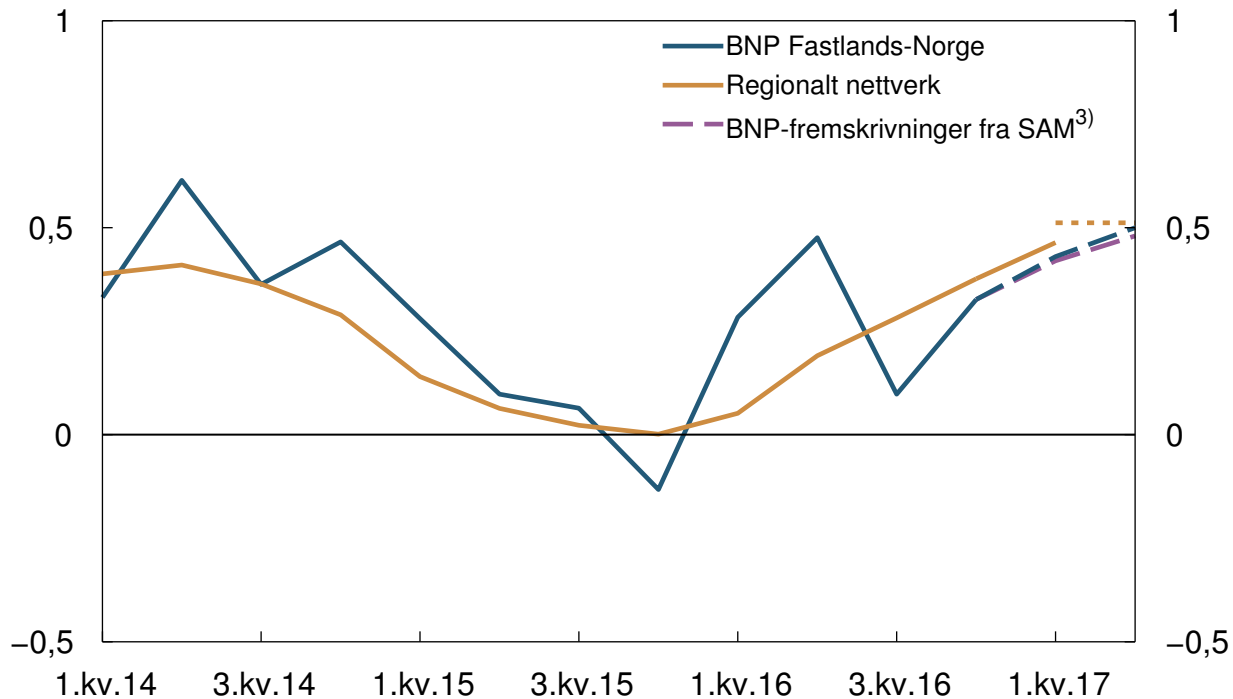
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 3.6 Produksjonsvekst i Regionalt nettverk. Annualisert. Prosent

Kilde: Norges Bank

Figur 3.7 BNP for Fastlands-Norge og Regionalt nettverks indikator for produksjonsvekst¹⁾. Kvartalsvekst. Prosent. 1. kv. 2014 – 2. kv. 2017²⁾

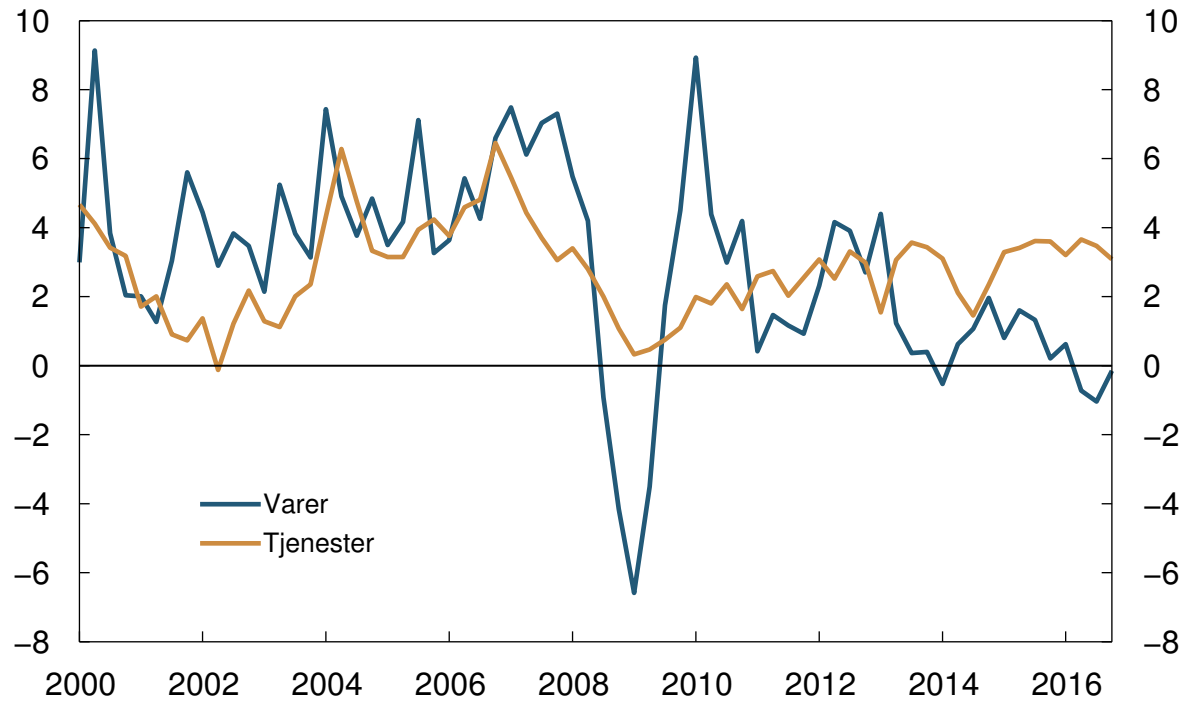
1) Rapportert vekst siste tre måneder (heltrukken) og forventet vekst i produksjon neste seks måneder (stiplet).

2) Anslag for 1. kv. 2017 – 2. kv. 2017 (stiplet).

3) System for sammenveiling av kortidsmodeller.

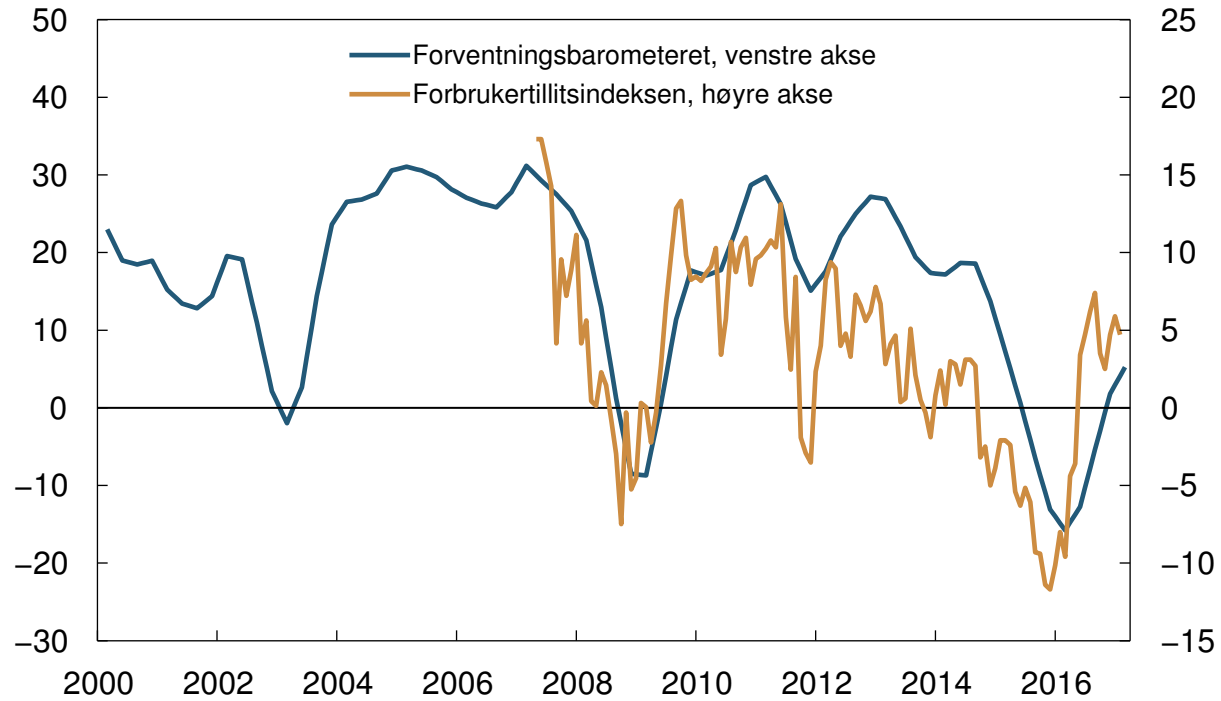
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.8 Husholdningenes konsum av varer og tjenester.
Firekvartalersvekst. Sesongjustert. Prosent. 1. kv. 2000 – 4. kv. 2016

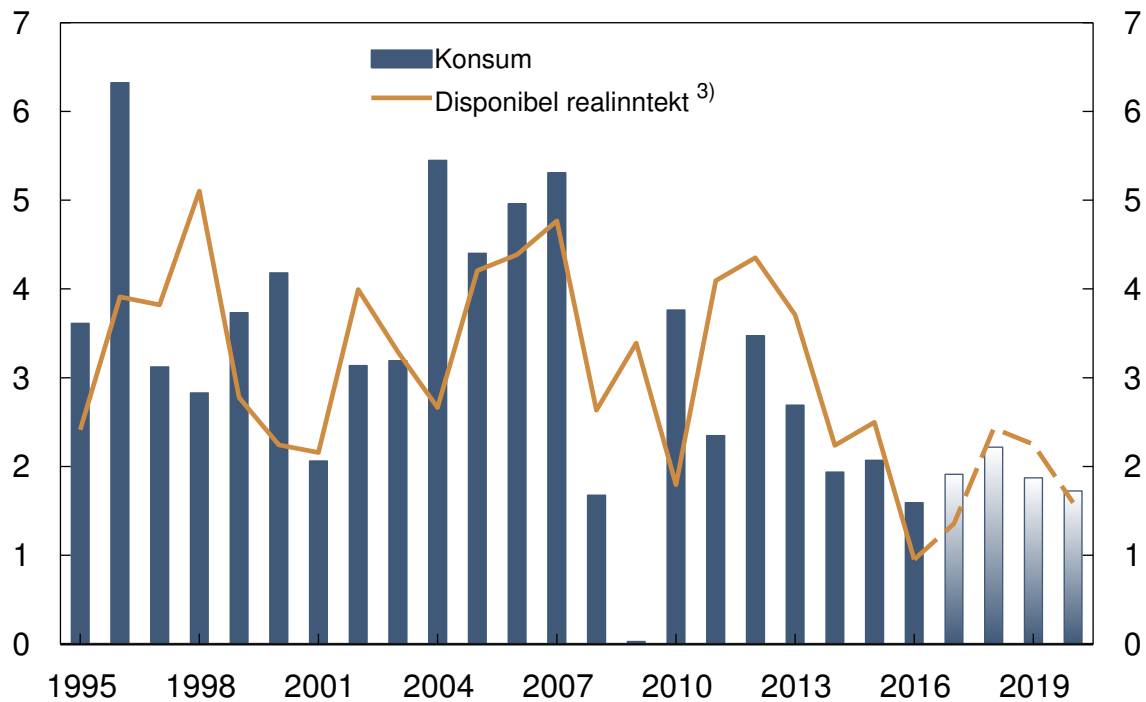
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3.9 Forbrukertillit. Nettotall. Kantar TNS' Forventningsbarometer for husholdningene. 1. kv. 2000 – 1. kv. 2017. Opinions forbrukertillitsindeks (CCI). Mai 2007 – februar 2017

Kilder: Kantar TNS og Opinion

Figur 3.10 Husholdningenes konsum¹⁾ og disponible realinntekt.
Årsvekst. Prosent. 1995 – 2020²⁾

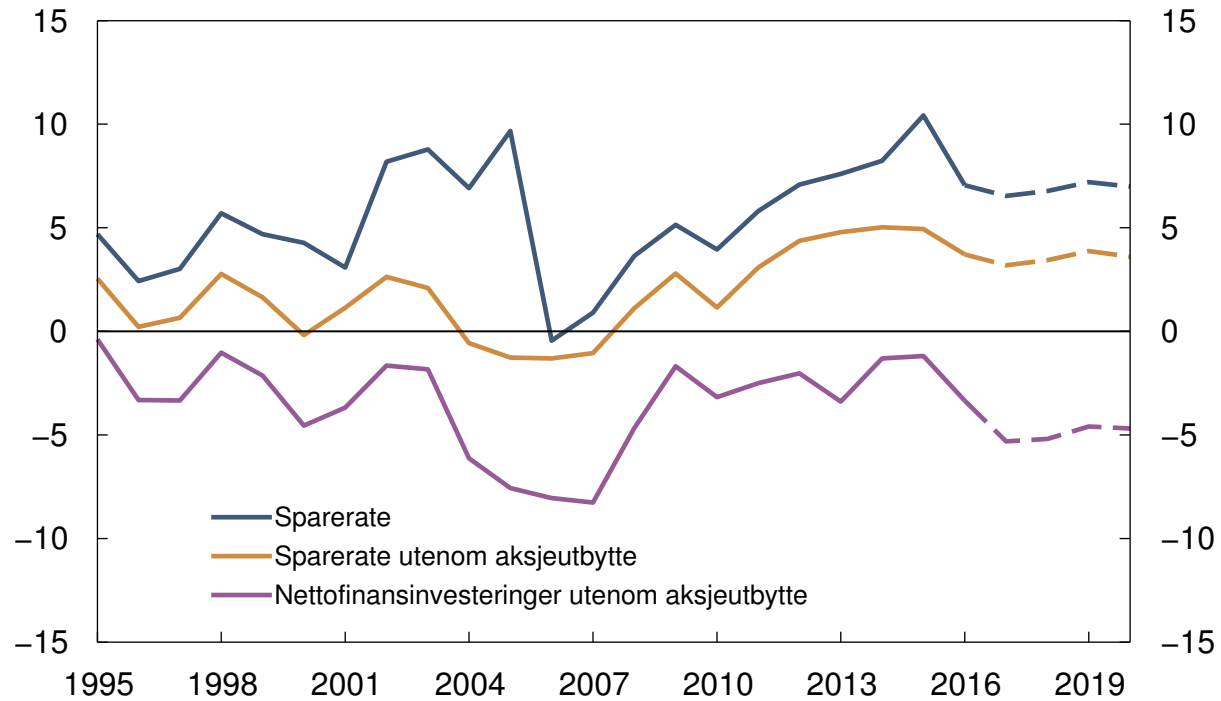
1) Inkluderer konsum i ideelle organisasjoner.

2) Anslag for 2017 – 2020 (stiplet og gradert).

3) Eksklusive aksjeutbytte. Inkluderer inntekt i ideelle organisasjoner. Deflatert med KPI.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

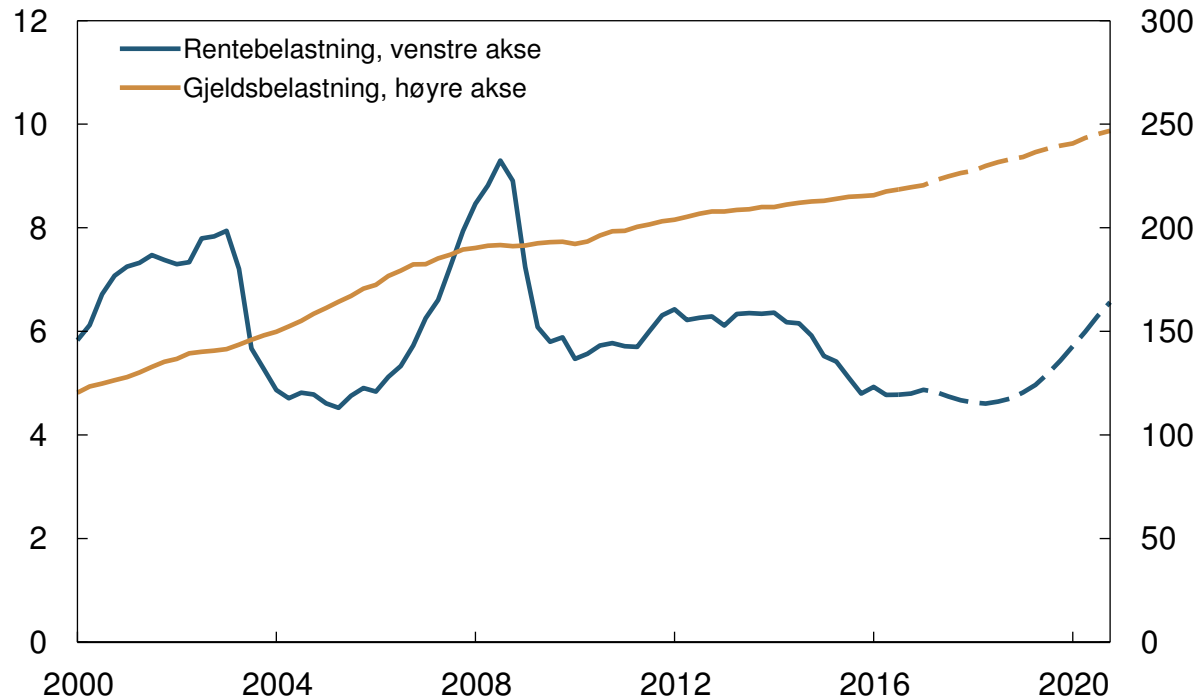
Figur 3.11 Husholdningenes sparing og nettofinansinvesteringer som andel av disponibel inntekt. Prosent. 1995 – 2020¹⁾

1) Anslag for 2017 – 2020 (stiplet).

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.12 Husholdningenes rentebelastning og gjeldsbelastning.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2000 – 4. kv. 2020²⁾

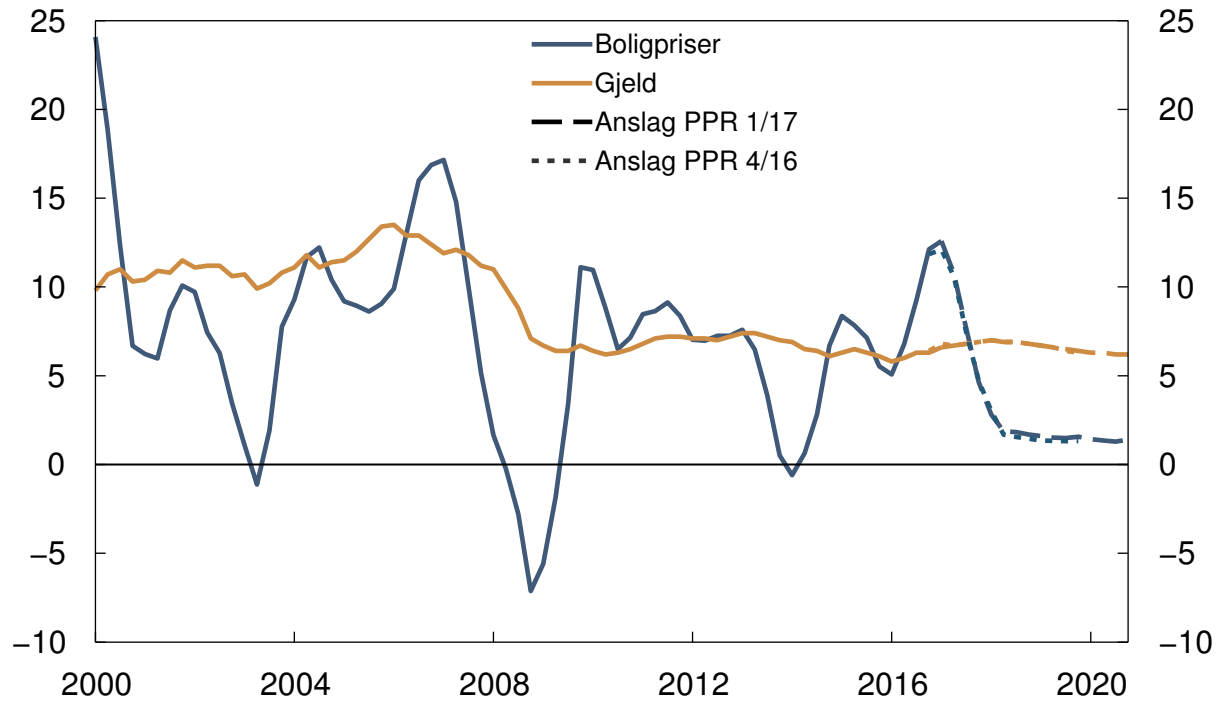

1) Henholdsvis renteutgifter i prosent av disponibel inntekt pluss renteutgifter og lånegjeld i prosent av disponibel inntekt. Disponibel inntekt er korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte i 1. kv. 2000 – 4. kv. 2005 og nedsettelse av egenkapital i 1. kv. 2006 – 3. kv. 2012. For 1. kv. 2015 – 4. kv. 2016 benyttes veksten i disponibel inntekt uten aksjeutbytte.

2) Anslag for 4. kv. 2016 – 4. kv. 2020 (stiplet).

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.13 Boligpriser og husholdningenes gjeld¹⁾.
Firekvarterersvekst. Prosent. 1. kv. 2000 – 4. kv. 2020²⁾

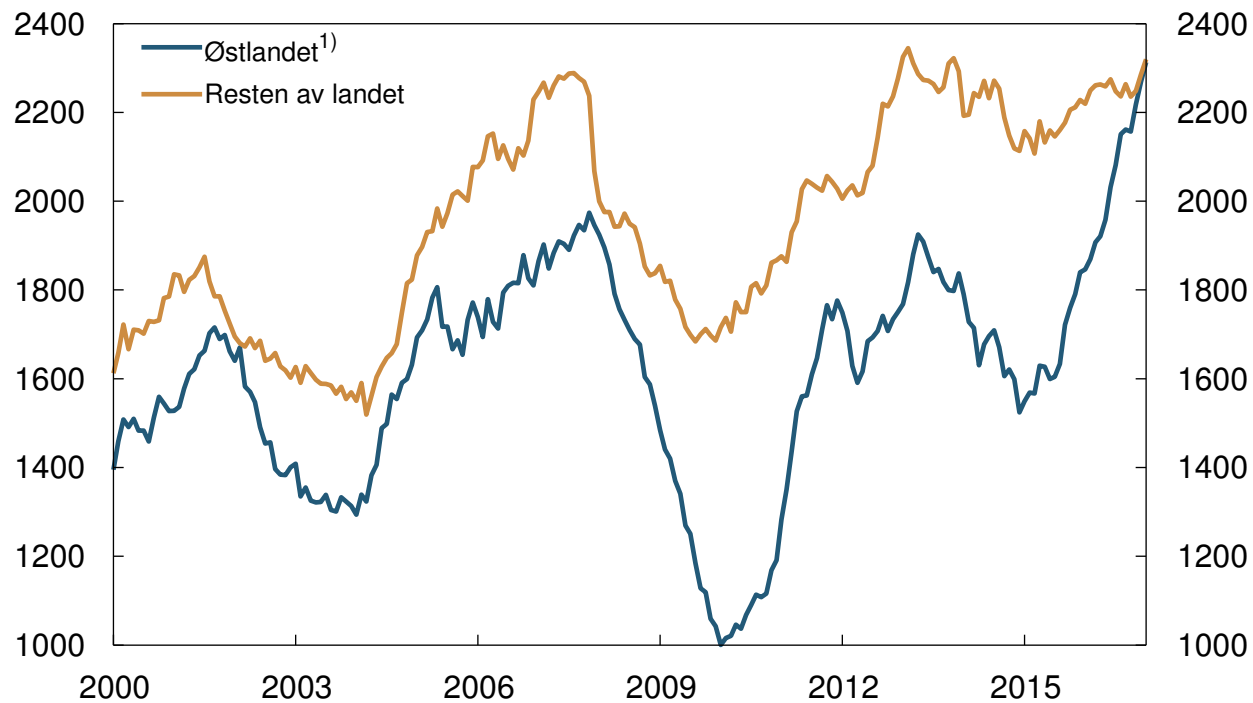

1) Innenlandsk kreditt til husholdningene, K2.

2) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).

Kilder: Eiendom Norge, Eiendomsverdi, Finn.no, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

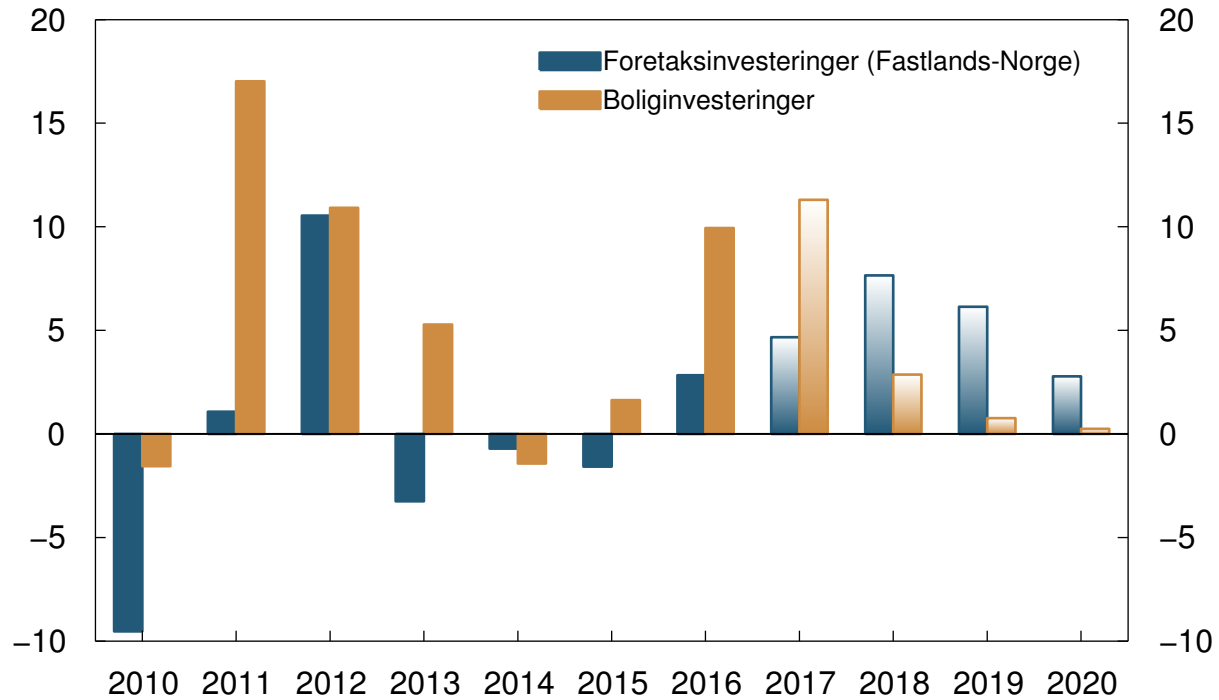
Figur 3.14 Igangsettingstillatelser til bolig etter fylke.
Areal i 1000 kvm. Sum siste tolv måneder. Januar 2000 – januar 2017

1) Akershus, Buskerud, Hedmark, Oppland, Oslo, Telemark, Vestfold og Østfold.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

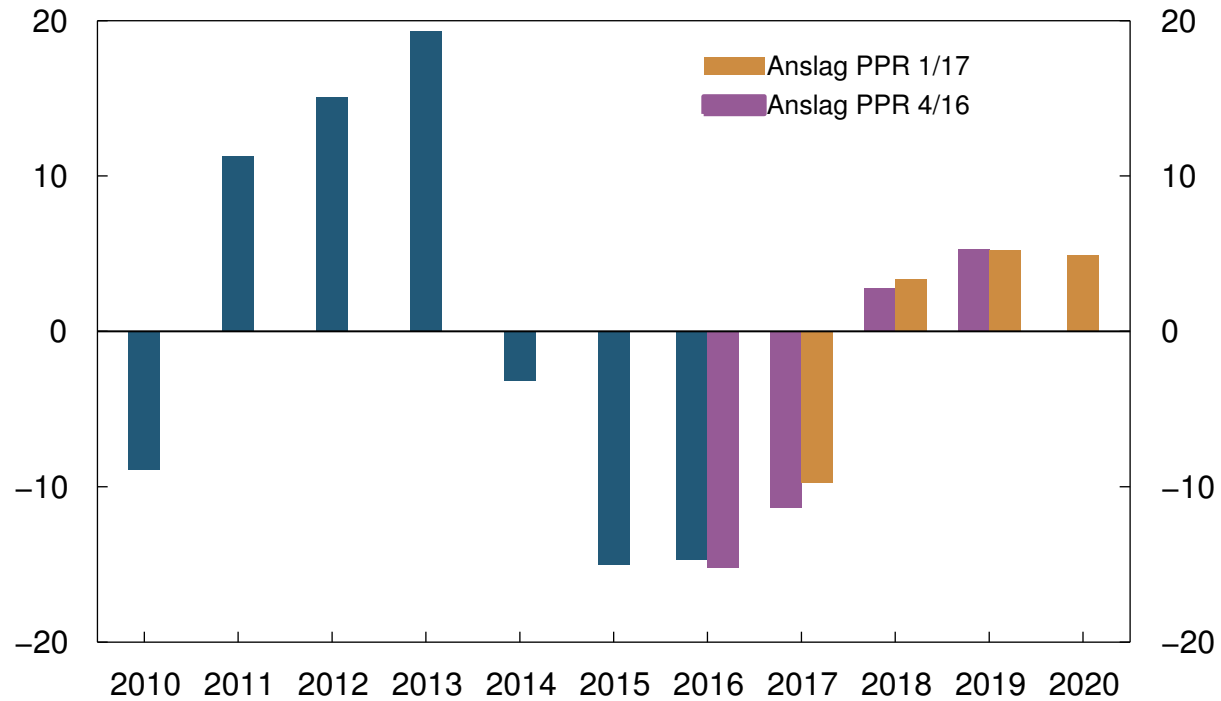
Figur 3.15 Private investeringer. Årsvekst. Prosent. 2010 – 2020¹⁾

1) Anslag for 2017 – 2020 (gradert).

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

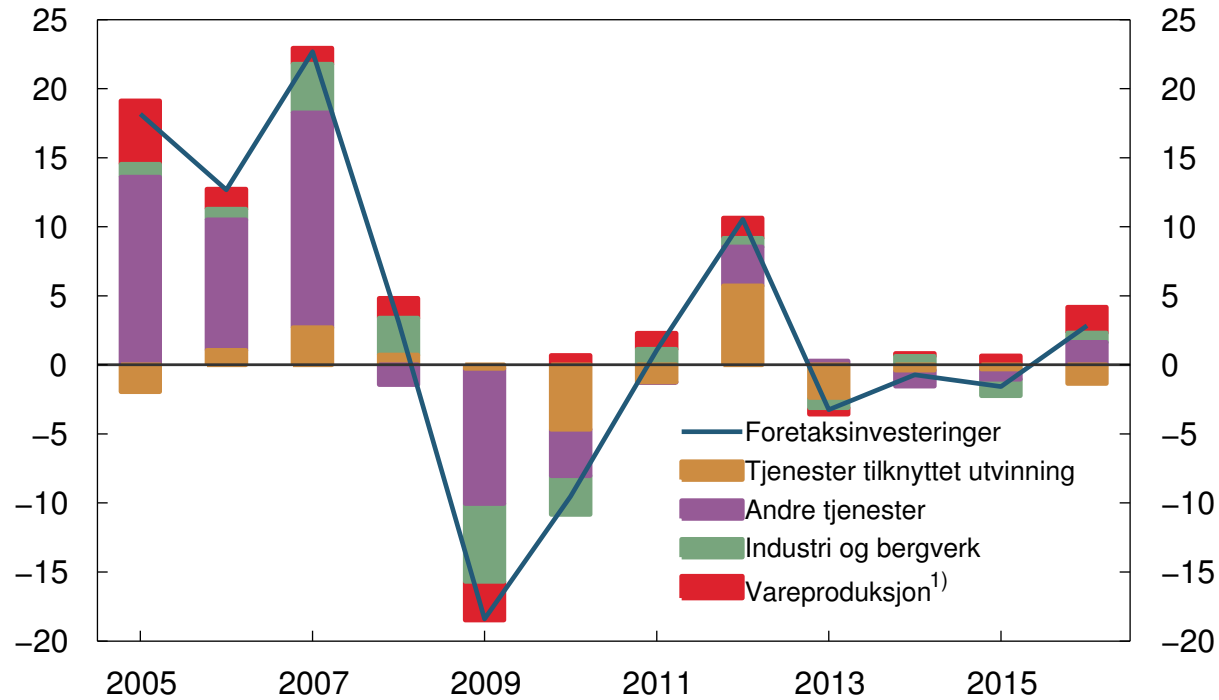
Figur 3.16 Petroleumsinvesteringer. Volum. Årsvekst. Prosent. 2010 – 2020¹⁾

1) Anslag for 2017 – 2020.

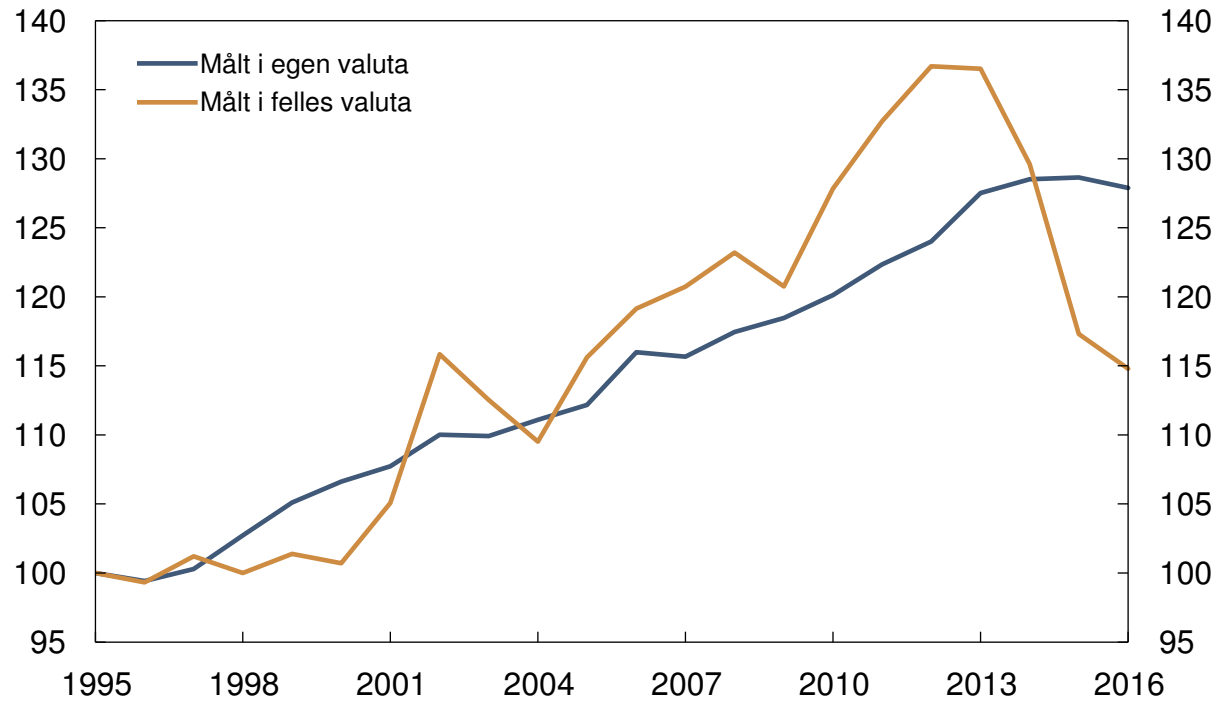
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.17 Bidrag til vekst i foretaksinvesteringene i Fastlands-Norge.
Årsvekst. Prosentenheter. 2005 – 2016

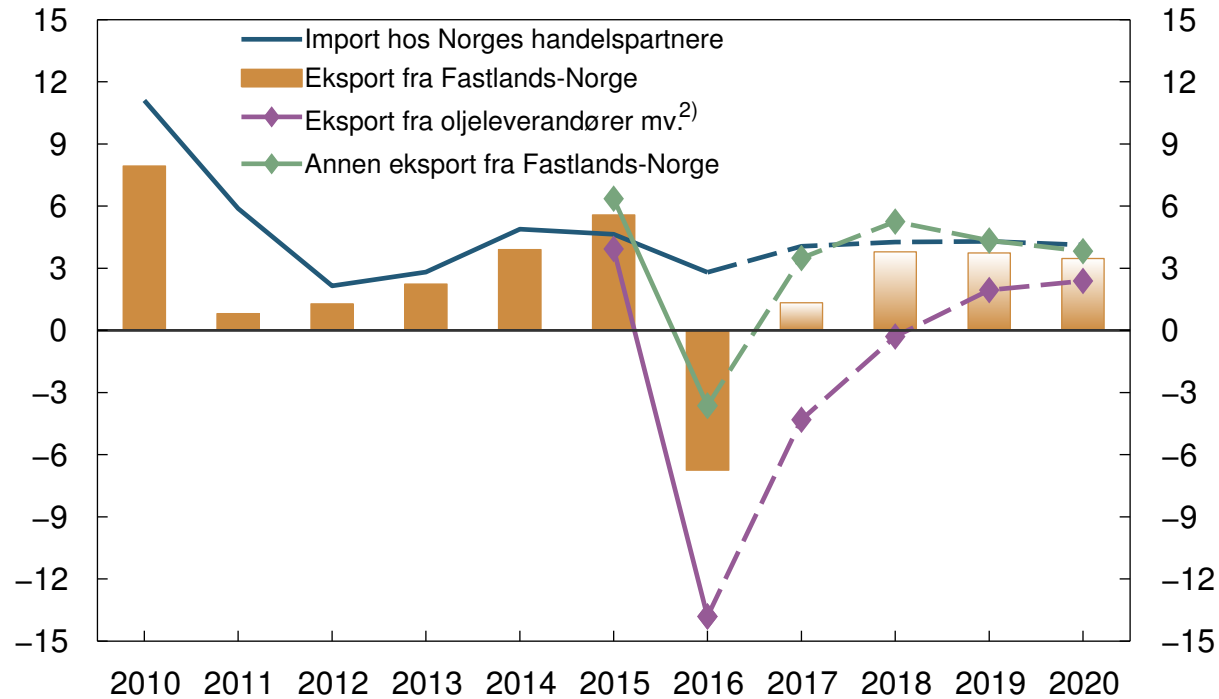
1) Vareproduksjon inkluderer bygg og anlegg og kraftproduksjon.
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.18 Norske lønnskostnader relativt til handelspartnernes lønnskostnader.¹⁾
Indeks. 1995 = 100. 1995 – 2016

1) Timelønnskostnader i industrien.
Kilder: Statistisk sentralbyrå, TBU og Norges Bank

Figur 3.19 Eksport fra Fastlands-Norge og import hos Norges handelspartnere.
 Årsvekst. Prosent. 2010 – 2020¹⁾

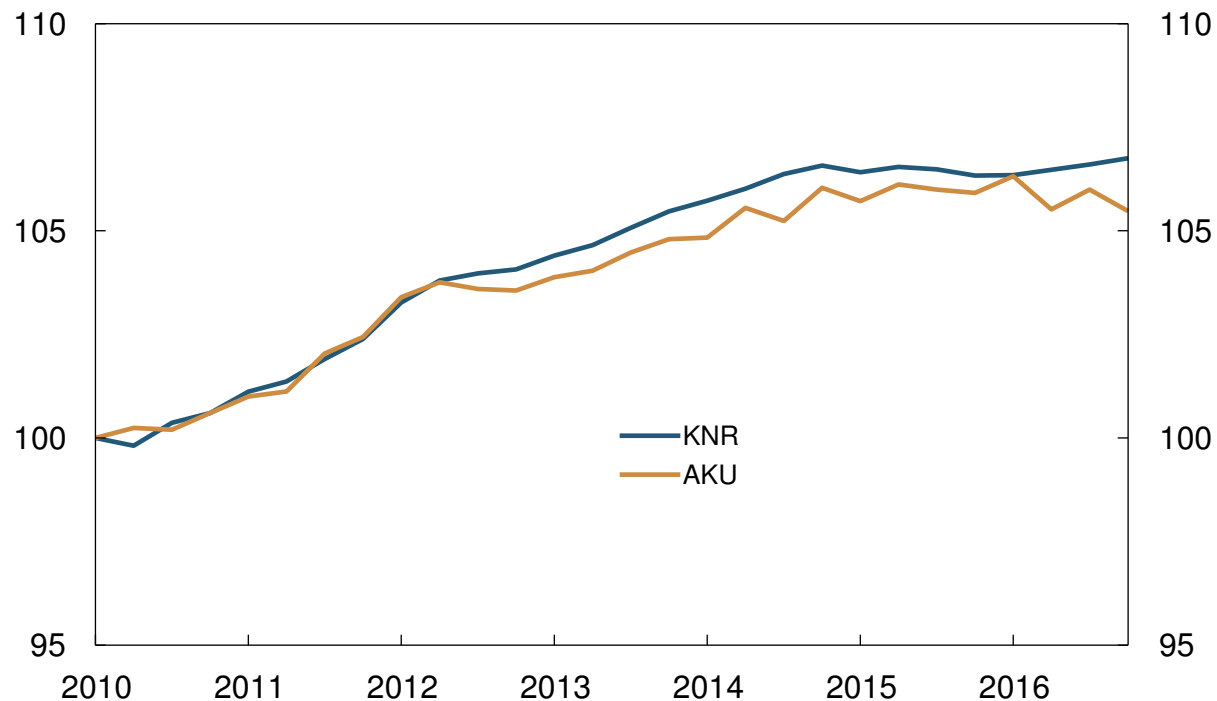

1) Anslag for 2017 – 2020 (stiplet og gradert).

2) Vare- og tjenestegrupper i nasjonalregnskapet hvor oljeleverandører står for en betydelig del av eksporten.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Thomson Reuters og Norges Bank

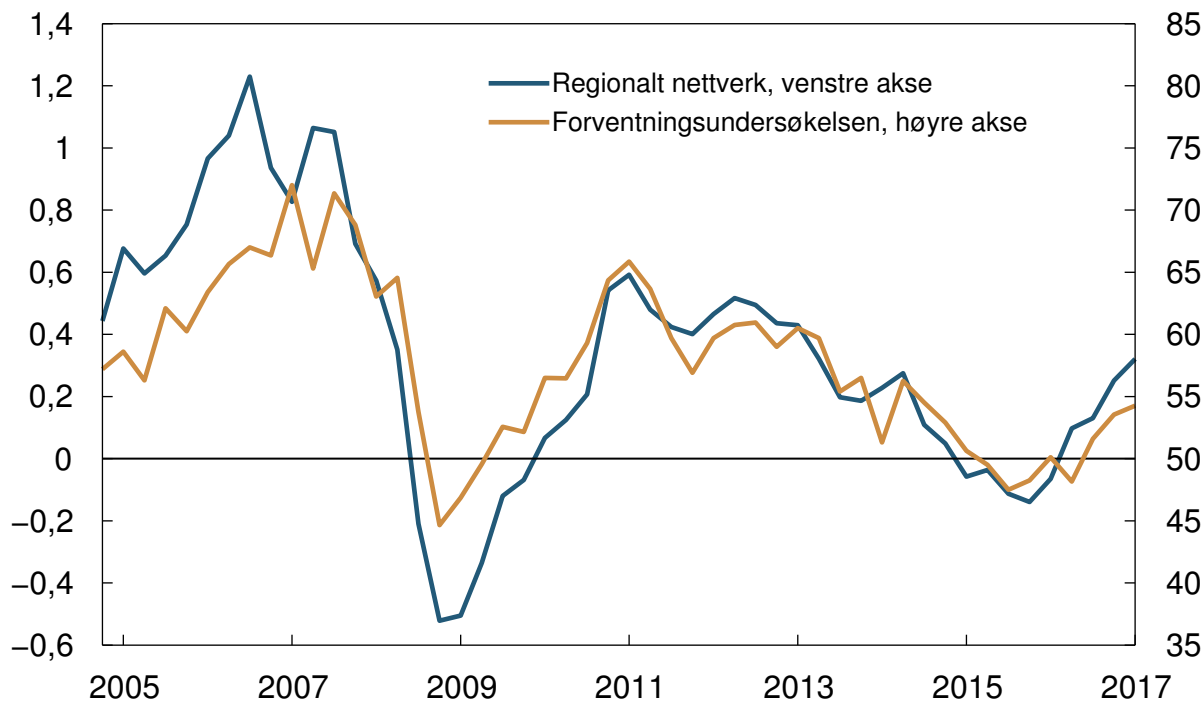
Figur 3.20 Sysselsetting ifølge KNR og AKU.¹⁾
Sesongjustert. Indeks. 1. kv. 2010 = 100. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2016

1) AKU (Arbeidskraftundersøkelsen) og KNR (kvartalsvis nasjonalregnskap) viser normalt et ulikt sysselsettingsnivå. Det skyldes at AKU kun omfatter bosatte personer, mens KNR også regner inn sysselsatte på korttidsopphold.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3.21 Forventet endring i sysselsetting. Regionalt nettverk.¹⁾ Prosent.
 Norges Banks forventningsundersøkelse. Diffusjonsindeks.²⁾ 4. kv. 2004 – 1. kv. 2017

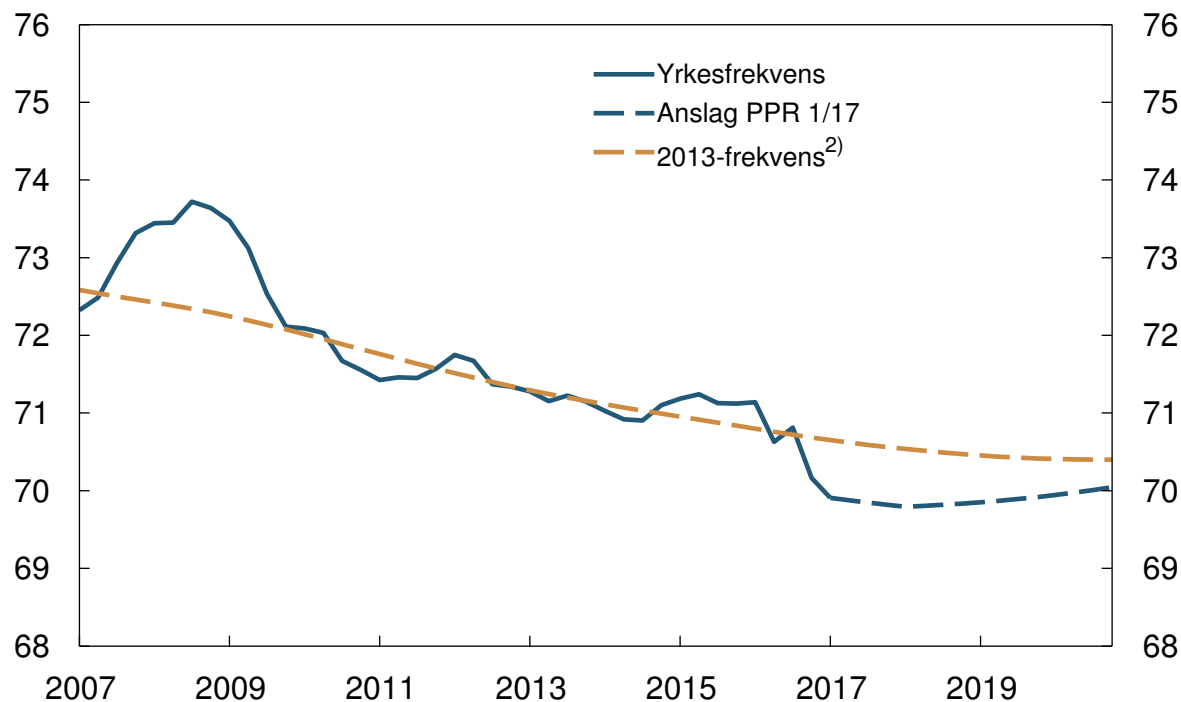

1) Forventet endring i sysselsetting neste tre måneder.

2) Andel av næringslivsledere som venter "flere ansatte" i egen bedrift neste tolv måneder + (1/2 * andel som venter "like mange ansatte").

Kilder: Epinion og Norges Bank

Figur 3.22 Yrkesfrekvenser. Arbeidsstyrken som andel av befolkningen (15 – 74 år). Sesongjustert. Prosent. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2020¹⁾

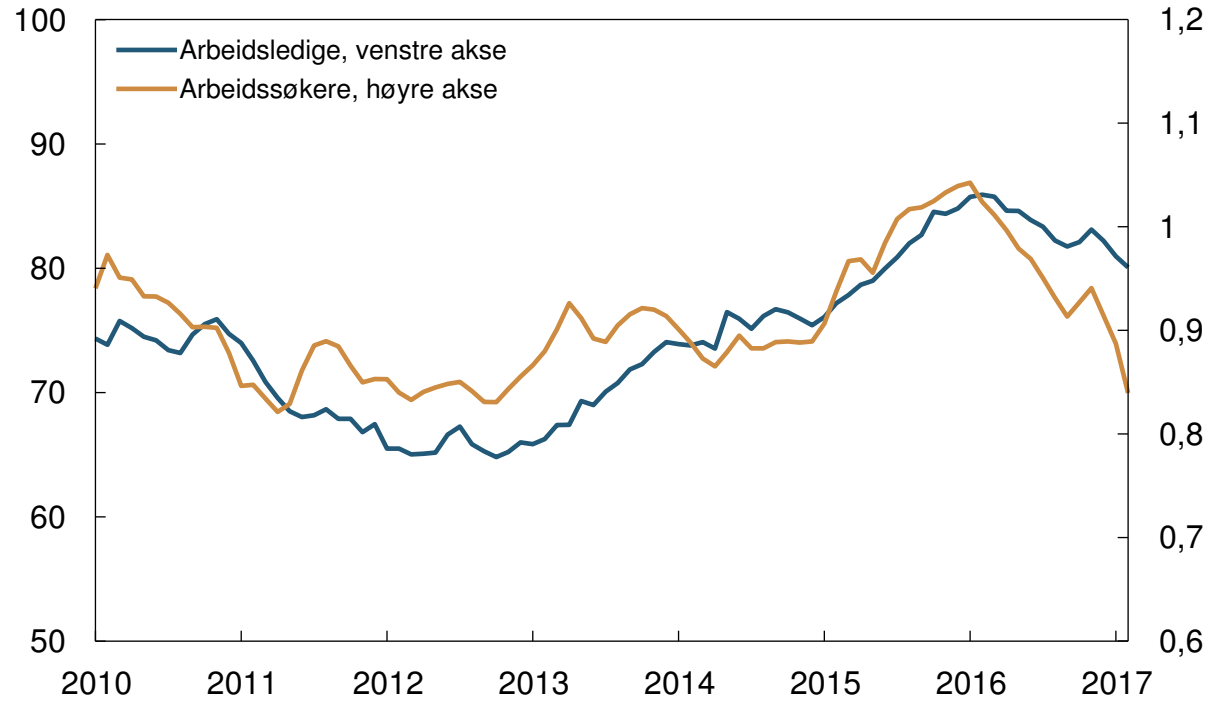

1) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020.

2) Utvikling i yrkesfrekvensen i befolkningen (15 – 74 år) dersom yrkesfrekvensene for hvert alderstrinn hadde vært uendret på nivåene de var i 2013. Kurven faller fordi aldring av befolkningen gjør at stadig flere kommer over i aldersgrupper der yrkesfrekvensen er lavere. 2013 er valgt fordi kapasitetsutnyttningen i dette året var nær et normalnivå.

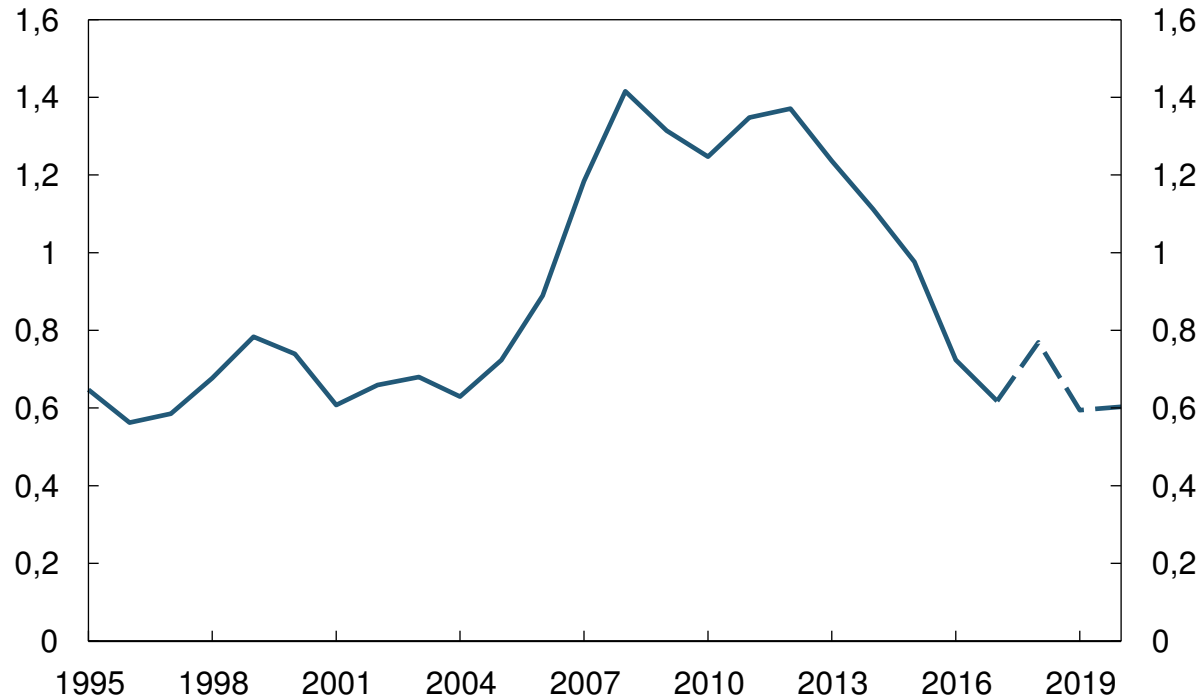
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.23 Registrert ledige og nye ordinære arbeidssøkere per virkedag. Sesongjustert. Antall i tusen. Januar 2010 – februar 2017

Kilde: NAV

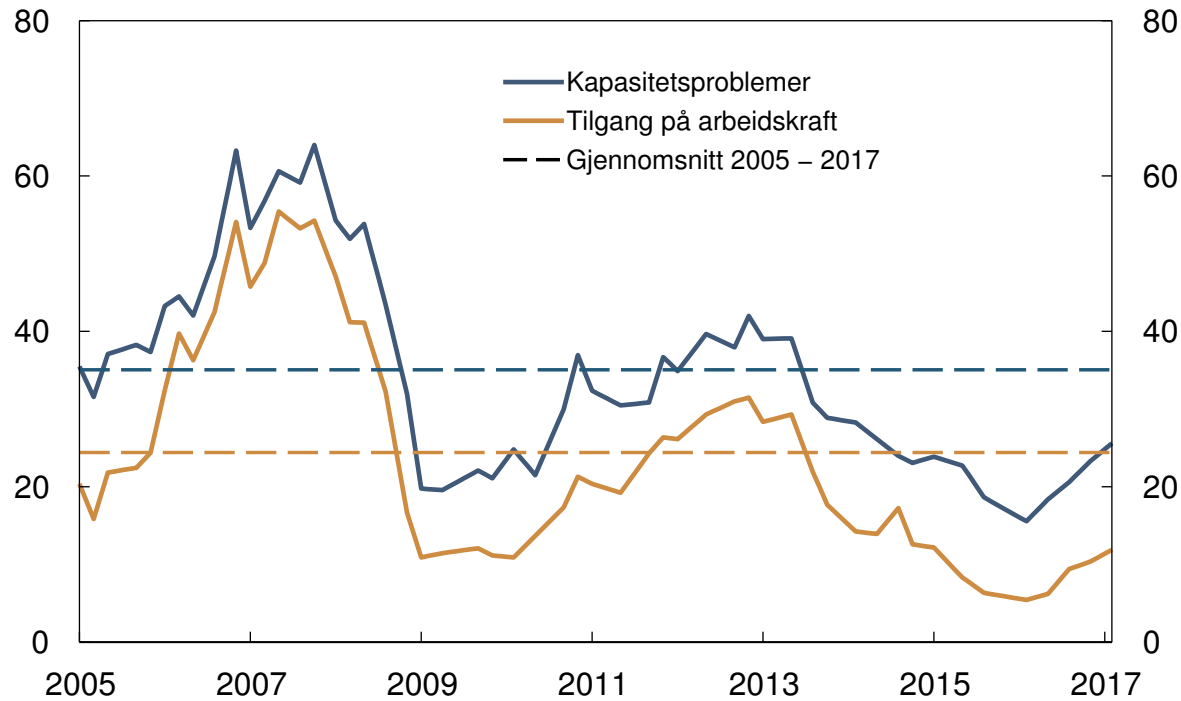
Figur 3.24 Utvikling i arbeidsstyrken som følge av befolkningsendringer, gitt at arbeidstilbudet i hver aldersgruppe holdes konstant. Årsvekst. Prosent. 1995 – 2020¹⁾

1) Anslag for 2017 – 2020 (stiplet). Beregningene korrigerer for det normalt tar noe tid før personer som kommer til Norge som flyktninger, kommer ut i arbeidslivet.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

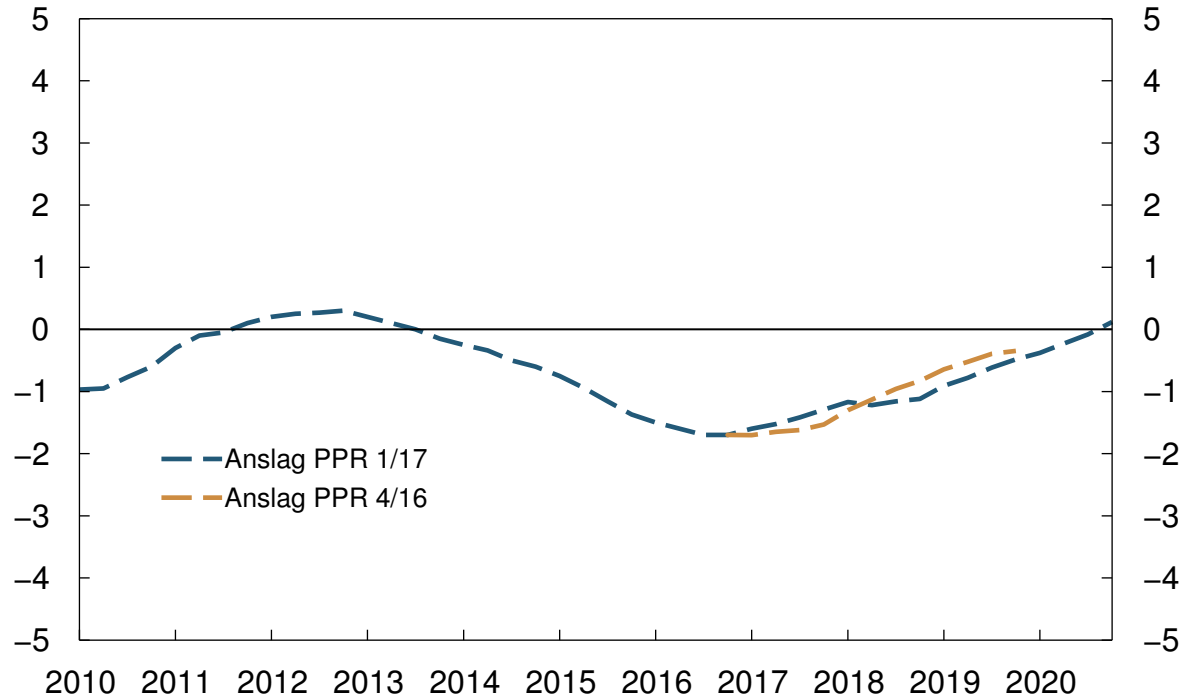
Figur 3.25 Kapasitetsproblemer og tilgang på arbeidskraft i Regionalt nettverk.¹⁾
Prosent. Januar 2005 – februar 2017

1) Andel av kontaktbedrifter som vil ha noen eller betydelige problemer med å møte en vekst i etterspørselen og andel av kontakter som svarer at tilgang på arbeidskraft begrenser produksjonen.

Kilde: Norges Bank

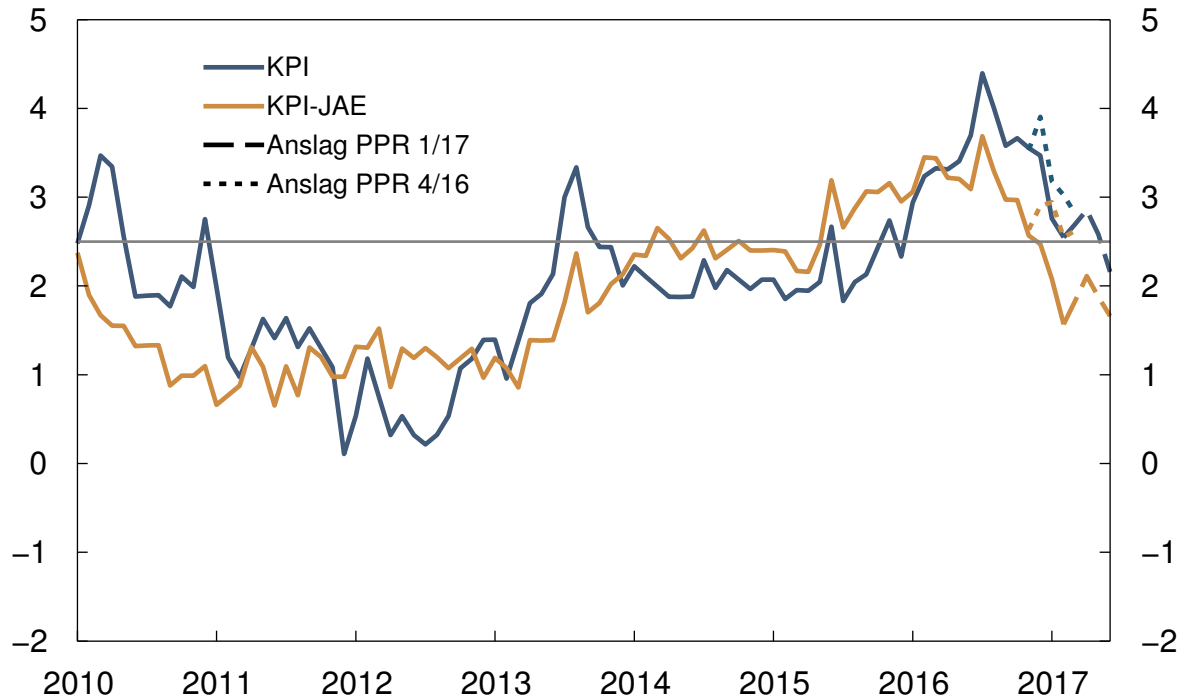
Figur 3.26 Anslag på produksjonsgapet¹⁾. Kvartalsvekst. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020

1) Produksjonsgapet måler den prosentvise forskjellen mellom BNP for Fastlands-Norge og anslått potensielt BNP for Fastlands-Norge.

Kilde: Norges Bank

Figur 3.27 KPI og KPI-JAE¹⁾. Tolv månedersvekst.
Prosent. Januar 2010 – juni 2017²⁾

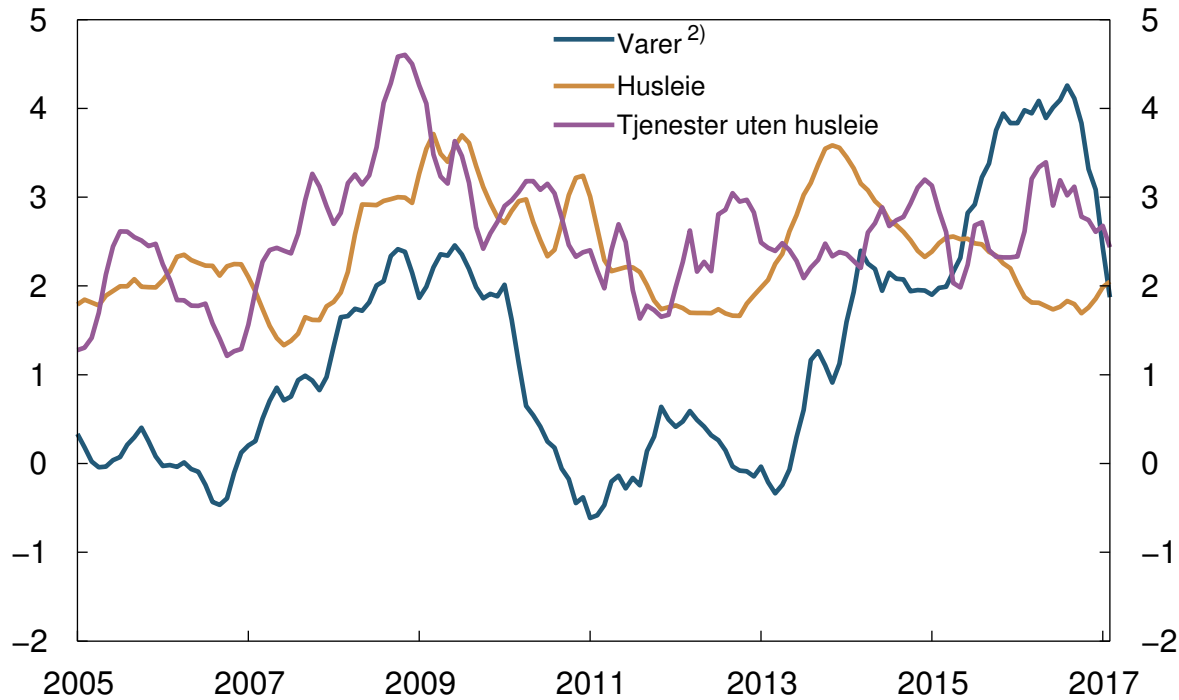

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer.

2) Anslag for mars 2017 – juni 2017 (stiplet).

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.28 KPI-JAE ¹⁾ fordelt etter leveringssektor. Tolvmånedersvekst. Tremåneders glidende gjennomsnitt. Prosent. Januar 2005 – februar 2017

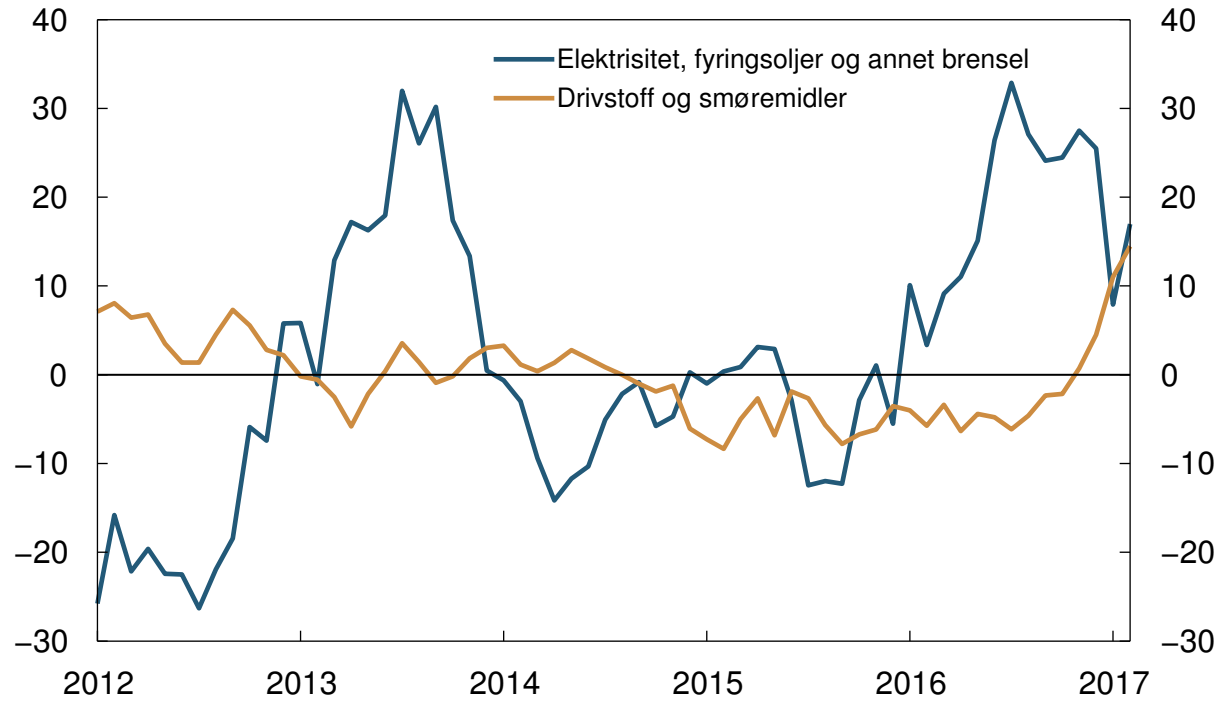

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer.

2) Før 2016 benyttes Norges Banks beregninger, basert på data fra Statistisk sentralbyrå.

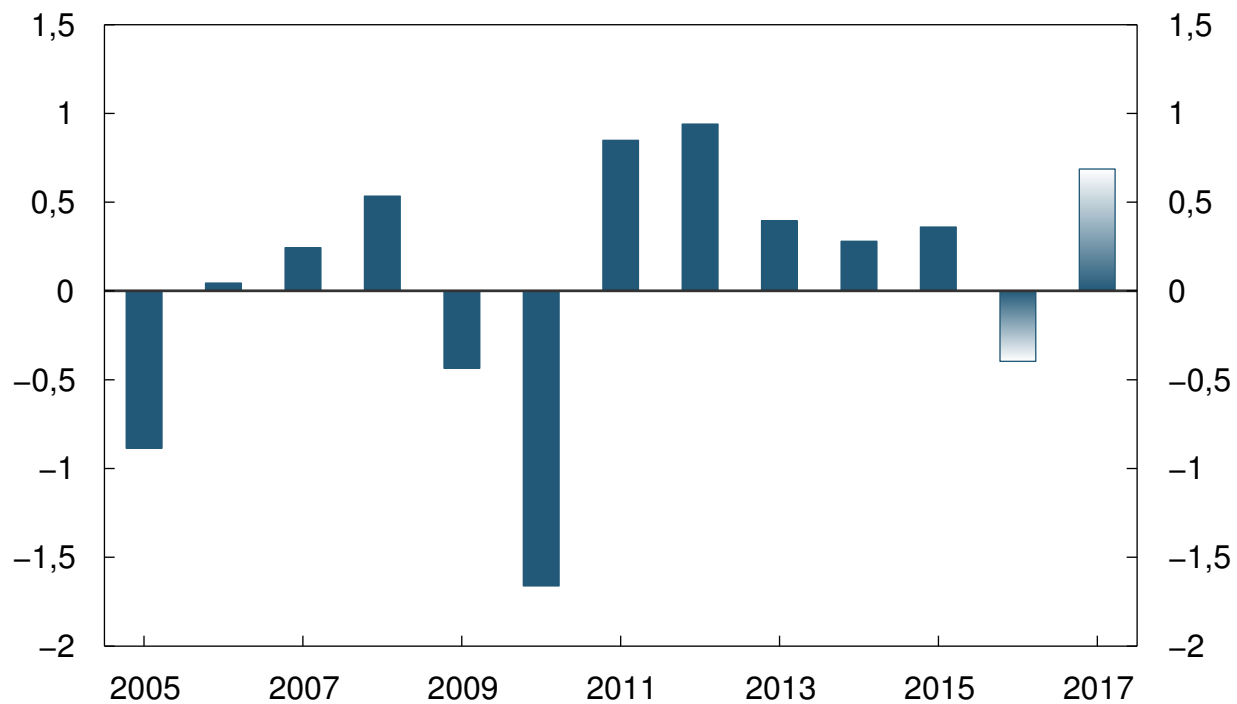
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.29 Utvalgte energivarer i KPI.
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2012 – februar 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå

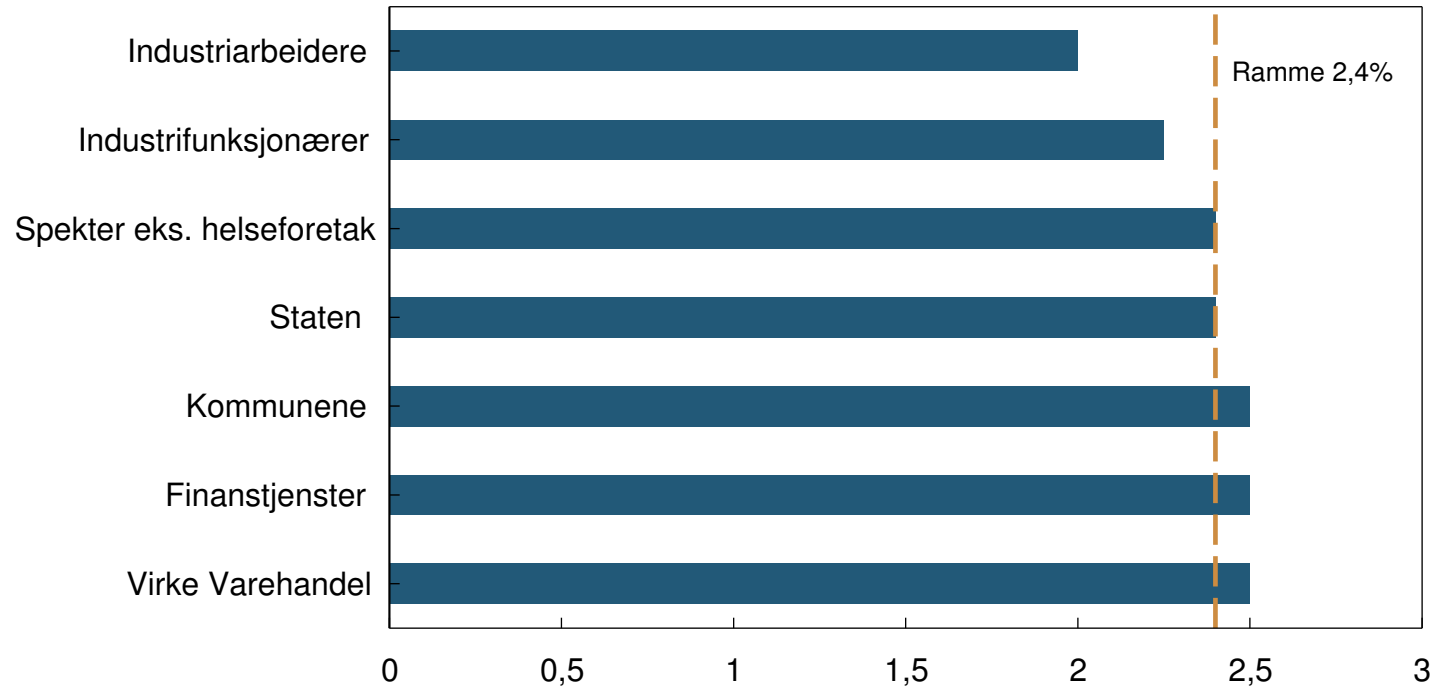
Figur 3.30 Indikator for internasjonale prisimpulser til importerte konsumvarer målt i utenlandsk valuta. Årsvekst. Prosent. 2005 – 2017¹⁾

1) Anslag for 2016 – 2017 (gradert).

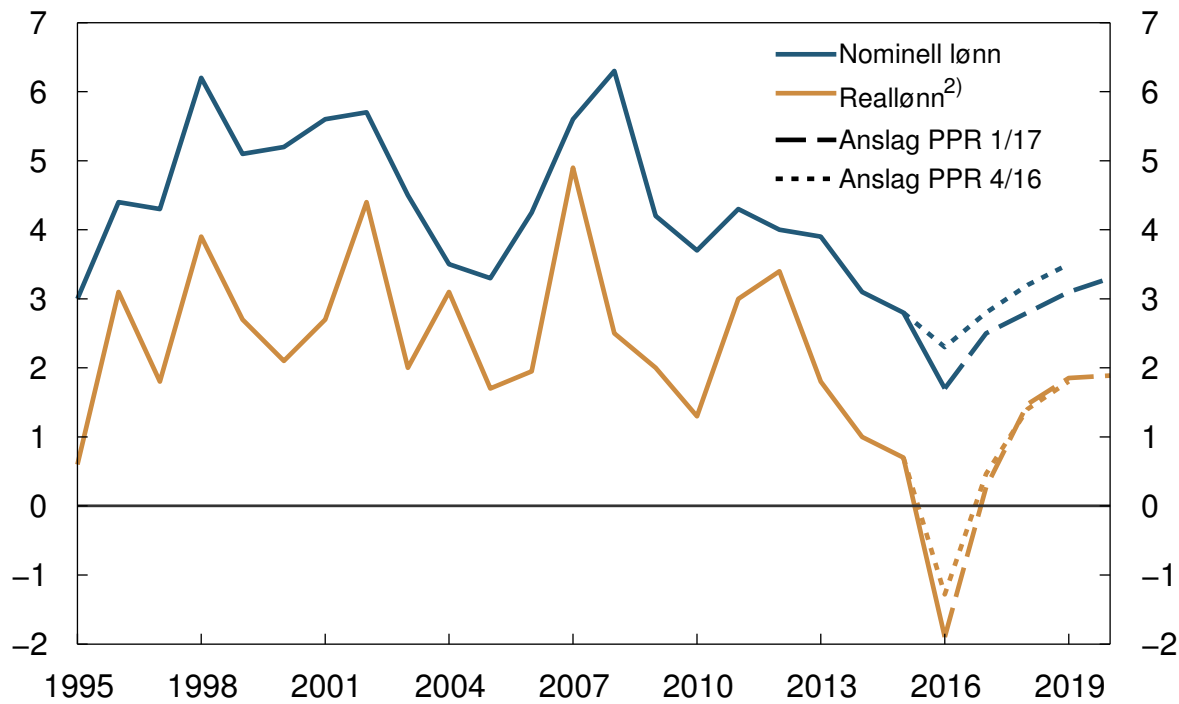
Kilder: Statistisk sentralbyrå, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 3.31 Lønnsvekst i noen store forhandlingsområder i 2016.¹⁾ Årsvekst. Prosent.

1) Foreløpige tall fra TBU.
Kilder: TBU og Norges Bank

Figur 3.32 Lønn. Årsvekst. Prosent. 1995 – 2020¹⁾

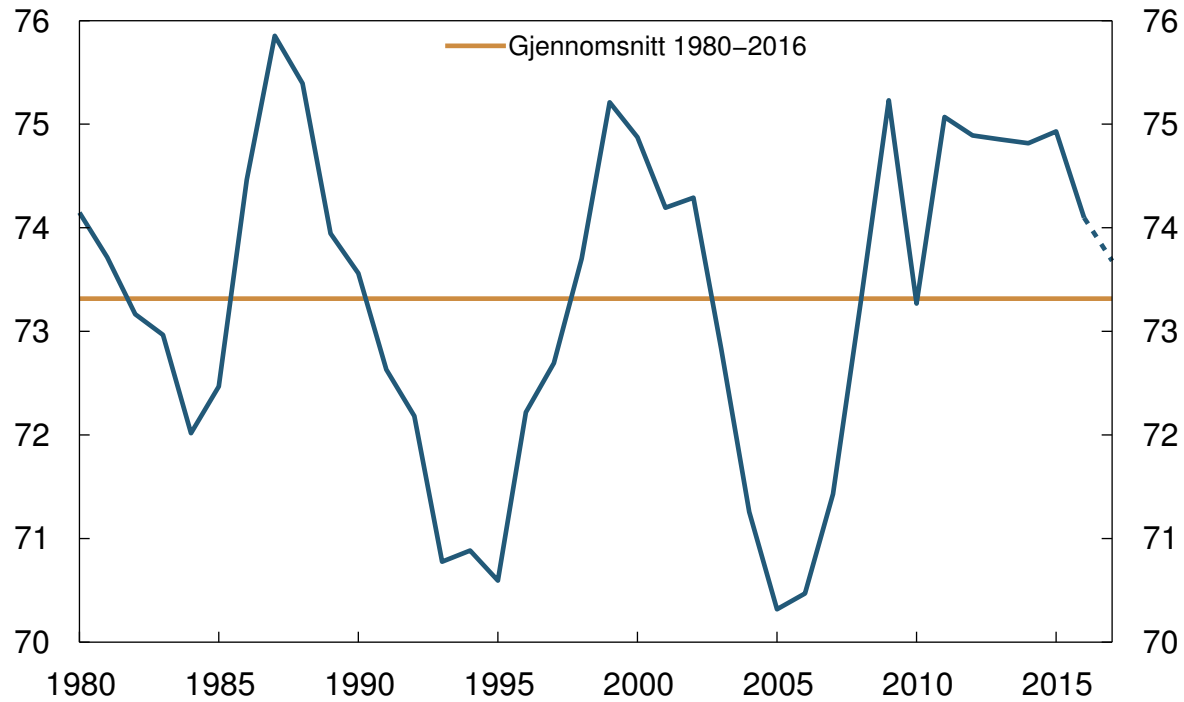

1) Anslag for 2017 – 2020 (stiplet).

2) Nominell lønnsvekst deflatert med KPI.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, TBU og Norges Bank

Figur 3.33 Lønnskostnadsandel for Fastlands-Norge.¹⁾ Prosent. 1980 – 2017²⁾

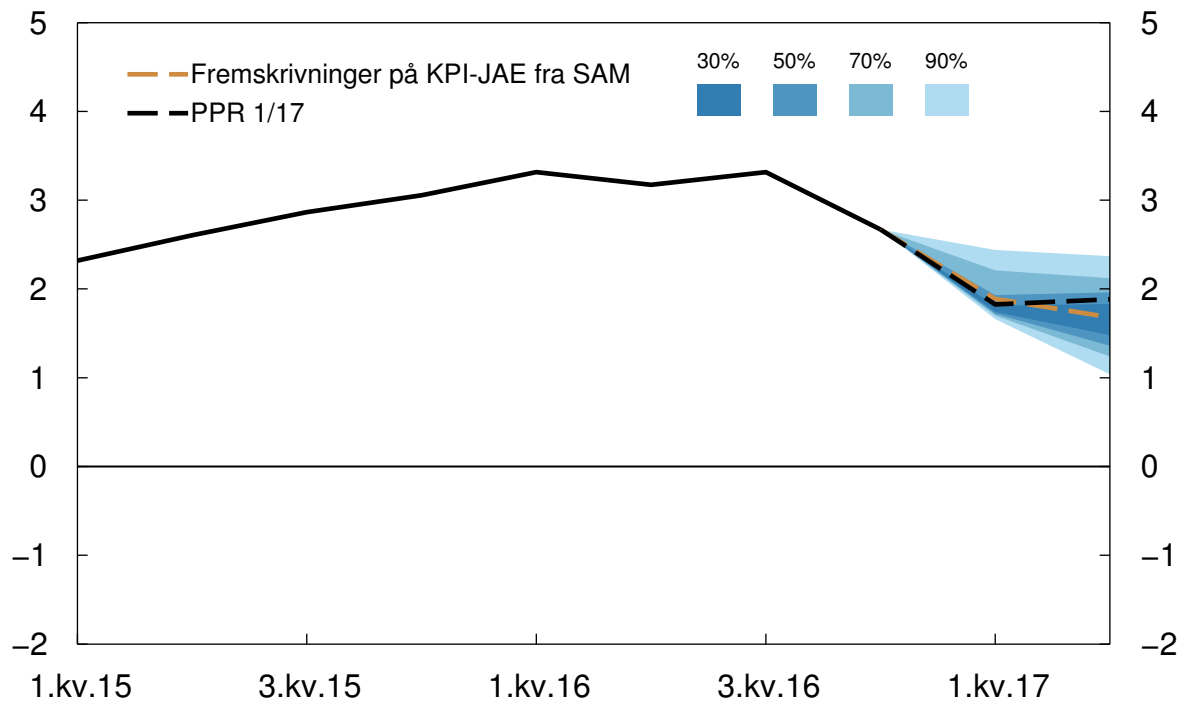

1) Lønnskostnader som andel av faktorinntekten.

2) Anslag for 2017 (stiplet).

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.34 KPI-JAE¹⁾ i PPR 1/17 med usikkerhetsvifte fra SAM²⁾ .
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2015 – 2. kv. 2017³⁾

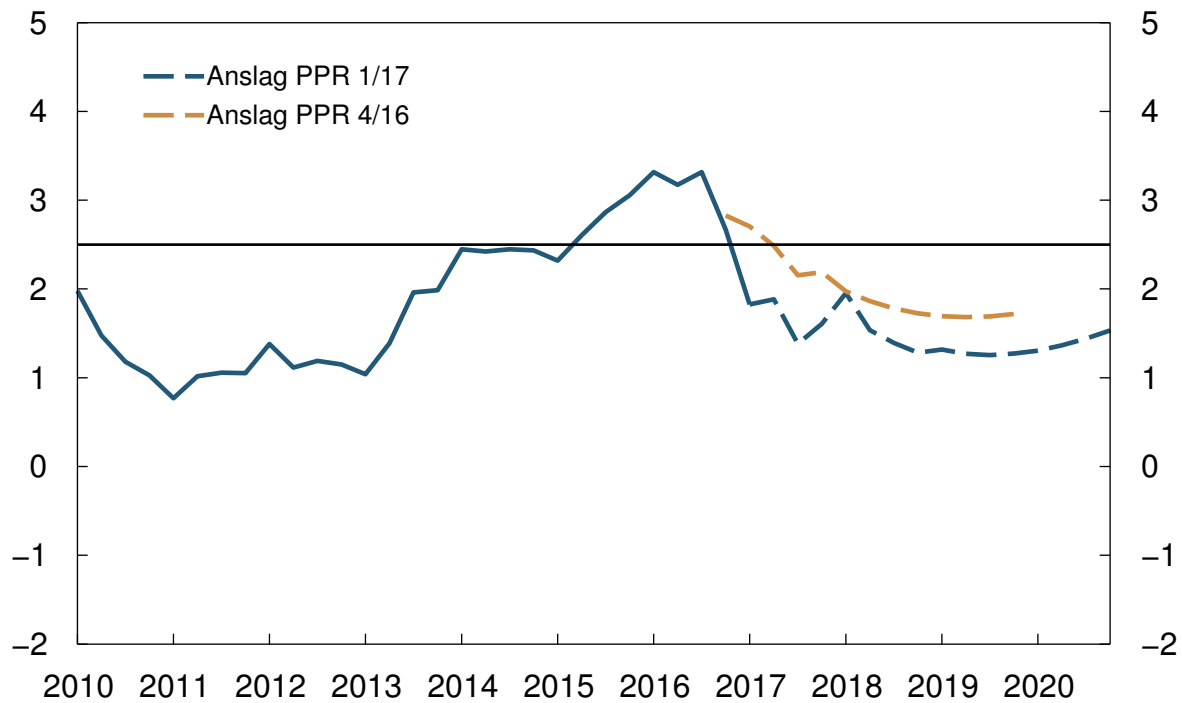
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer.

2) System for sammenveining av korttidsmodeller.

3) Anslag for 1. kv. 2017 – 2. kv. 2017 (stiplet).

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 3.35 KPI-JAE¹⁾. Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020²⁾

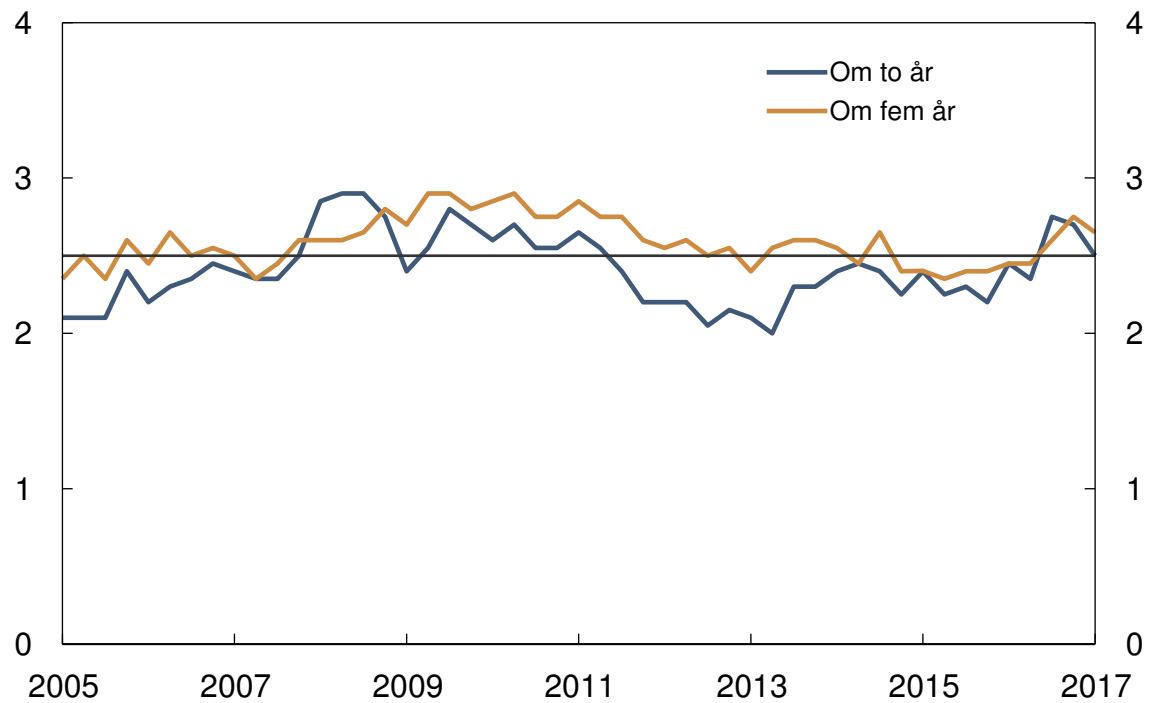

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer.

2) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

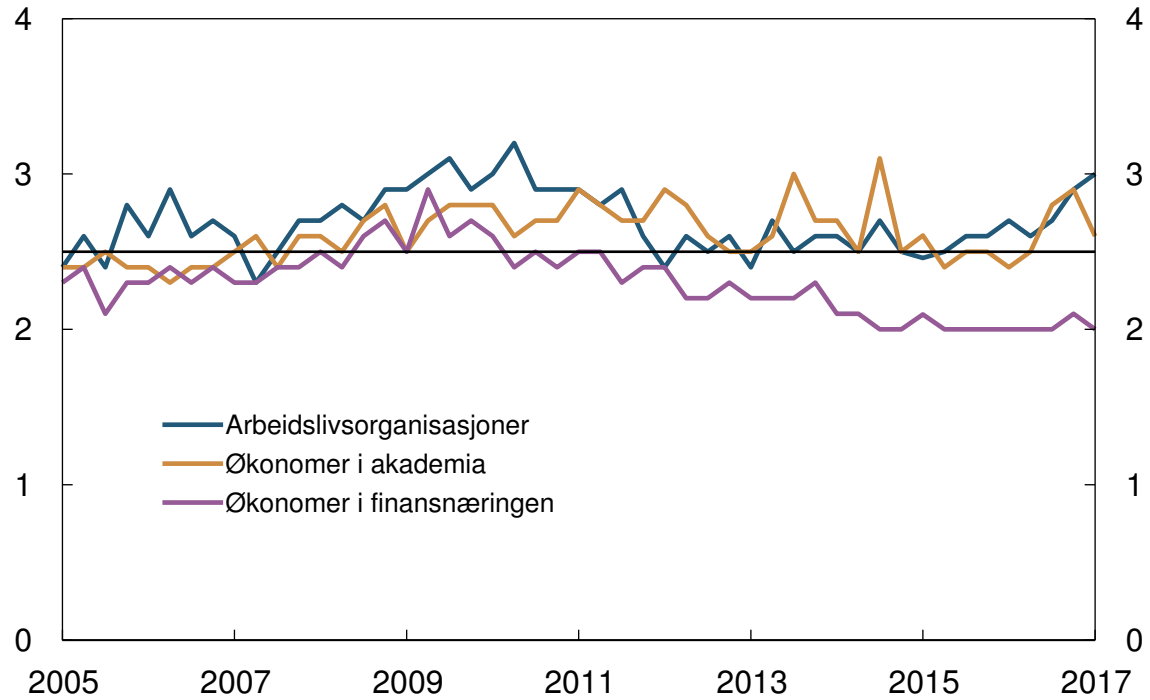
Figur 3.36 Forventet konsumprisvekst om to og fem år.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2005 – 1. kv. 2017

1) Gjennomsnitt av forventningene til arbeidslivsorganisasjoner og økonomer i finansnæringen og akademien.

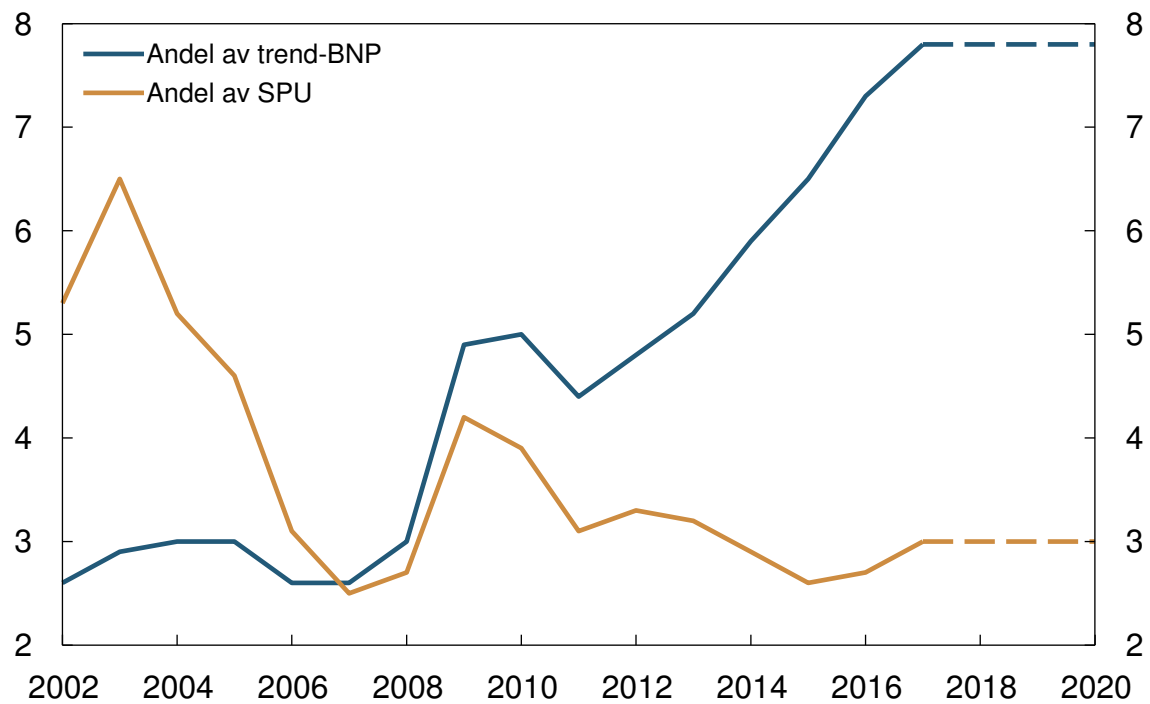
Kilder: Epinion og Norges Bank

Figur 3.37 Forventet konsumprisvekst om fem år blant ulike aktører.
Prosent. 1. kv. 2005 – 1. kv. 2017

Kilder: Epinion og Norges Bank

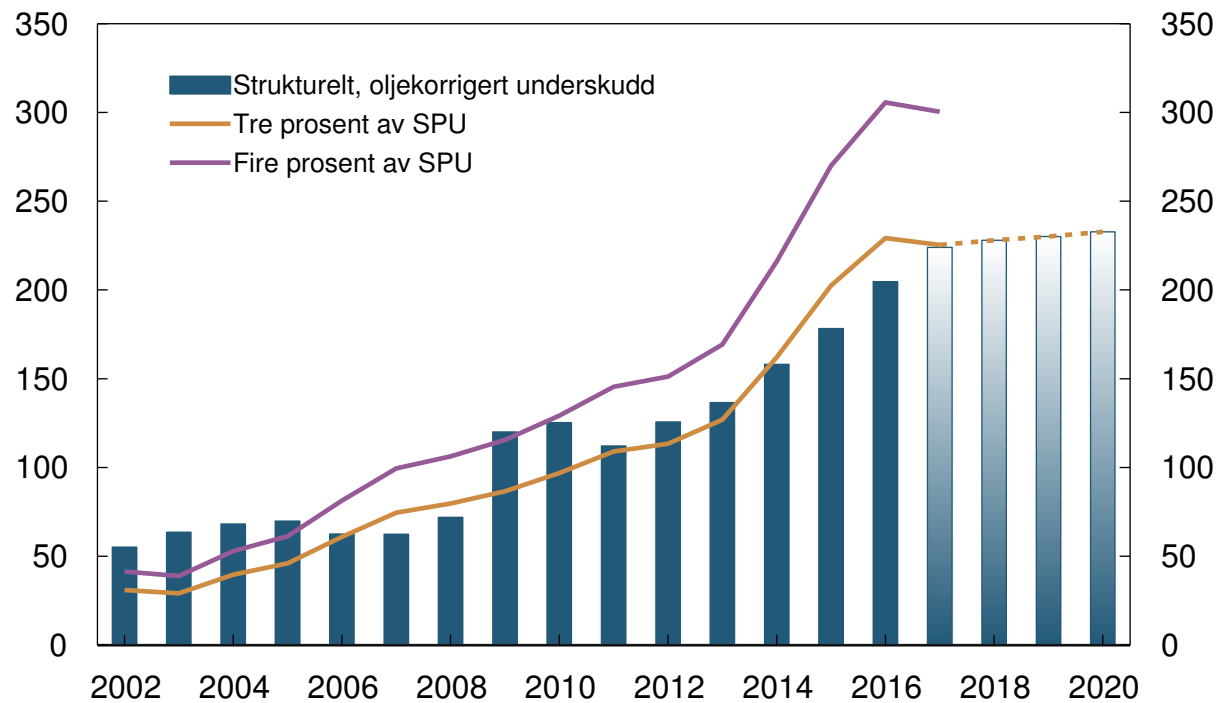
Figur 3.38 Strukturelt oljekorrigert budsjettunderskudd som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge og Statens pensjonsfond utland (SPU). Prosent. 2002 – 2020 ¹⁾

1) Anslag for 2017 – 2020.

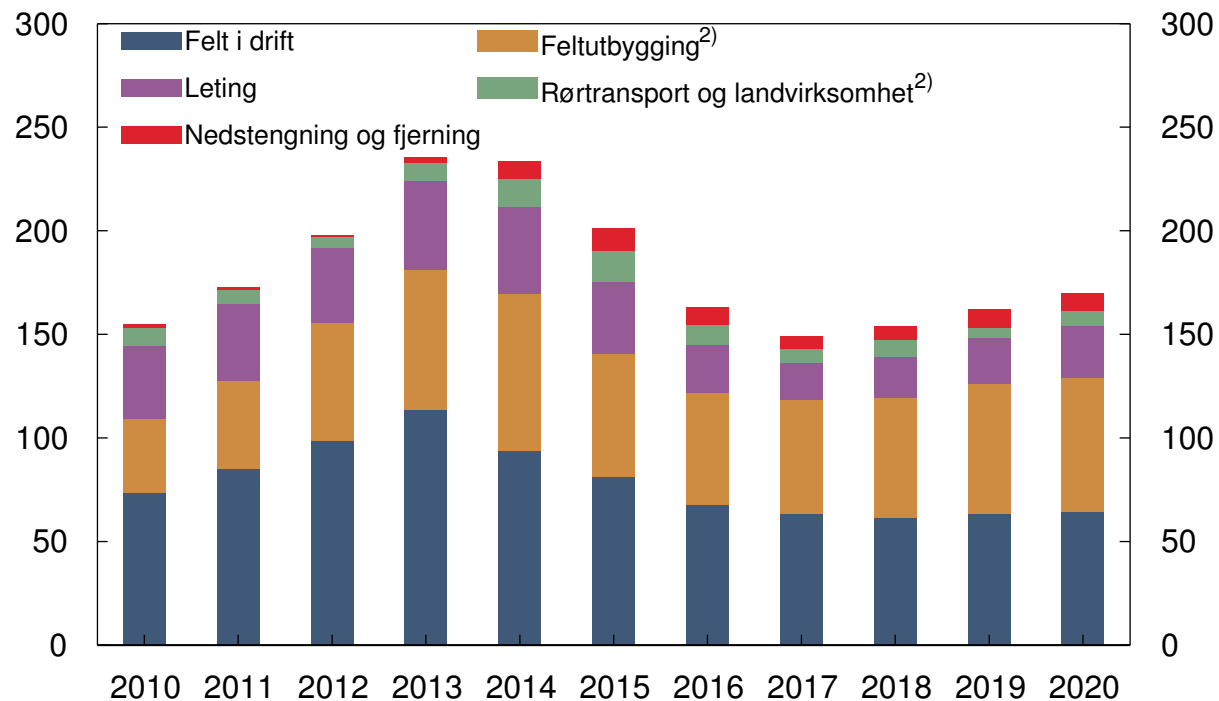
Kilder: Finansdepartementet og Norges Bank

Figur 3.39 Det strukturelle, oljekorrigerede underskuddet og tre og fire prosent av Statens pensjonsfond utland (SPU). Faste 2017-priser. Milliarder kroner. 2002 – 2020¹⁾

1) Anslag for 2017 – 2020 (stiplet og gradert).
Kilder: Finansdepartementet og Norges Bank

Figur 3.40 Petroleumsinvesteringer.
Faste 2017-priser. Milliarder kroner. 2010 – 2020¹⁾

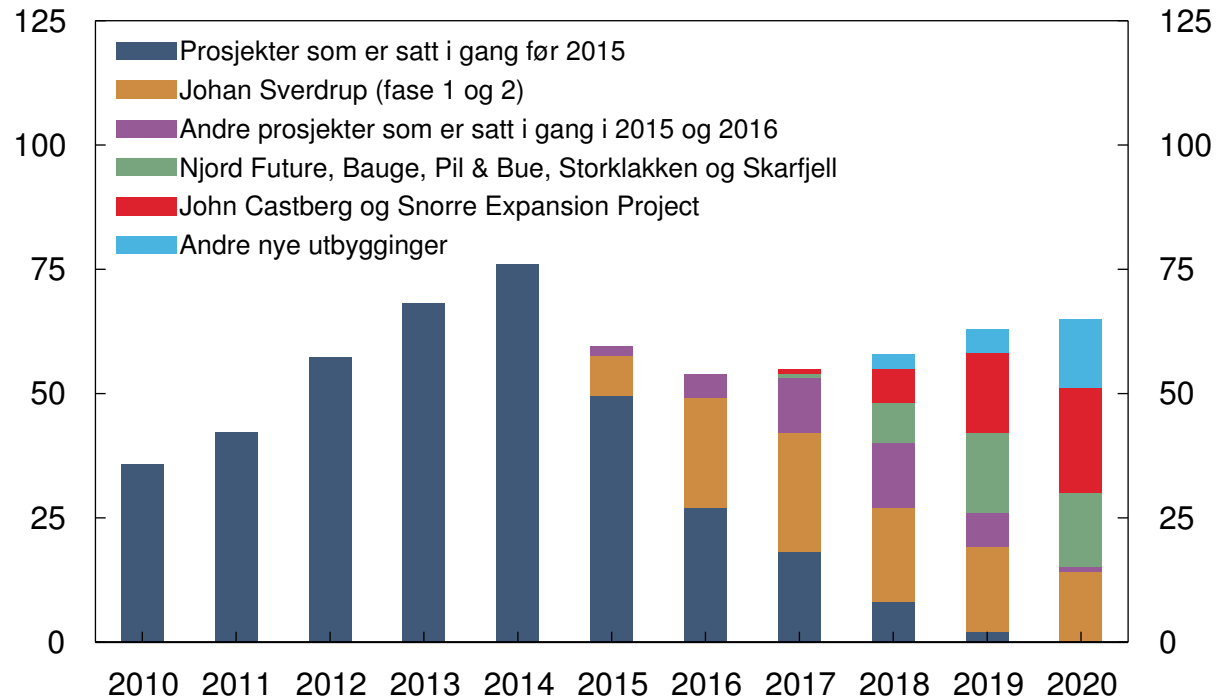

1) Anslag for 2017 – 2020. Tallene for 2010 – 2016 er hentet fra investeringstillingen til Statistisk sentralbyrå og deflatert med prisindeksen for petroleumsinvesteringer i nasjonalregnskapet. Indeksen anslås å være uendret fra 2016 til 2017.

2) Utgiftene til eksportørledninger for Johan Sverdrup-utbyggingen inngår i anslagene for rørtransport og landvirksomhet.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

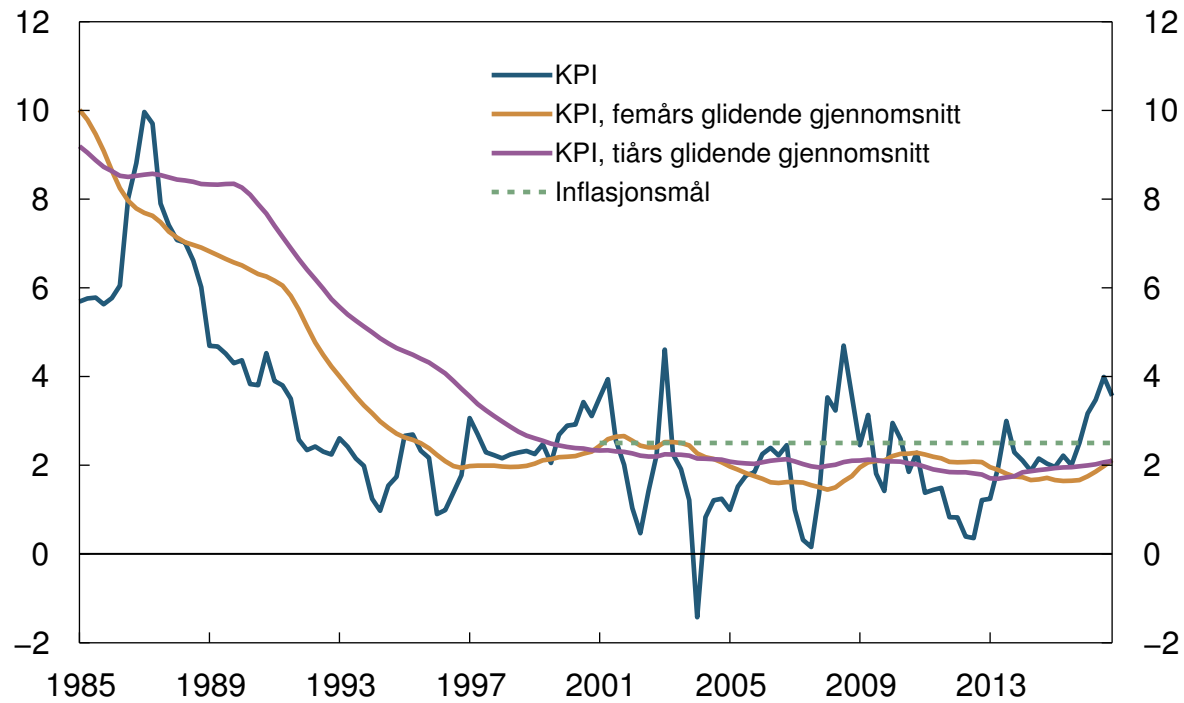
Figur 3.41 Feltutbygging.
Faste 2017-priser. Milliarder kroner. 2010 – 2020¹⁾

1) Anslag for 2017 – 2020 og for sammensetningen av investeringene i 2015 og 2016. Tallene for totale utbyggingsinvesteringer for 2010 – 2016 er hentet fra investeringstillingen til Statistisk sentralbyrå og deflatert med prisindeksen for petroleumsinvesteringer i nasjonalregnskapet. Anslagene er basert på stortingsmeldinger, konsekvensutredninger, prognoser fra Oljedirektoratet, investeringstillingen fra Statistisk sentralbyrå og løpende informasjon om utbyggingsprosjekter. Utgiftene til eksportørledning for Johan Sverdrup-utbyggingen inngår i anslagene for rørtransport og landvirksomhet.

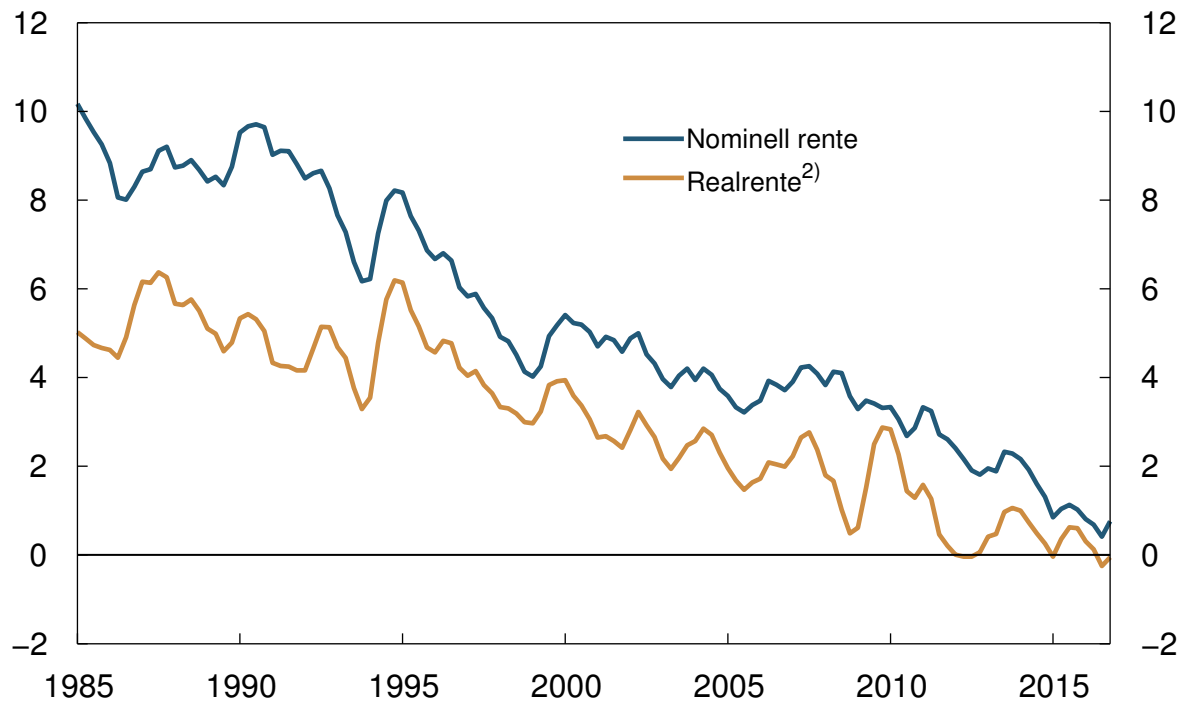
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 4.1 Konsumprisindeksen.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 1985 – 4. kv. 2016

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 4.2 Renter på tiårs statsobligasjoner. 14 OECD-land.¹⁾
Prosent. 1. kv. 1985 – 4. kv. 2016

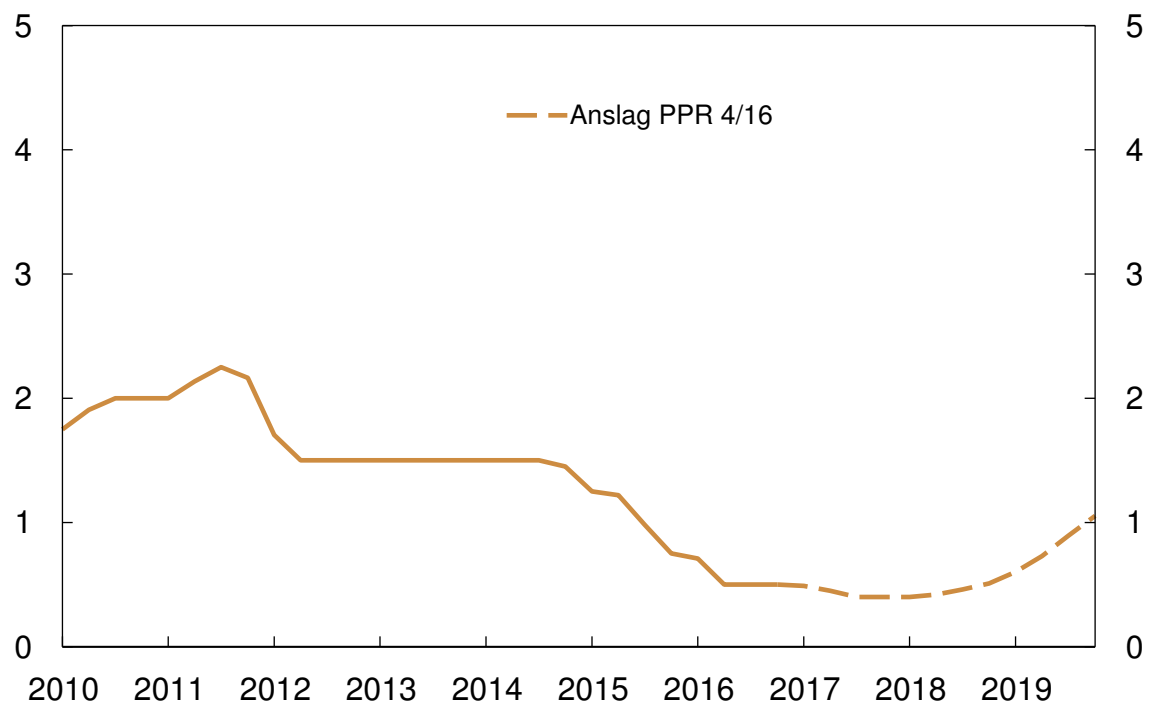

1) USA, Tyskland, Frankrike, Italia, Storbritannia, Japan, Nederland, Østerrike, Belgia, Sverige, Danmark, Canada, Sveits og Norge. Uvektet gjennomsnitt.

2) Realrente er beregnet ved nominell rente på statsobligasjoner fratrukket inflasjon målt ved konsumprisindeksen.

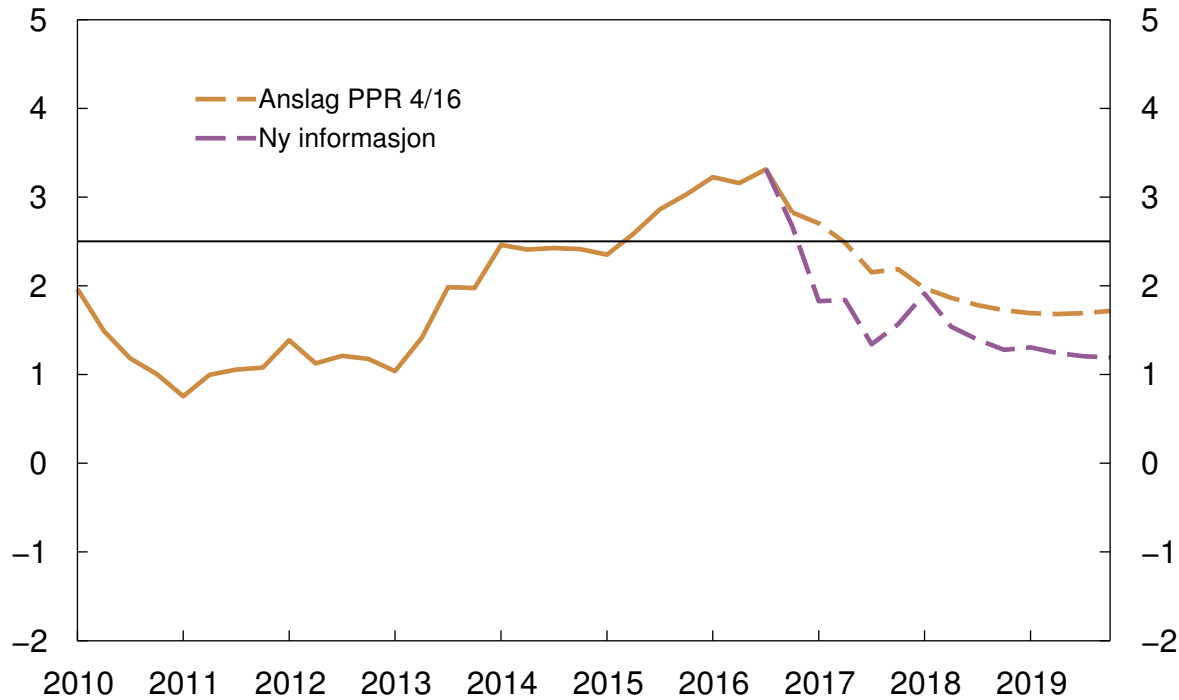
Kilder: OECD og Norges Bank

Figur 4.3a Anslag på styringsrenten fra PPR 4/16. Prosent.
1. kv. 2010 – 4. kv. 2019¹⁾

1) Anslag for 4. kv. 2016 – 4. kv. 2019 (stiplet).
Kilde: Norges Bank

Figur 4.3b KPI-JAE¹⁾. Ny informasjon betinget på anslag på styringsrenten fra PPR 4/16. Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2019²⁾

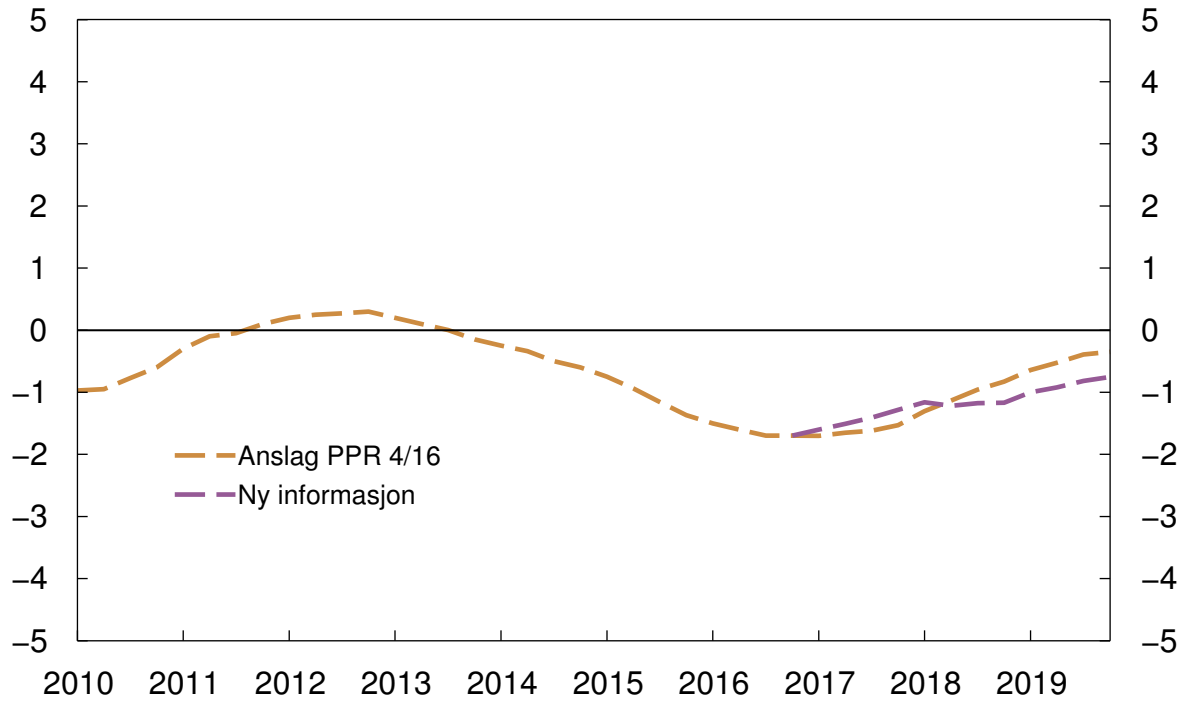

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer.

2) Anslag for 4. kv. 2016 – 4. kv. 2019 (stiplet).

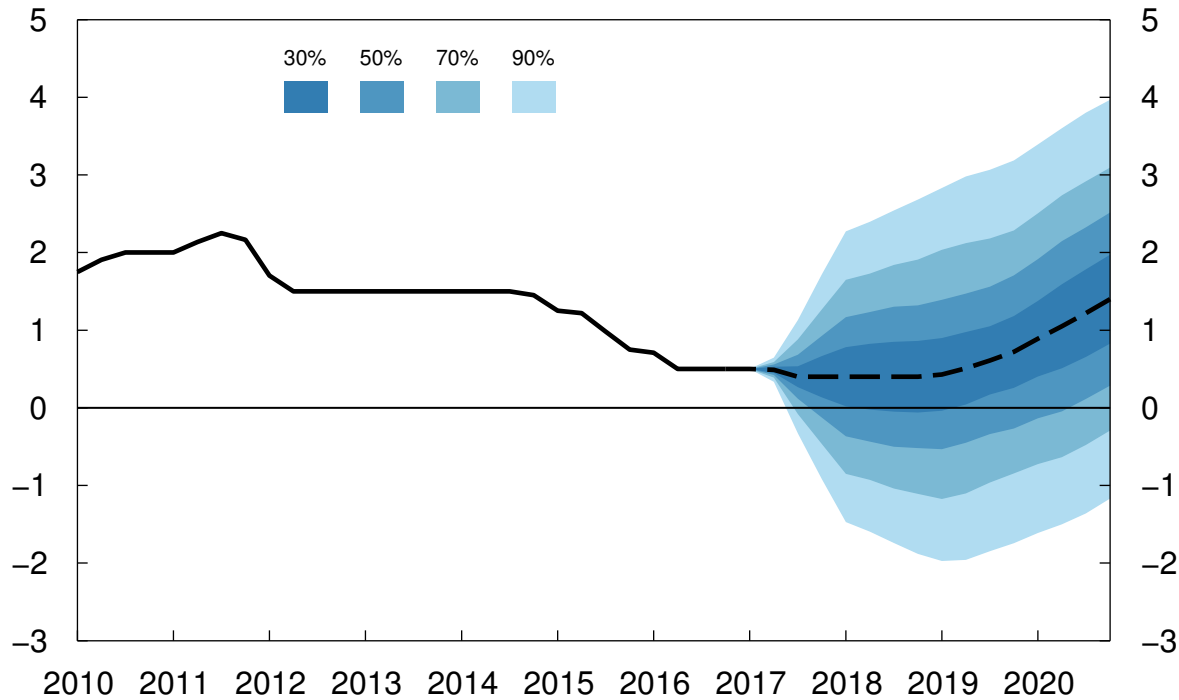
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 4.3c Anslag på produksjonsgapet. Ny informasjon betinget på anslag på styringsrenten fra PPR 4/16. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2019

Kilde: Norges Bank

Figur 4.4a Anslag på styringsrenten med usikkerhetsvifte.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020²⁾

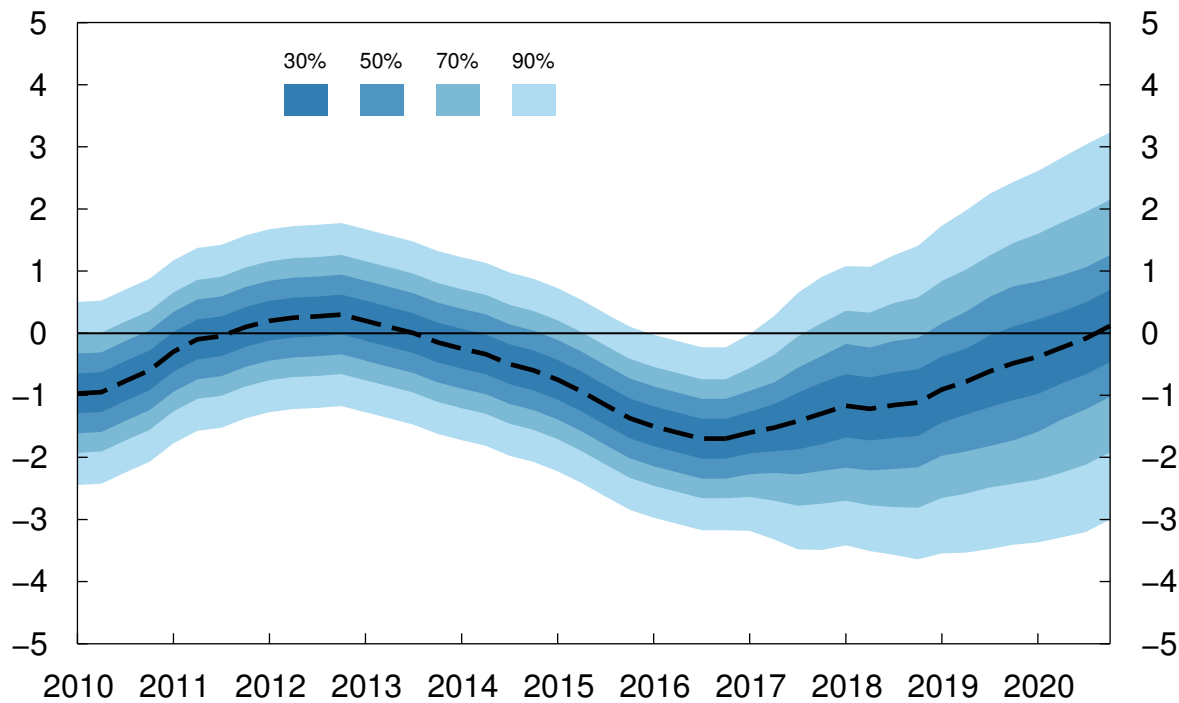

1) Usikkerhetsviftene er basert på historiske erfaringer og stokastiske simuleringer fra vår makroøkonomiske hovedmodell, NEMO. Usikkerhetsviften for styringsrenten tar ikke hensyn til at det eksisterer en nedre grense for renten.

2) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).

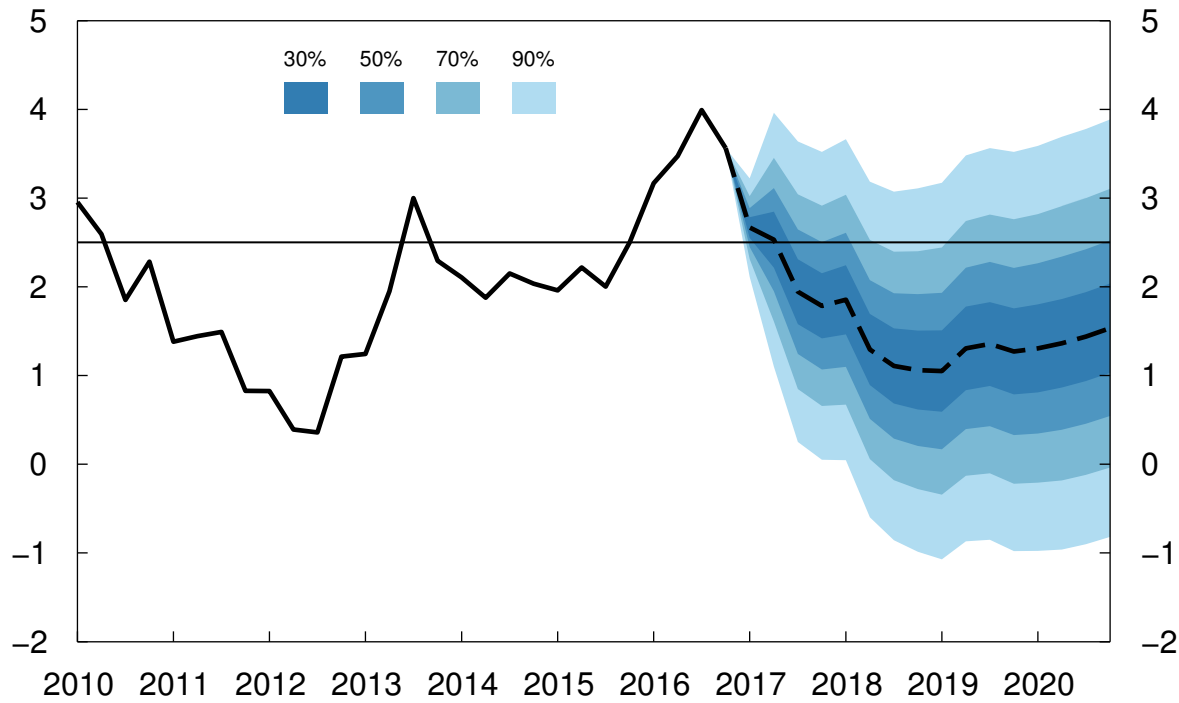
Kilde: Norges Bank

Figur 4.4b Anslag på produksjonsgapet¹⁾ med usikkerhetsvifte.
Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020

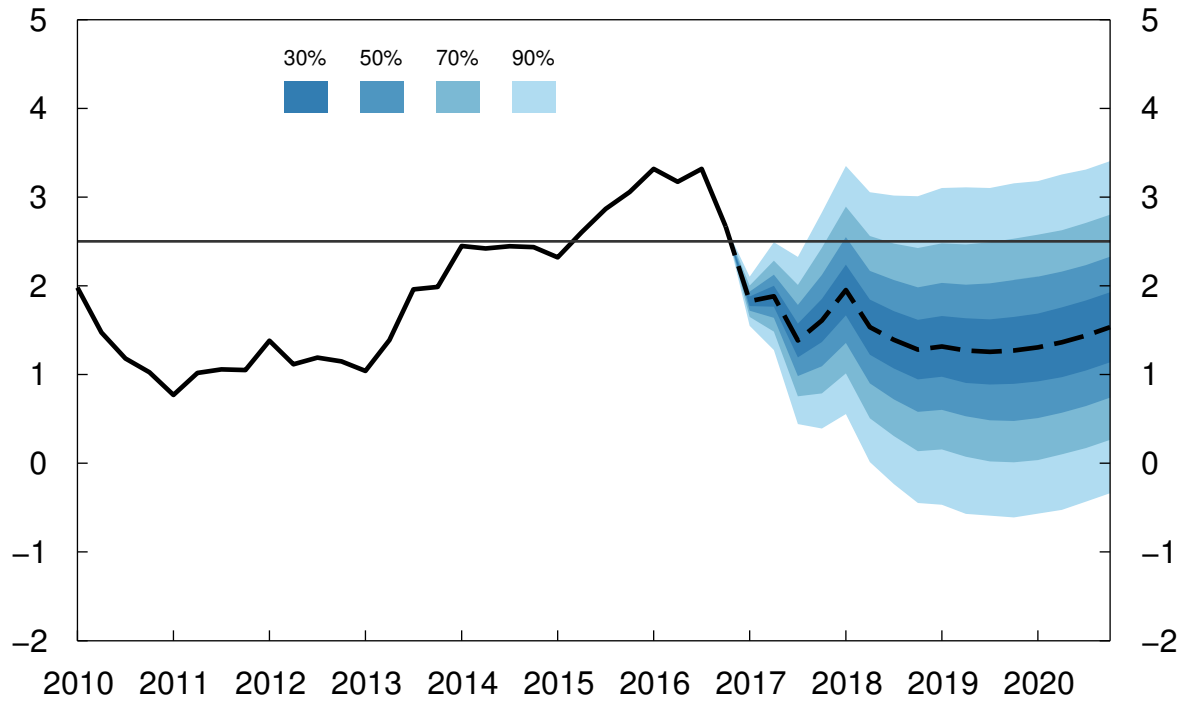
1) Produksjonsgapet måler den prosentvise forskjellen mellom BNP for Fastlands-Norge og anslått potensielt BNP for Fastlands-Norge.
Kilde: Norges Bank

Figur 4.4c Anslag på KPI med usikkerhetsvifte.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020¹⁾

1) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 4.4d Anslag på KPI-JAE¹⁾ med usikkerhetsvifte.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020²⁾

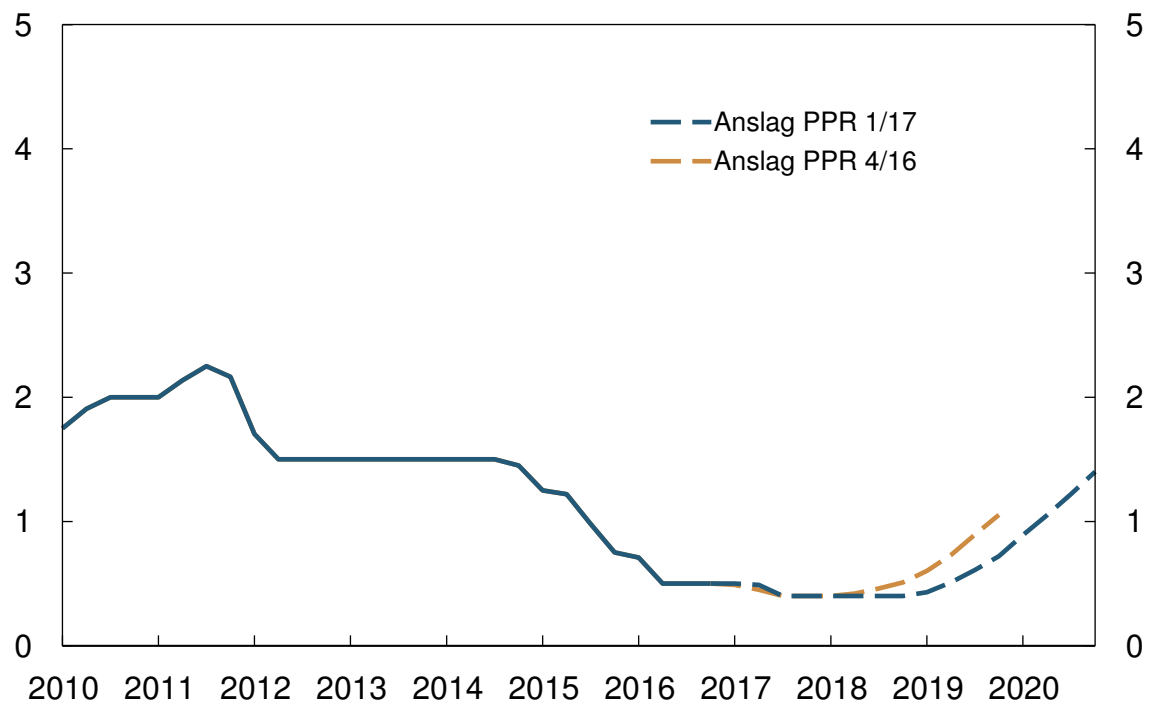

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer.

2) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).

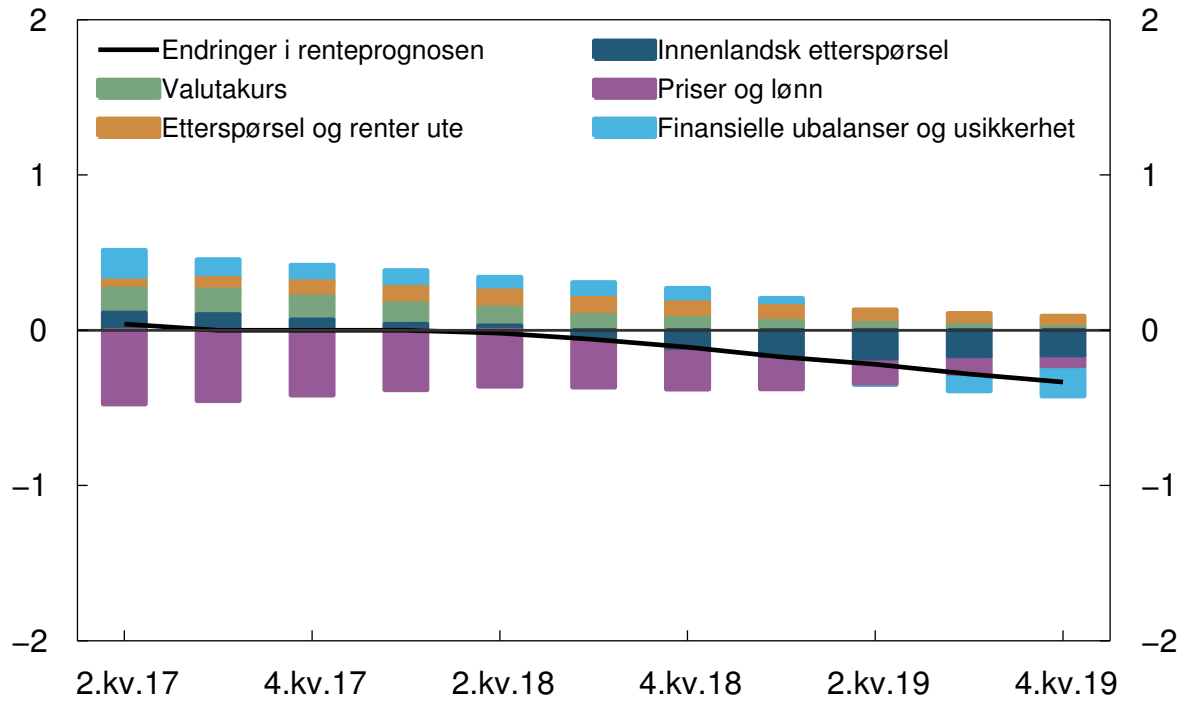
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 4.5 Anslag på styringsrenten. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020¹⁾

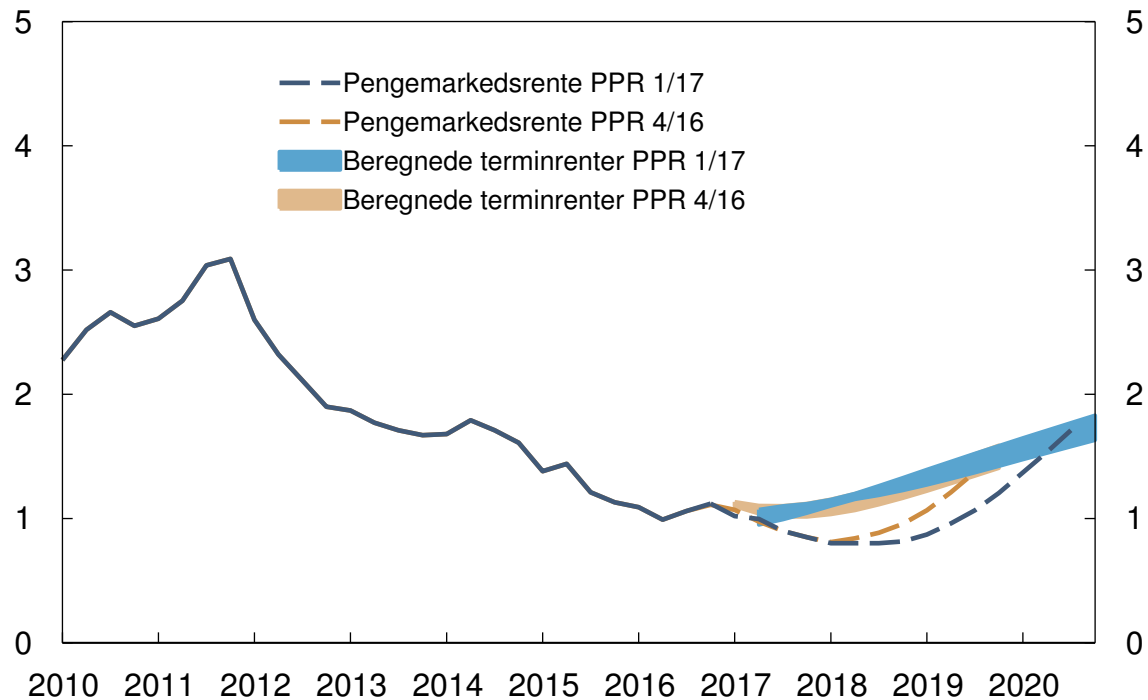
1) Anslag for 1. kv. 2017 – 4. kv. 2020 (stiplet).
Kilde: Norges Bank

Figur 4.6 Faktorer bak endringer i anslag for styringsrenten fra PPR 4/16.
Akkumulerte bidrag. Prosentenheter. 2. kv. 2017 – 4. kv. 2019

Kilde: Norges Bank

Figur 4.7 Tremåneders pengemarkedsrente¹⁾ og beregnede terminrenter²⁾. Prosent. 1. kv. 2010 – 4. kv. 2020³⁾

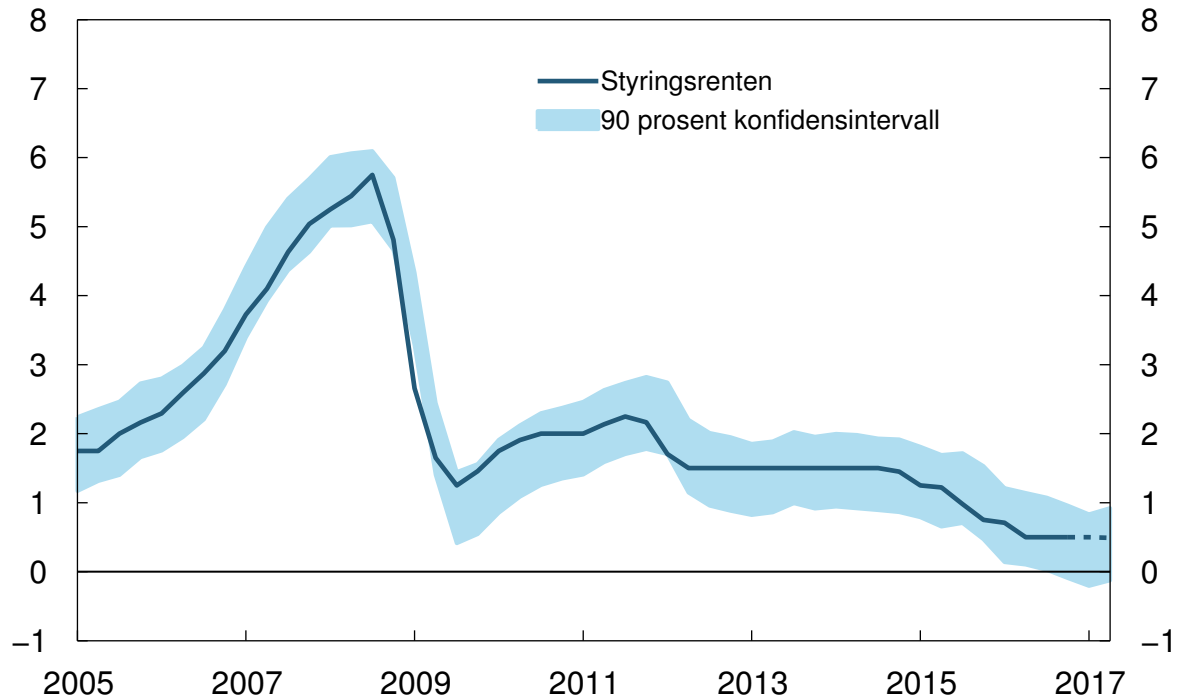
1) Styringsrente med påslag i det norske pengemarkedet. Beregningene er basert på at prognosen for styringsrenten prises inn i pengemarkedet.

2) Terminrentene er basert på rentene i pengemarkedet og renteswapper. Det oransje og blå intervallet viser høyeste og laveste rente i henholdsvis tidsrommene 28. november – 9. desember 2016 og 27. februar – 10. mars 2017.

3) Anslag for 1. kv 2017 – 3. kv. 2020.

Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 4.8 Styringsrente og renteutvikling som følger av Norges Banks gjennomsnittlige mønster i rentesettingen.¹⁾ Prosent. 1. kv. 2005 – 2. kv. 2017²⁾

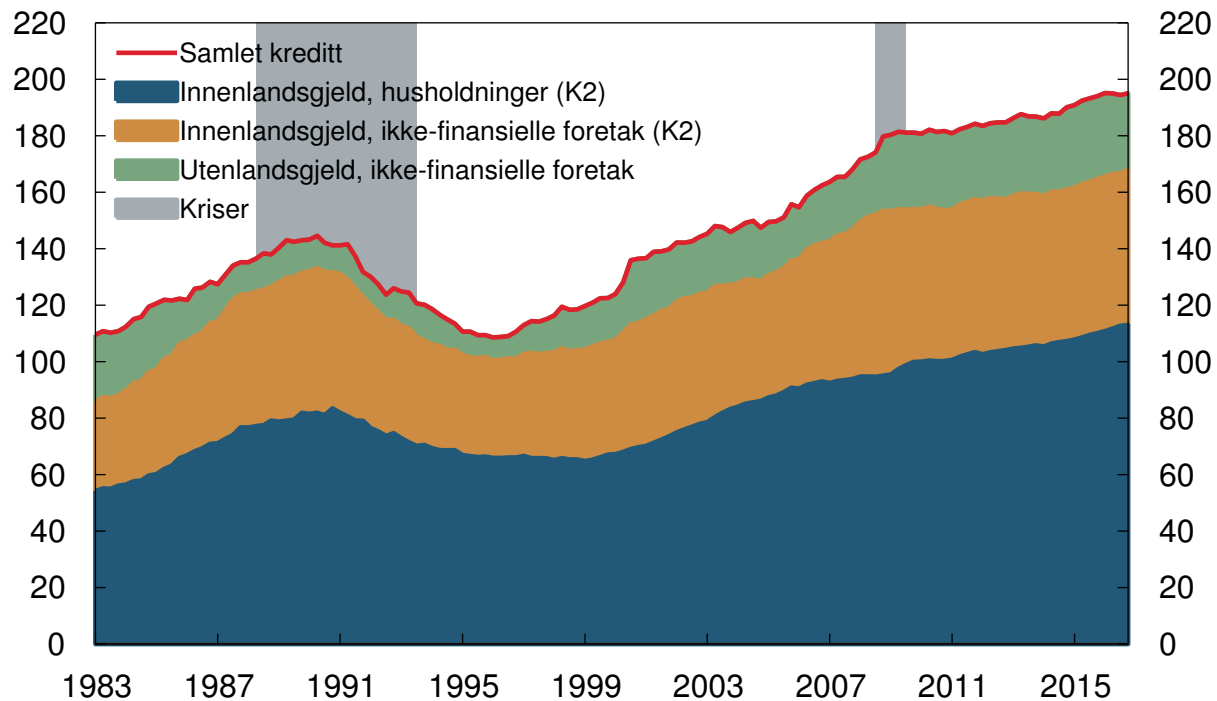

1) Renteutviklingen forklares av utviklingen i inflasjon, BNP-vekst i Fastlands-Norge, lønnsvekst og tremåneders pengemarkedsrente hos handelspartnerne, samt styringsrenten i forrige periode. Likningen er estimert over perioden 1. kv. 1999 – 4. kv. 2016. Nærmere utdyping er gitt i *Norges Bank Staff Memo 3/2008*.

2) Anslag for 1. kv. 2017 – 2. kv. 2017 (stiplet).

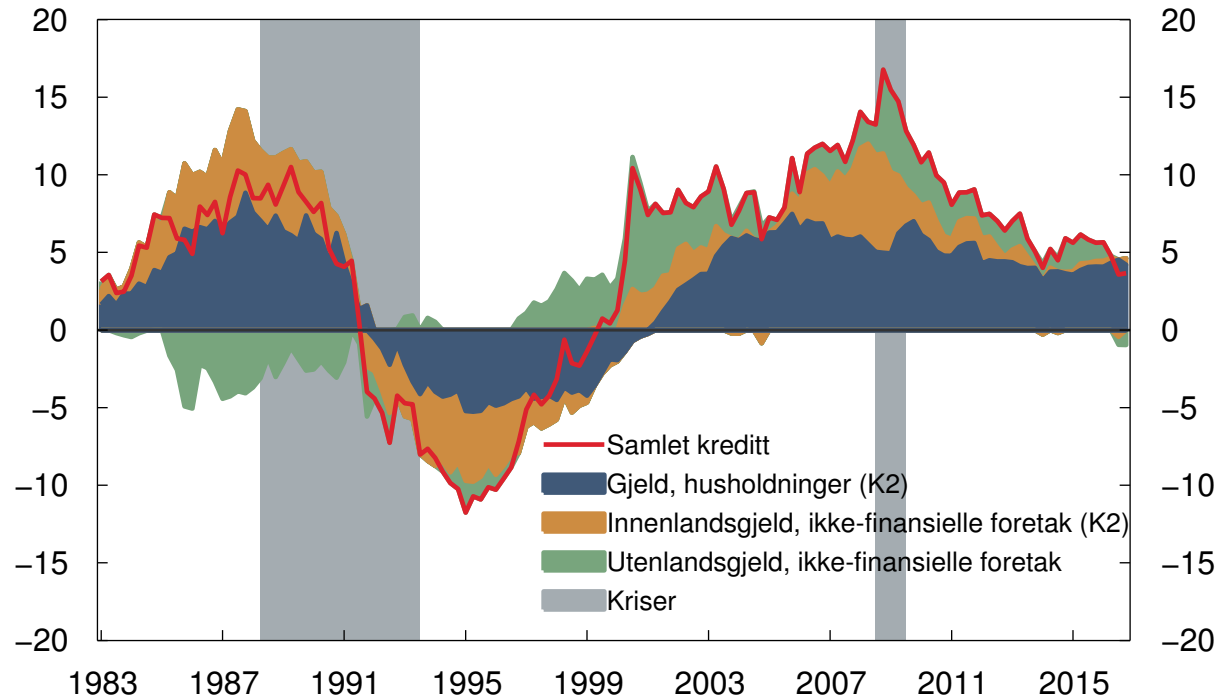
Kilde: Norges Bank

Figur 5.1 Kreditt for Fastlands-Norge som andel av BNP for Fastlands-Norge.
Prosent. 1. kv. 1983 – 4. kv. 2016

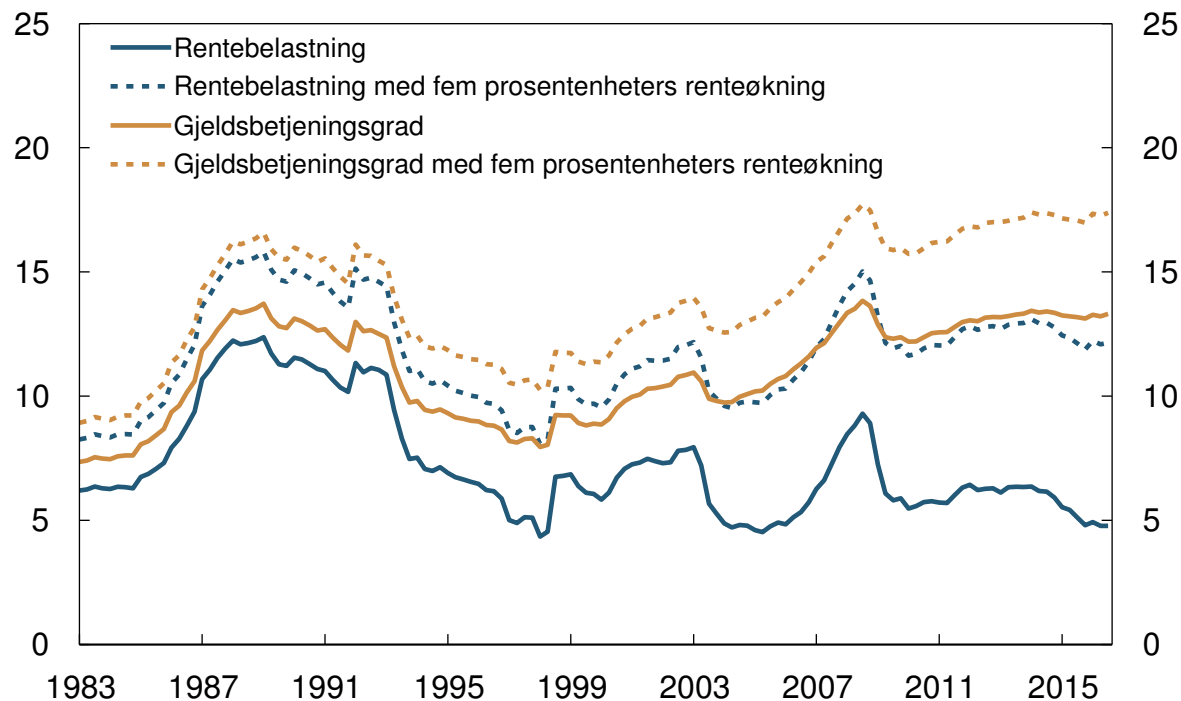
Kilder: IMF, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 5.2 Dekomponert kredittgap. Kreditt for Fastlands-Norge som andel av BNP for Fastlands-Norge. Avvik fra trend ved utvidet HP-filter.¹⁾ Prosentenheter. 1. kv. 1983 – 4. kv. 2016

1) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000.
Kilder: IMF, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

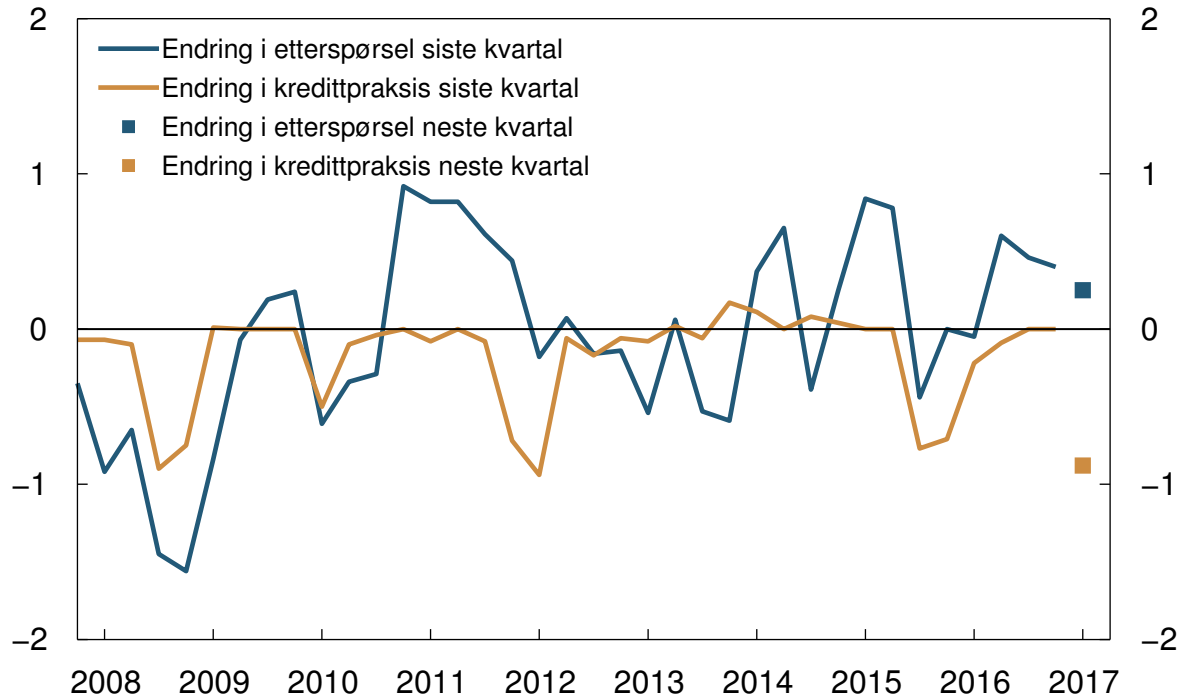
Figur 5.3 Husholdningenes rentebelastning og gjeldsbetjeningsgrad.¹⁾
Prosent. 1. kv. 1983 – 3. kv. 2016

1) Rentebelastning er beregnet som renteutgifter i prosent av disponibel inntekt pluss renteutgifter. Gjeldsbetjeningsgrad inkluderer i tillegg anslått avdrag på lånegjelden med 18 års nedbetalingstid. Disponibel inntekt er korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte i 2003 – 2005 og nedsettelse av egenkapital i 1. kv. 2006 – 3. kv. 2012. For 1. kv. 2015 – 3. kv. 2016 benyttes veksten i disponibel inntekt uten aksjeutbytte.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

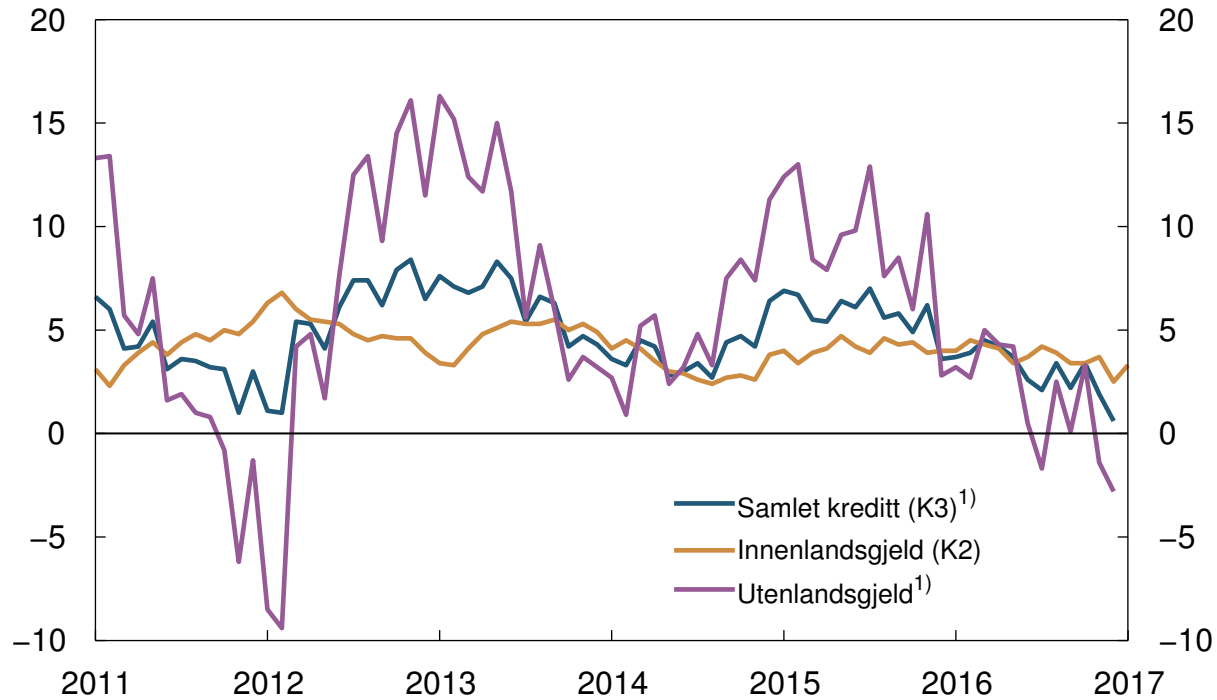
Figur 5.4 Endring i etterspørsel etter lån og bankenes kredittpraksis siste kvartal og forventet endring neste kvartal.¹⁾ Husholdninger. 4. kv. 2007 – 4. kv. 2016

1) Bankene svarer innenfor en skala på +/-2. I de aggregerte tallene er bankene vektet med størrelsen på deres balanse. Negative tall betyr lavere etterspørsel eller strammere kredittpraksis.

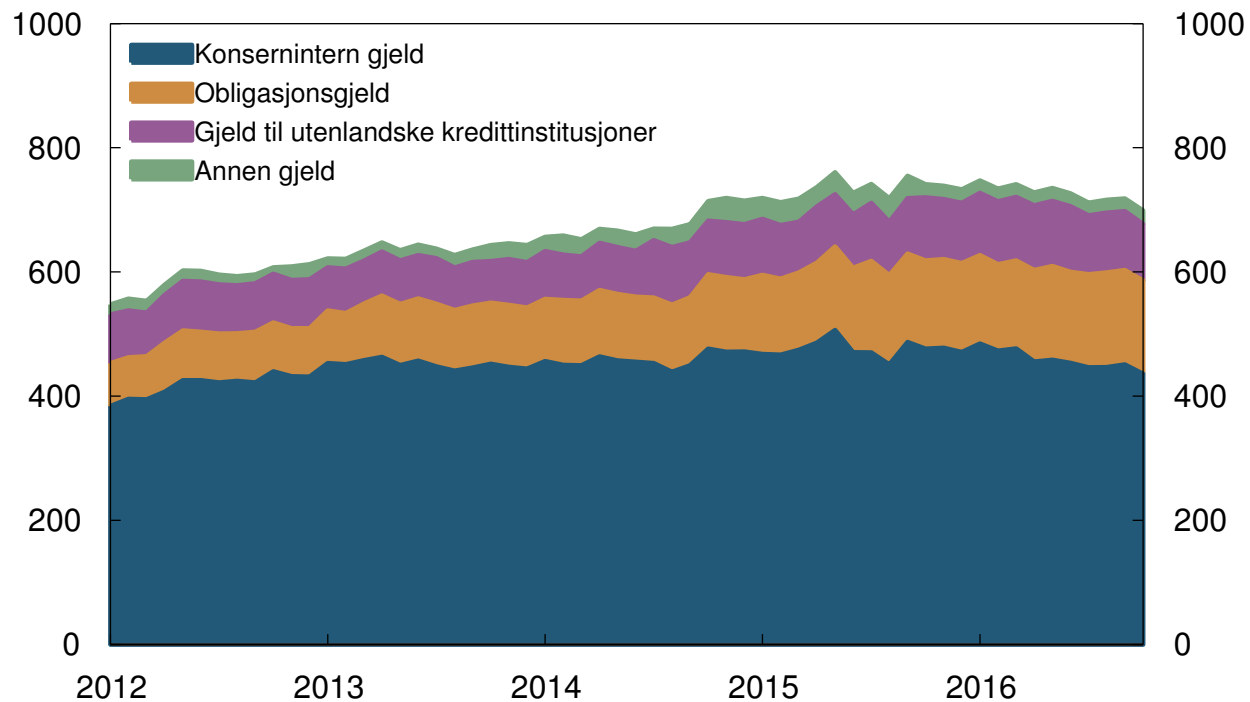
Kilde: Norges Banks utlånsundersøkelse

Figur 5.5 Kreditt til ikke-finansielle foretak. Transaksjoner.
Fastlands-Norge. Tolvmånedersvekst. Prosent. Januar 2011 – januar 2017

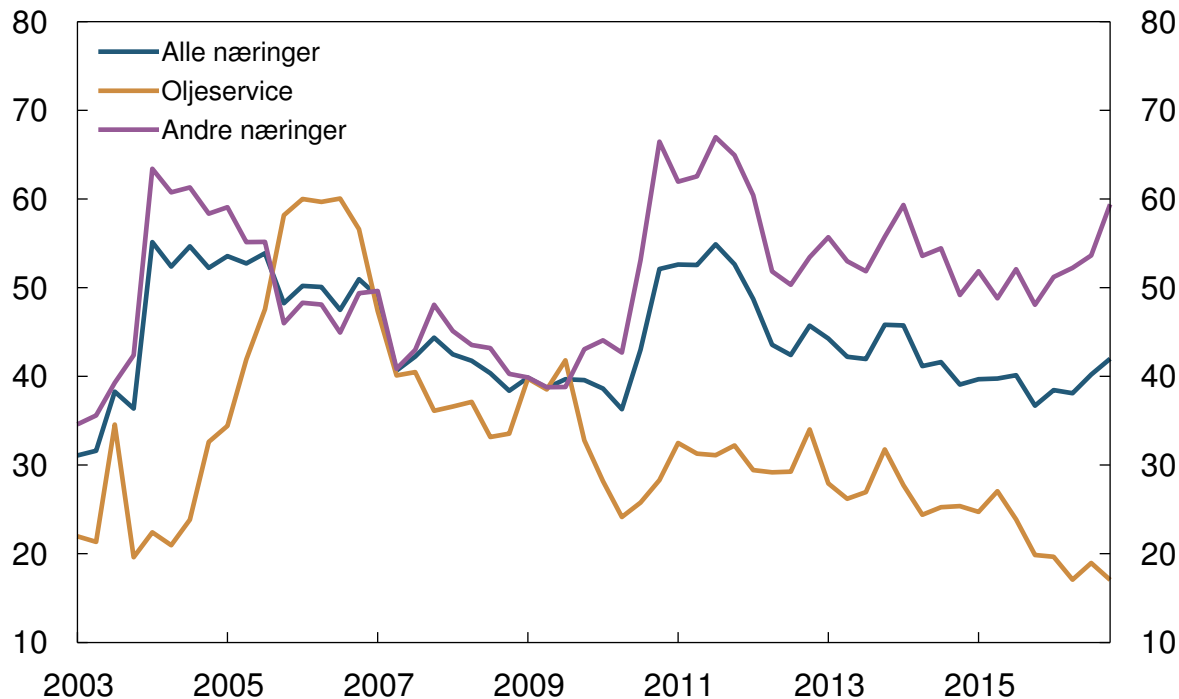
1) Til og med desember 2016.
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 5.6 Utenlandsgjeld fordelt på kredittkilder. Ikke-finansielle foretak i Fastlands-Norge. Milliarder kroner. Mars 2012 – desember 2016

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 5.7 Gjeldsbetjeningsevne¹⁾ i børsnoterte foretak²⁾.
 Prosent. 1. kv. 2003 – 4. kv. 2016

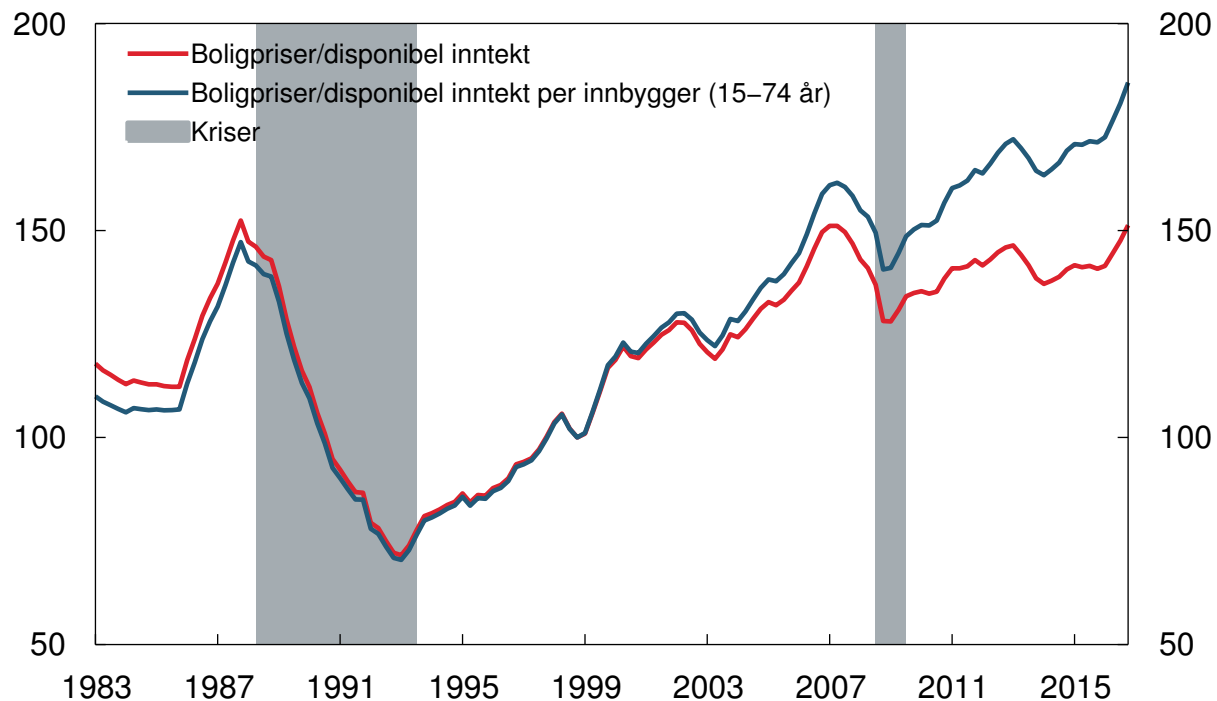

1) Driftsresultat før driftsmessige av- og nedskrivninger (EBITDA) siste fire kvartaler i prosent av netto rentebærende gjeld.

2) Norskregistrerte ikke-finansielle foretak på Oslo Børs, ekskludert foretak innen utvinning av olje og gass. Norsk Hydro er ekskludert t.o.m. 3. kv. 2007.

Kilder: Bloomberg og Norges Bank

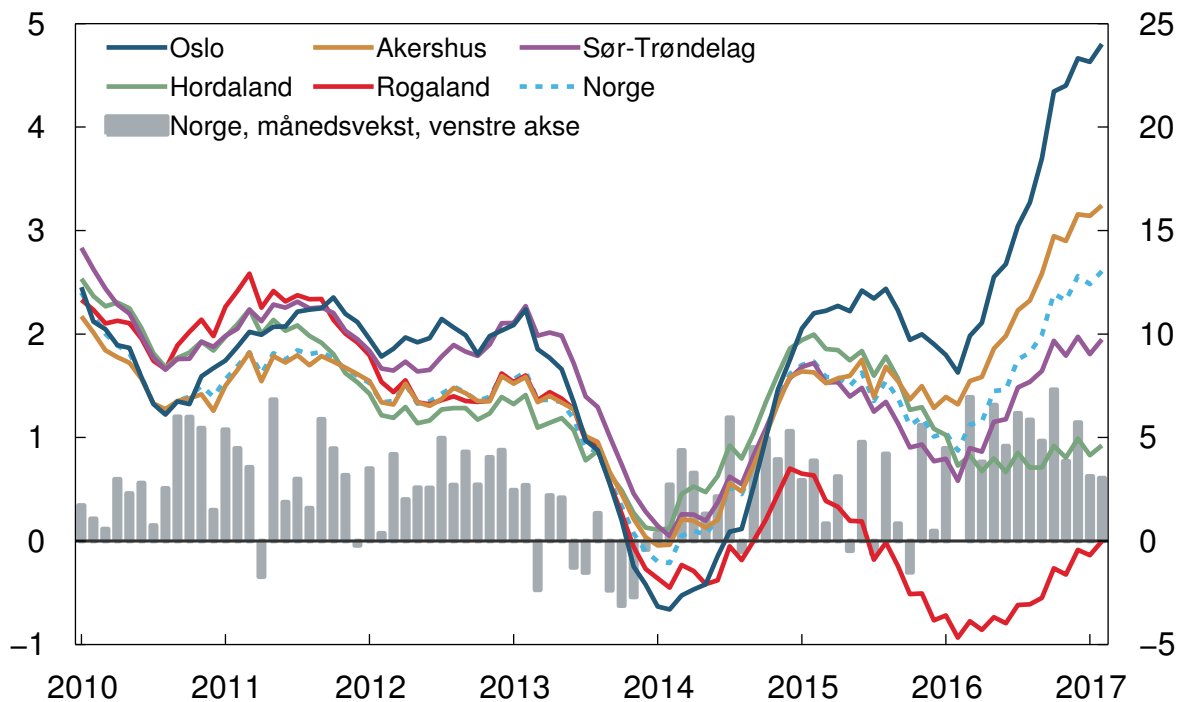
Figur 5.8 Boligpriser i forhold til disponibel inntekt¹⁾.
Indeks. 4. kv. 1998 = 100. 1. kv. 1983 – 4. kv. 2016

1) Disponibel inntekt er korrigeret for anslått reinvestert aksjeutbytte i 2003 – 2005 og nedsettelse av egenkapital i 1. kv. 2006 – 3. kv. 2012. For 1. kv. 2015 – 4. kv. 2016 benyttes veksten i disponibel inntekt uten aksjeutbytte.

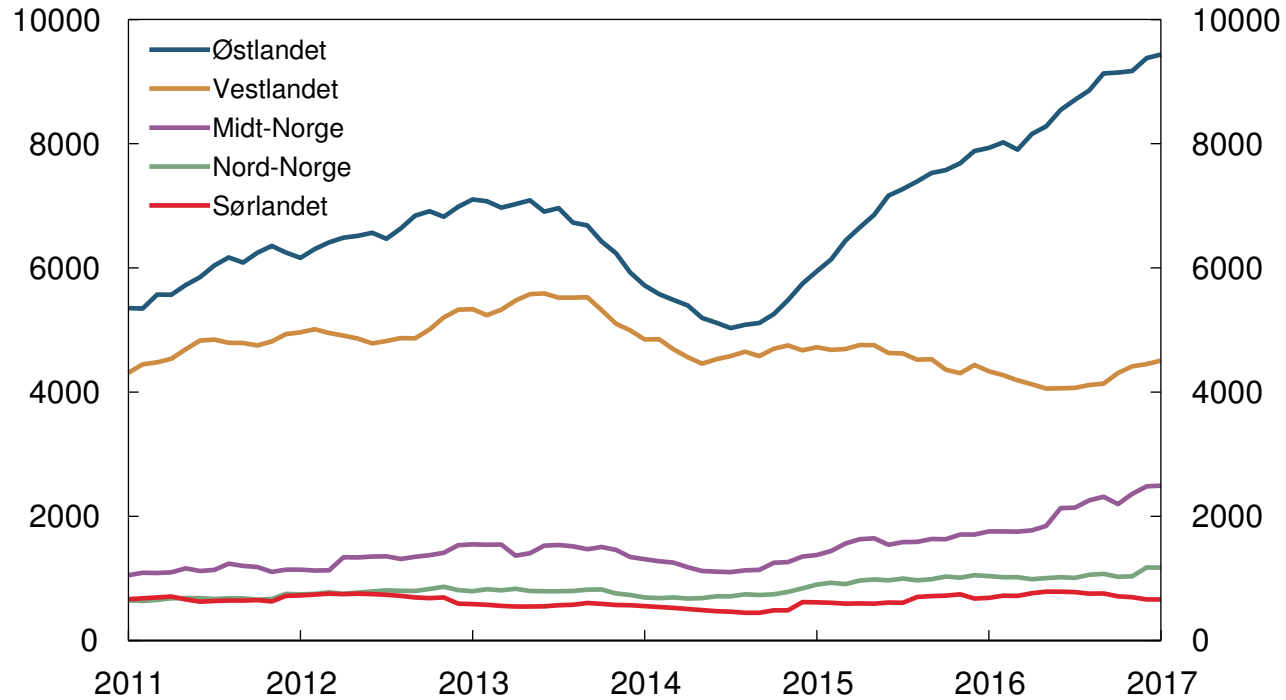
Kilder: Eiendom Norge, Eiendomsverdi, Finn.no, Norges Eiendomsmeglerforbund (NEF), Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 5.9 Boligpriser. Tolv månedersvekst og sesongjustert månedsvekst.¹⁾
 Prosent. Januar 2010 – februar 2017

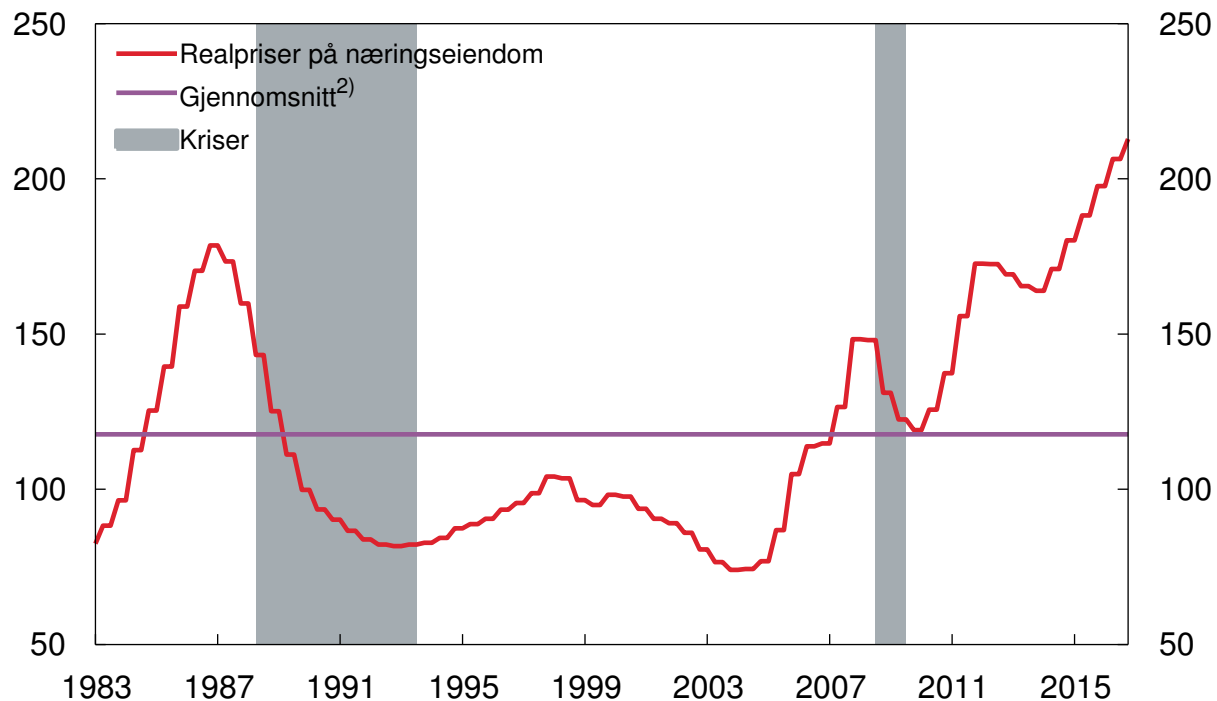
1) Tolv månedersvekst i fylker. Tolv månedersvekst og sesongjustert månedsvekst i Norge.
 Kilder: Eiendom Norge, Eiendomsverdi og Finn.no

Figur 5.10 Nyboligsalg. Antall solgte nye boliger. Sum siste tolv måneder.
Januar 2011 – januar 2017

Kilder: Boligprodusentenes forening, Prognosesenteret og Norges Bank

Figur 5.11 Realpriser på næringseiendom.¹⁾
Indeks. 1998 = 100. 1. kv. 1983 – 4. kv. 2016

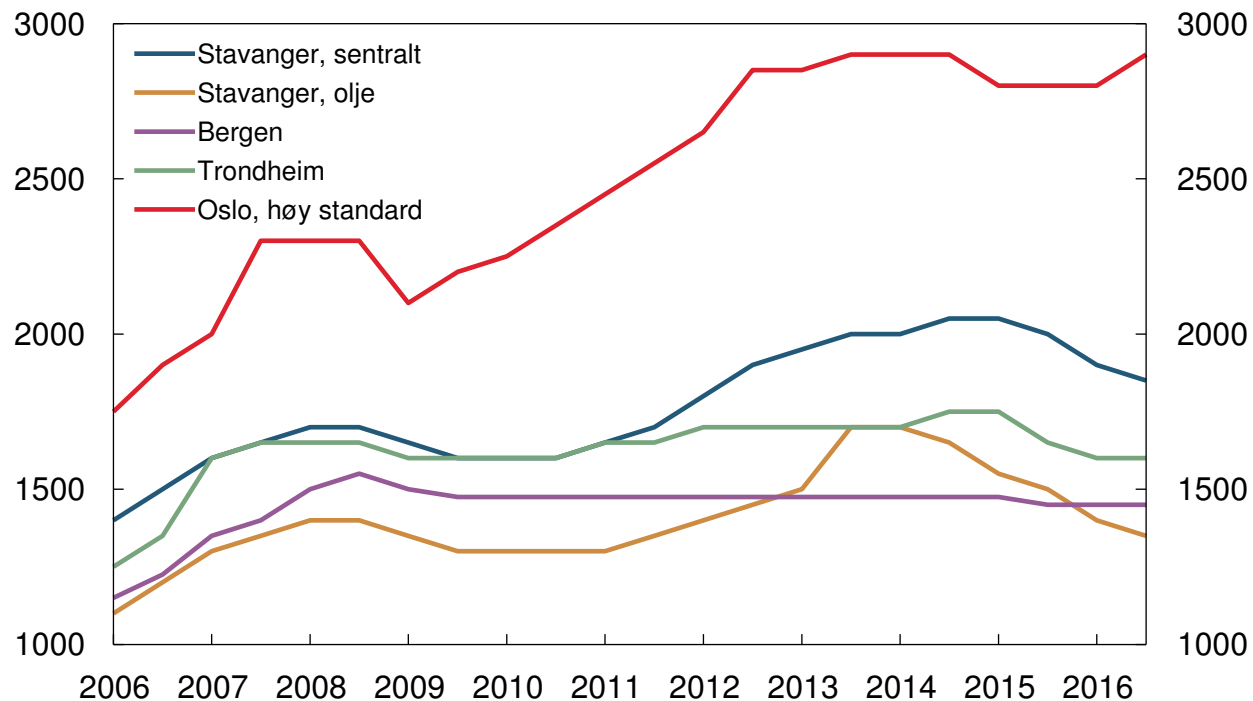

1) Beregnede salgpriser på kontorlokaler av høy standard, sentralt i Oslo deflatert med BNP-deflatoren for Fastlands-Norge.

2) Basert på data fra 2. kv. 1981.

Kilder: Dagens Næringsliv, OPAK, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

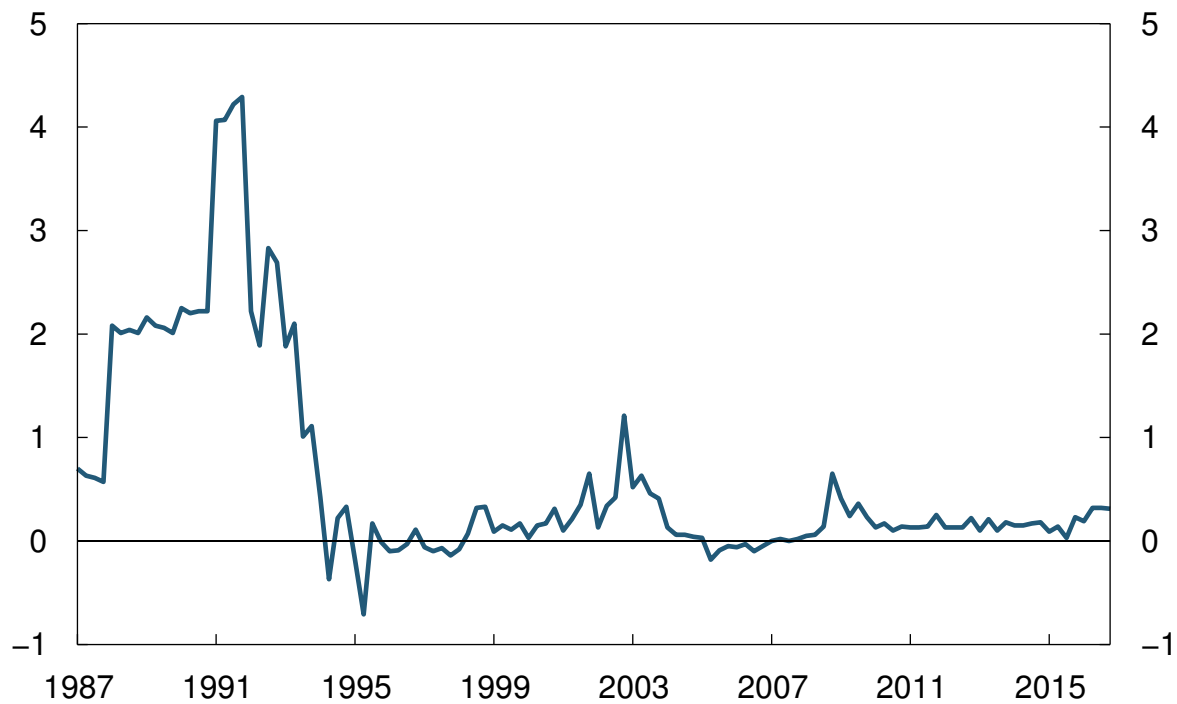
Figur 5.12 Leiepriser for kontorlokaler i utvalgte byer.
Kroner per kvadratmeter per år. 1. halvår 2006 – 2. halvår 2016¹⁾

1) For byer utenom Oslo var det kun ett leieprissegment frem til 2. halvår 2013. Fra og med 2. halvår 2013 viser figuren leieprisene for kontorlokaler i Stavanger med "høy standard", mens lokalene i Bergen og Trondheim har "god standard".

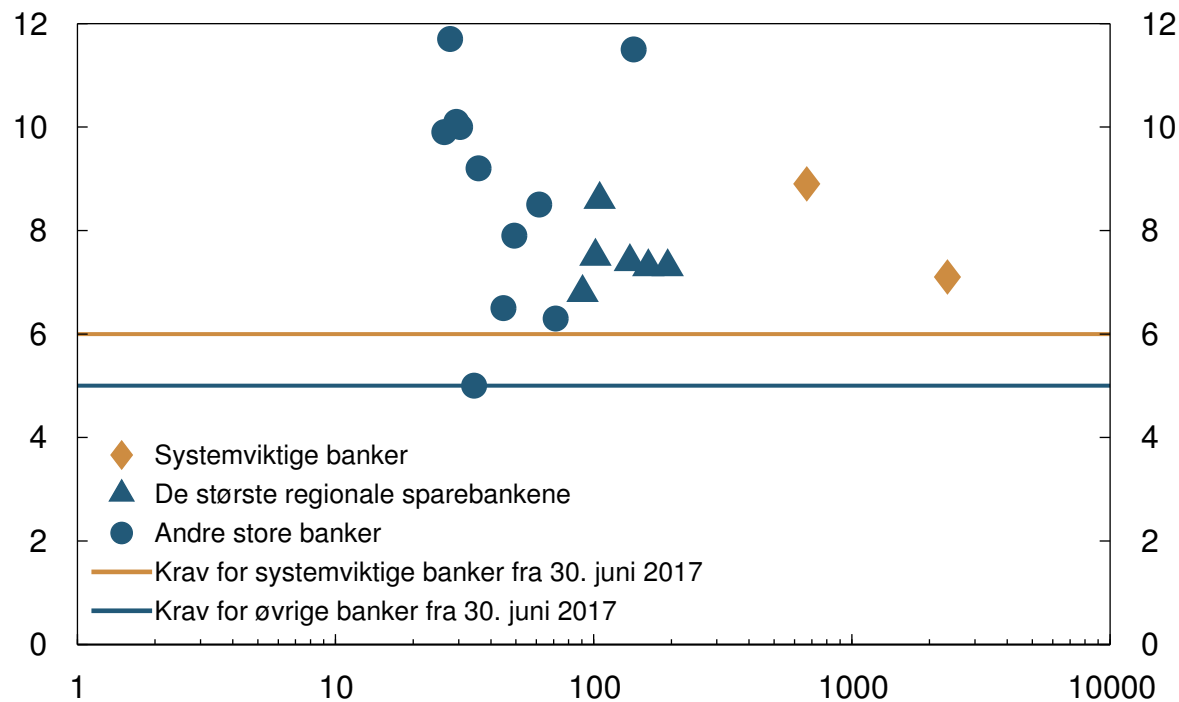
Kilder: OPAK og Dagens Næringsliv

Figur 5.13 Bankenes¹⁾ utlånstap som andel av brutto utlån til kunder.
Annualisert. Prosent. 1. kv. 1987 – 4. kv. 2016

1) Alle banker og kredittforetak i Norge.
Kilde: Norges Bank

Figur 5.14 Bankenes¹⁾ uvektede kjernekapitaldekning. Prosent. Forvaltningskapital.²⁾ Milliarder kroner. Per 4. kv. 2016

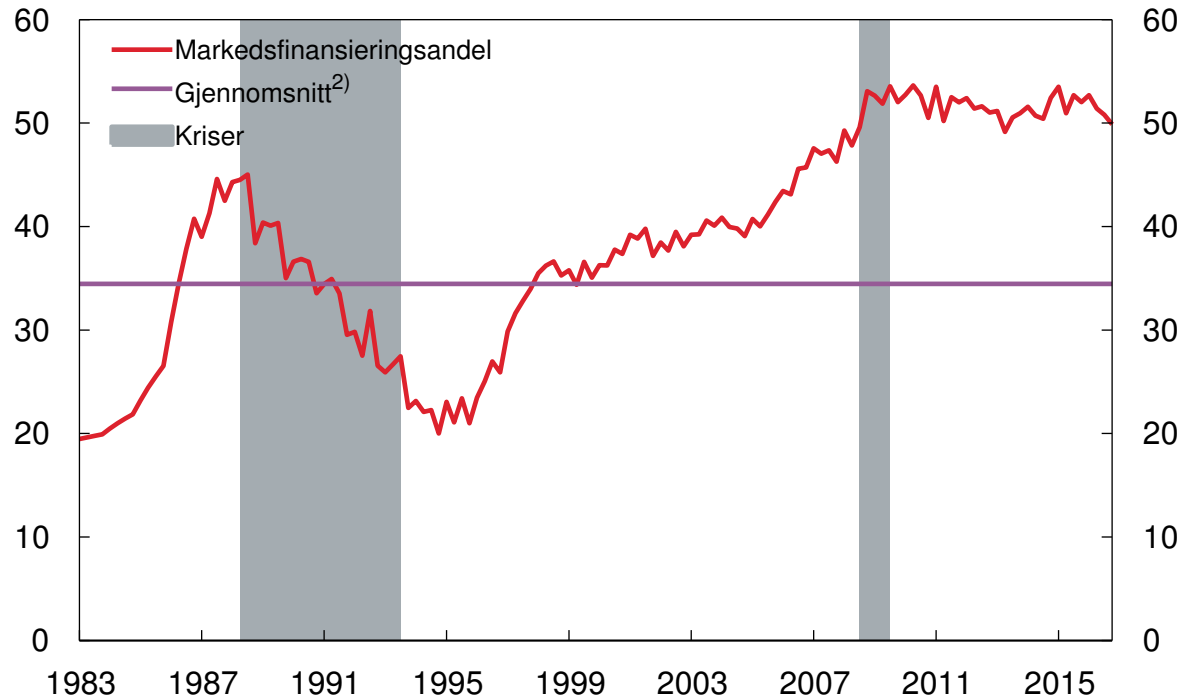

1) Banker med balanse over 25 mrd kr.

2) Logaritmisk skala.

Kilder: Bankenes kvartalsrapporter og Norges Bank

Figur 5.15 Bankenes¹⁾ markedsfinansieringsandel.
Prosent. 1. kv. 1983 – 4. kv. 2016

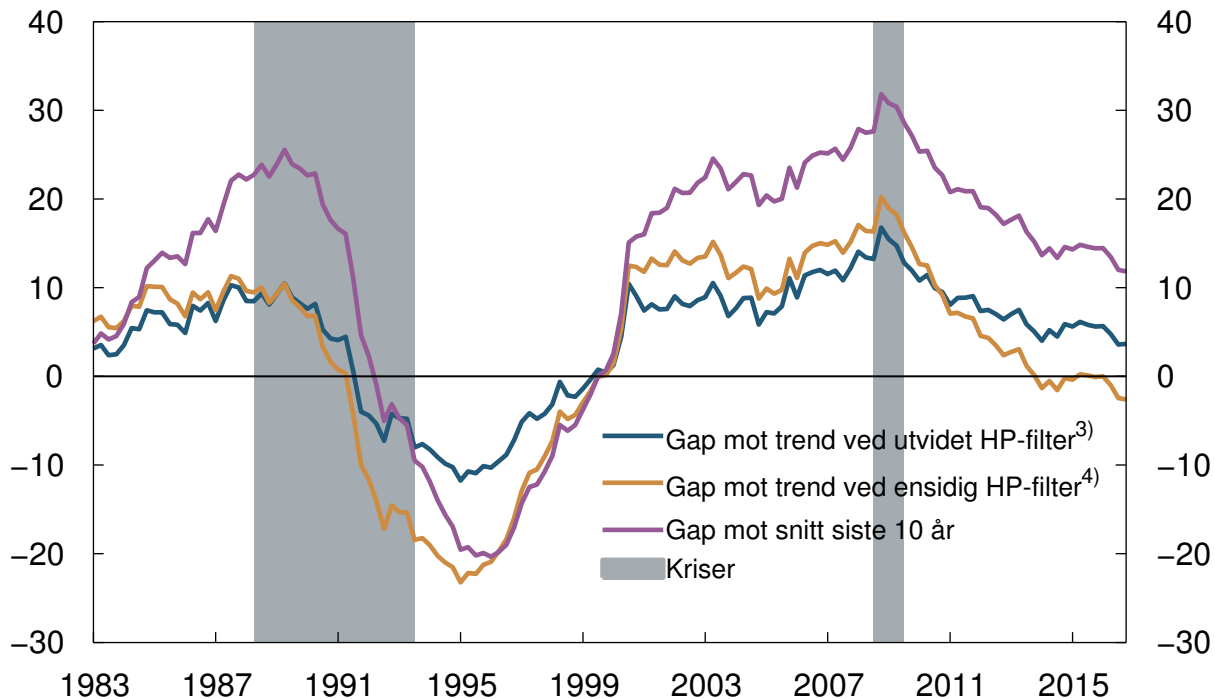

1) Alle banker og OMF-kreditforetak i Norge med unntak av filialer og datterbanker av utenlandske banker.

2) Basert på data fra 4. kv. 1975.

Kilde: Norges Bank

Figur 5.16 Kredittgap. Samlet kreditt¹⁾ for Fastlands-Norge som andel av BNP for Fastlands-Norge. Avvik fra beregnede trender²⁾ Prosentenheter. 1. kv. 1983 – 4. kv. 2016

1) Summen av K2 husholdninger og K3 ikke-finansielle foretak i Fastlands-Norge (alle ikke-finansielle foretak før 1995). K3 ikke-finansielle foretak inneholder K2 ikke-finansielle foretak og utenlandsgjeld i Fastlands-Norge.

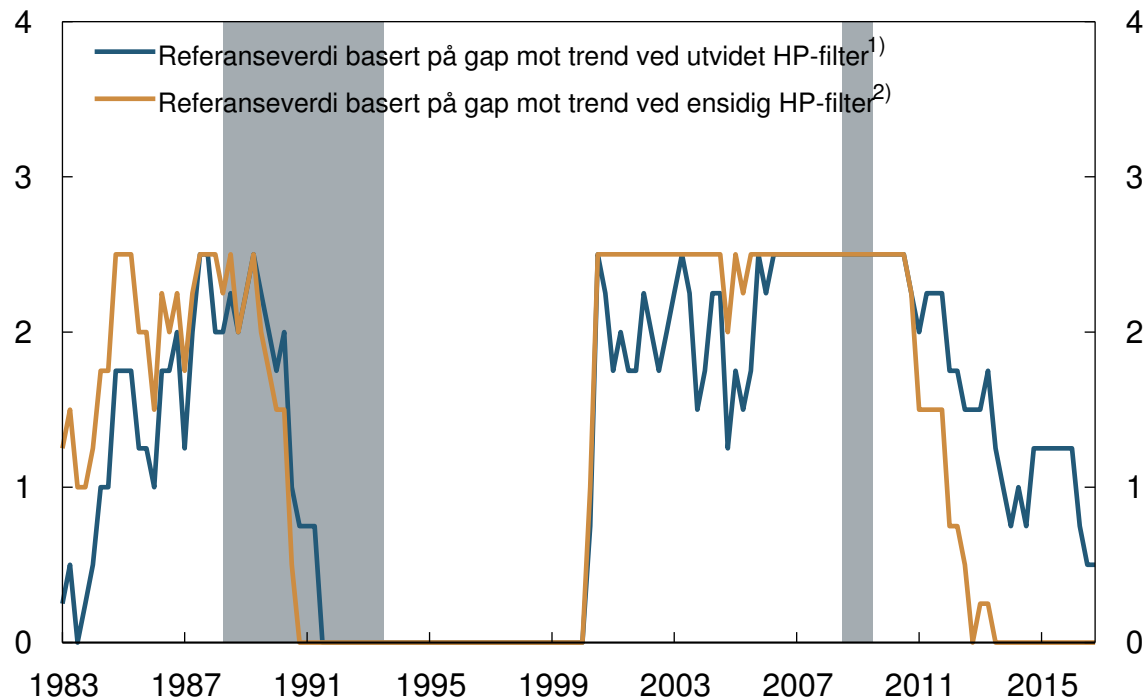
2) Trendene er beregnet basert på data fra 4. kv. 1975.

3) Ensidig Hodrick Prescott-filteer beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000.

4) Ensidig Hodrick Prescott-filteer. Lambda = 400 000.

Kilder: IMF, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 5.17 Referanseverdier for den motsykliske kapitalbufferen ved ulike trendberegninger. Prosent. 1. kv. 1983 – 4. kv. 2016

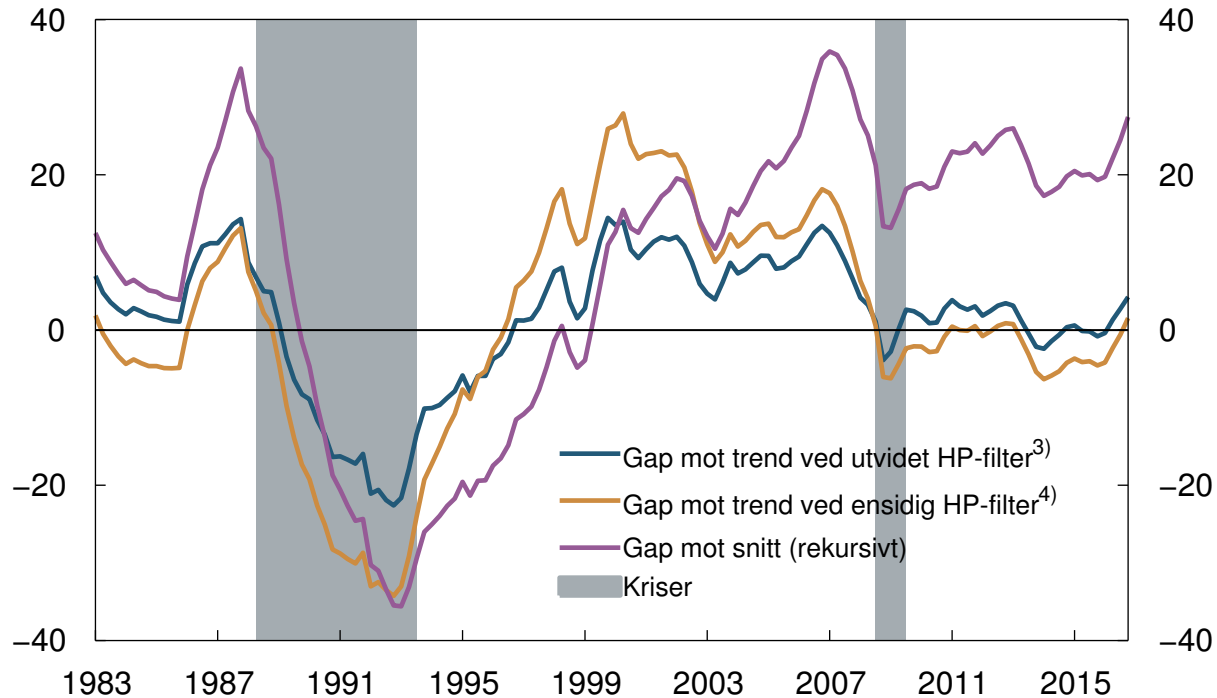

1) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000.

2) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000.

Kilder: IMF, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 5.18 Boligprisgap. Boligpriser i forhold til disponibel inntekt¹⁾ som avvik fra beregnede trender.²⁾ Prosent. 1. kv. 1983 – 4. kv. 2016

1) Disponibel inntekt er korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte i 2003 – 2005 og nedsettelse av egenkapital i 1. kv. 2006 – 3. kv. 2012. For 1. kv. 2015 – 4. kv. 2016 benyttes veksten i disponibel inntekt uten aksjeutbytte.

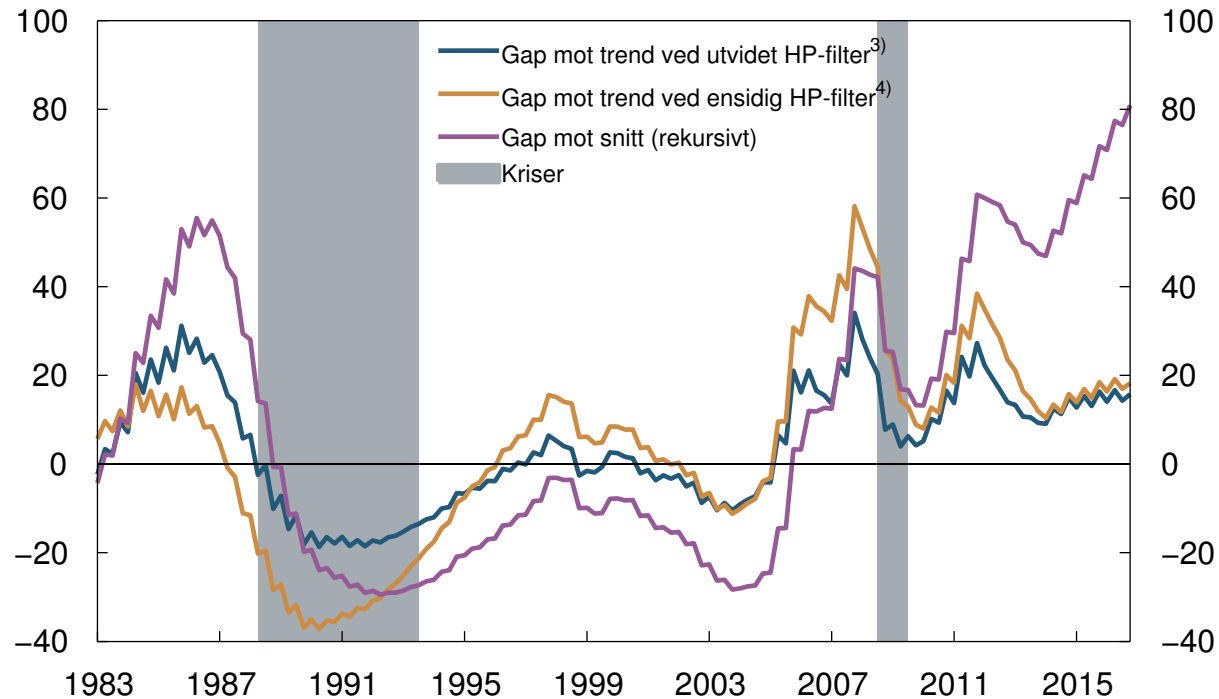
2) Trendene er beregnet basert på data fra 4. kv. 1978.

3) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000.

4) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000.

Kilder: Eiendom Norge, Eiendomsverdi, Finn.no, Norges Eiendomsmeglerforbund (NEF), Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 5.19 Næringseiendomsprisgap. Realpriser på næringseiendom¹⁾ som avvik fra beregnede trender.²⁾ Prosent. 1. kv. 1983 – 4. kv. 2016

1) Beregnede salgspisrer på kontorlokaler av høy standard, sentralt i Oslo deflatert med BNP-deflatoren for Fastlands-Norge.

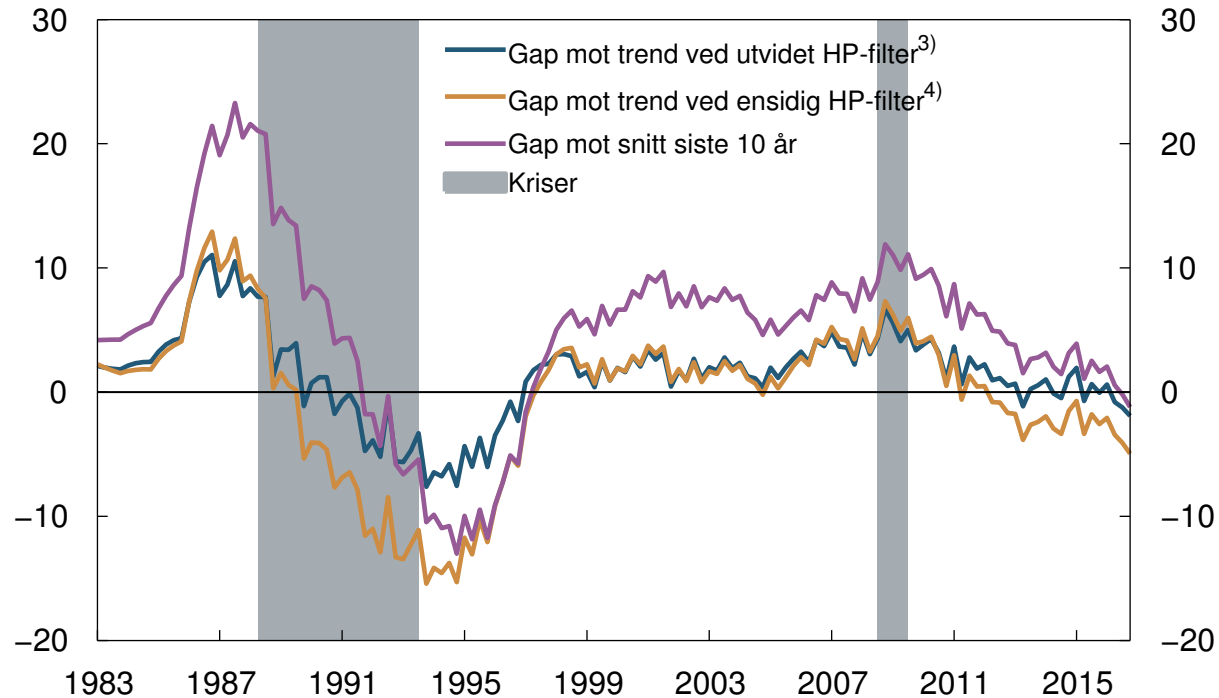
2) Trendene er beregnet basert på data fra 2. kv. 1981.

3) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000.

4) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000.

Kilder: Dagens Næringsliv, OPAK, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 5.20 Markedsfinansieringsgap. Bankenes¹⁾ markedsfinansieringsandel som avvik fra beregnede trender.²⁾ Prosentenheter. 1. kv. 1983 – 4. kv. 2016

1) Alle banker og OMF-kredittforetak i Norge med unntak av filialer og datterbanker av utenlandske banker.

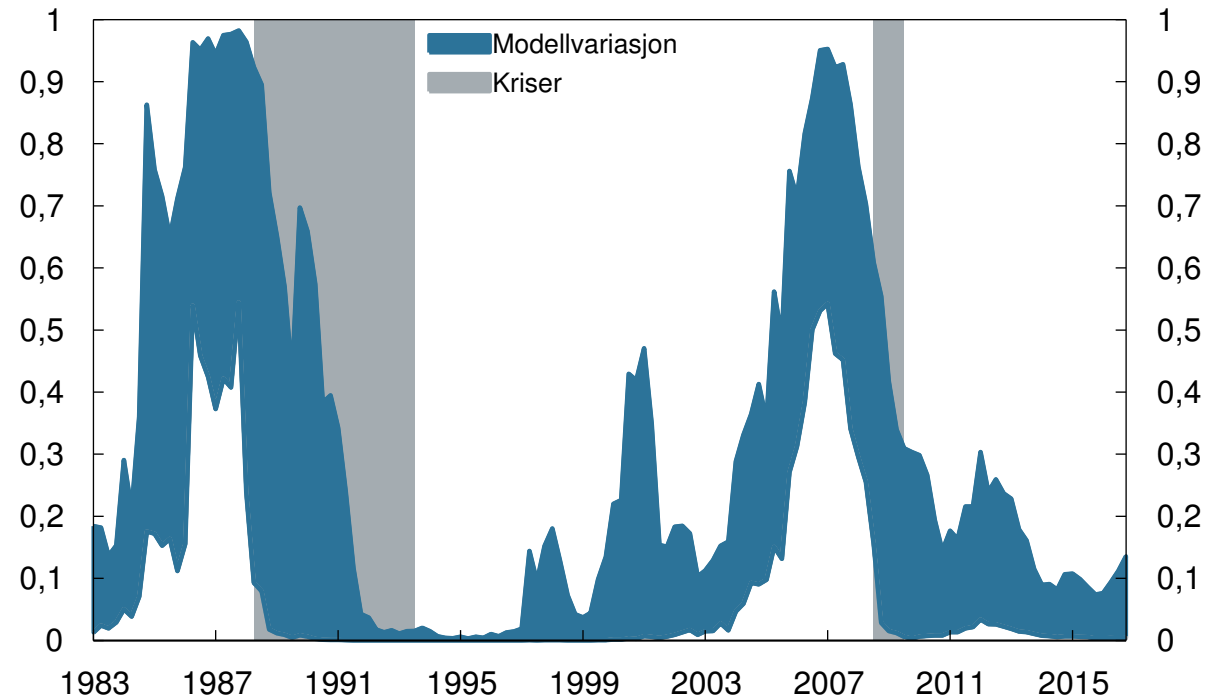
2) Trendene er beregnet basert på data fra 4. kv. 1975.

3) Ensidig Hodrick Prescott-filter beregnet på data utvidet med en enkel prognose. Lambda = 400 000.

4) Ensidig Hodrick Prescott-filter. Lambda = 400 000.

Kilde: Norges Bank

Figur 5.21 Estimerte kritesannsynligheter fra ulike modellspesifikasjoner.
1. kv. 1983 – 4. kv. 2016

Kilde: Norges Bank